კომუნისტი

მეხუთე წელიწადი

საქართ. კომუნისტური პარტიის ცენტრალური და თბილისის კომიტეტის, ... გლეხთა, წითელარმიელთა და მეზღვაურთა დეპუტატების საბჭოების ცენტრ. აღმასკომის ორგანო

რედაქცია ... რედაქტორის მიღება ყოველდღე გარდა კვირა-უქმეებისა 10—11 ს. ტელეფონები (რედაქტორის 14—76 (მდივანის 10—58

მთავარი კანტორა ... ექსპედიციის ტელეფ. ბ—43, სტამბის ტელეფონი 13—80.

ოთხშაბათი, 15 ივლისი 1925 წ.

ყოველდღიური გაზეთი

ფასი 5 კაპ. № 160 (1315)

დღიური

— საფრანგეთში შესაძლებლად თვლიან მემარცხენე ბლოკის დაშლას.
— ინგლისი და იაპონია ცდილობს სამოქალაქო ომის გამოწვევას ჩინეთში.
— ბესარაბიაში მოსახლეობა შიმშილობას განიცდის.

განკითხვის დღე

[illegible]

„საქონლად“ გადაიქცა. ამ „საქონელს“ აწოდებდენ და ახლაც აწოდებენ ისინი ყველა ბურჟუაზ-ულ-იმპერიალისტურ მთავრობებს. მაგრამ, მათდასაუბედუროთ, მათ ჰქონდათ ხელში არა რეალური „საქონელი“, არამედ მხოლოდ სიტყვიერი დაპირება და ყალბი დოკუმენტი, რომ საქართველო იმათ ეკუთვნოდათ. იმპერიალისტური მთავრობები რაც უნდა იყოს, არც იმდენად უგუნური არიან, რომ რეალური საგანი ვერ გაარჩიონ ფიქტიური საგნიდან, ან ნამდვილი დოკუმენტი ყალბი დოკუმენტისაგან. ამიტომ ქართველი მენშევიკების განცხადებას იმათ ეჭვის თვალით შეხედეს, მაგრამ ჰქონდათ რა სახეში მენშევიკების გამოყენება საბჭოთა რესპუბლიკების წინააღმდეგ, გადაჭრილი უარი არ უთხრეს დახმარებაზე. მაგრამ განწირულ ხალხისთვის ესეც საკმარისი იყო, და მენშევიკები შეუდგენ კამპანიას ქართველი ხალხის მოსაცდუნებლად. ეს კამპანია მდგომარეობდა ერთი მხრით ყალბი ცნობების მიწოდებაში დასავლეთ ევროპის ბურჟუაზიული და მენშევიკური (სოც.-დემოკრ.) პრესისათვის და მეორე მხრით ქართველი ხალხის დაიმედოვნებაში ანუ დატყუილებაში, რომ საფრანგეთის და ინგლისის მთავრობ ბი მზად არიან ქართველი ხალხი ერთბაშად გააბედნიერიონ, ე. ი. შემოიტანონ აქ ყოველგვარი საქონელი მეტად იაფ ფასებში ან სრულებით მუქთადო. მაგრამ ამისთვის საჭიროა პატარა აჯანყების მოწყობა არსებული ხელისუფლების წინააღმდეგ, რომ უცხო სახელმწიფოებს საბაბი მიეცეთ ჩარევისთვისო.

ამ მიზნით შეუდგენ აჯანყების მზადებას. **მენშევიკებმა, ნაციონალ-დემოკრატებმა, მემარჯვენე სოც.-ფედერალისტებმა, სოც.-რევოლიუციონერებმა და სხივლებმა შექნეს ერთი ორგანიზაცია (ინტერპარტიული კომიტეტი) და შეიმუშავეს გეგმა აჯანყების მოსაწყობად.** დირექტივები და მთავარი ხელმძღვანელები (ხომერიკი, ჯუღელი, ჩხიკვიშვილი და სხვ.) იგზავნებოდენ საზღვარგარეთიდან. ადგილობრივ უყრიდენ თავს ყველა უკმაყოფილო ე. ი. ყველა კონტრ-რევოლიუციონურ ელემენტებს, თავადაზნაურობას, აფიცრობას, სამღვდელოებას, ვაჭრებს, ავაზაკებს და სხვ. მაგრამ ალაგ-ალაგ (გურია, სამეგრელო, ქვემო-იმერეთი) გლეხკაცობის ზოგი ელემენტებიც შეიყვანეს შეცდომაში. ორი წლის ნახევრის განმავლობაში კეთდებოდა და ეწყობოდა ეს შავი შეთქმულება მშრომელთა წესწყობილების წინააღმდეგ. ვთქვათ, და ამას არავინ არ ფარავს, რომ საბჭოთა ხელისუფლების ორგანოებს აქა-იქ ჰქონდა და აქვთ ნაკლი, აქ გასაკვირალი არაფერია. მაგრამ რა სოციალისტი უნდა იყოს ის, ვინც მშრომელთა ხელისუფლების წინააღმდეგ ილაშქრებს ბურჟუაზიის და მემამულეების ბატონობის დასამკვიდრებლად? მენშევიკების მთელი ქადაგება და აგიტაცია დამყარებული **იყო მხოლოდ და მხოლოდ დატყუილებ აზე, სიცრუეზე და ცილისწამებაზე.** ყველა ამას დაერთო კიდევ ის პროვოკაცია და სიცრუე, რომ „გამოსვლის“ დროს ეს ვაჟბატონები აგონებდენ ყველას, ბრუნდს და მართალს, რომ საბჭოთა ხელისუფლება უკვე დაემხო ყველგან, რუსეთში, ჩრდილოეთ კავკასიაში, აზერბეიჯანში და ყველგან მენშევიკური მთავრობა არსებობსო. და მართლაც ზოგ ადგილას ხალხი ამას იჯერებდა.

ამნაირად დაიღვარა სისხლი. ახლა ეს წარსულს ეკუთვნის, მაგრამ მისი აჩრდილი დღეს დგება ჩვენს თვილწინ პარიტეტული კომიტეტის გასამართლების სახით: სამსჯავრომ უნდა მოსთხოვოს პასუხი ამ ვაჟბატონებს ყველა იმ დანაშაულის ჩადენისათვის, რაზედაც ზევით ჩვენ მხოლოდ გაკვრით მოვიხსენიეთ, დანაშაული დაიწყო არსებითად დიდი ხნით ადრე, მხოლოდ გასული წლის აგვისტოს დღეებში მას მიეცა **ლოღიკური დამთავრება.**

გასამართლება პარიტეტული კომიტეტისა, რომელმაც მოაწყო და უხელმძღვანელა აგვისტოს გამოსვლებს საქართველოში საზღვარგარეთის კარნახით საბჭოთა ხელისუფლების დამხობის მიზნით, არის განკითხვის დღე, როდესაც მშრომელი ხალხი, მუშა და გლეხი, მსჯავრს სდებს იმათ, ვინც გასცა და უღალატა რევოლიუციას და მუშათა კლასს.

ამ გასამართლებას ექნება ისტორიული მნიშვნელობა იმ მხრით რომ მან საბოლოოდ უნდა გამოაფხიზლოს თავდავიწყებიდან ისინი, ვინც ჯერ კიდევ სავსებით არ განთავისუფლებულან მენშევიზმიდან.

ეს გასამართლება ქართველი მშრომელი ხალხის ისტორიული მსჯავრია თავის მოღალატეებზე და გამცემლებზე.

ფ. მახარაძე.

საფრანგეთ-ბელგიის მუშათა დელეგაცია საბჭოთა კავშირის შესახებ

„საბჭოთა კავშირის მშრომელი მასსები სასწაულებს ახდენენ ეკონომიურ ფრონტზე“

„მსოფლიო მუშათა კლასმა მხარი უნდა დაუჭიროს საბჭოთა კავშირის მუშების მიერ დაწყებულ საქმეს“

ლატვიის საგარეო საქმეთა მინისტრი მეეროვიცი შეეცადა შეექმნა ბალტიის სახელმწიფოების ანტისაბჭოთა ბლოკი

ფინეთში, ლიტვაში და პოლონეთში ანტისაბჭოთა ბლოკის შექმნის წინაალმდეგი არიან

საფრანგეთ-ბელგიის მუშათა დელეგაციის დეკლარაცია

მოსკოვი, 14 ივლისი. 10 ივლისს, საბჭოთა კავშირში მგზავრობიდან დაბრუნების დღეს, საფრანგეთ-ბელგიის დელეგაცია მთელი შემადგენლობით მოვიდა შრომის სასახლეში და სრულიად რუსეთის პროფკავშირთა ცენტრალურ საბჭოს თავმჯდომარეს **ამხ. ტომსკის** გადასცა დეკლარაცია, რომელიც წარმოადგენს დელეგაციის მიერ საბჭოთა კავშირის პროფორგანიზაციების, საფაბრიკო-საქარხნო წარმოებების და კულტურულ-განმანათლებელ დაწესებულებათა დათვალიერებიდან მიღებულ შთაბეჭდილებათა ჯამს:

დეკლარაციაში ნათქვამია: „ჩვენ დავრწმუნდით რომ საბჭოთა **კავშირის პროფმშენებლობა აგებულია სამართლიანობის პრინციპზე. წევრების მასსა თვითონ სწყვეტს თავის ბედს; იგი აძლევს მიმართულებას პროფესიონალურ მოძრაობის ყველა საკითხების დაყენებას.** სხვადასხვა წარმოებებში, რომლების დათვალიერებაც ჩვენ მოვასწარით, **ჩვენ შეგვიძლია დავადასტუროთ, რომ თქვენ მოგიხდენიათ სასწაული თქვენი ნაციონალური მრეწველობის აღდგენით, მიუხედავათ ბლოკადისა და სამოქალაქო და პარტიზანულ ომებისა. თქვენს მუშებს, ინჟინრებს და ტეხნიკებს დიდი დამსახურება მიუძღვით რევოლიუციის წინაშე და ყველა ქვეყნის პროლეტარიატიც მათდამი გამსჭვალულია მადლობის უდიდესი გრძნობით.**

განა შეგვიძლია ჩვენ იმის შემდეგ, რაც ვინახულეთ თქვენი პროფესიონალური და სოციალური დაწესებულებანი, რომლებიც, ისევე როგორც სხვადასხვა სამრეწველო და მიწის დამმუშავებელი ცენტრები, წარმოადგენენ საბჭოთა რევოლიუციის მშვენებათ,— არ გავხდეთ უფრო მტკიცე მებრძოლები პროფკავშირების მთლიანობისა მთელს მსოფლიოში? საჭიროა მივაღწიოთ იმას, რომ ყველა იმათ, ვისაც აქვს გულწრფელი სურვილი ექსპლოატაციისაგან და კაპიტალიზმის მიერ ჩაგრულ ყველა მშრომელთა განთავისუფლებისა, გაუწოდონ ხელი ერთმანეთს და შეთანხმებულათ მიაღწიონ მსოფლიო რევოლიუციის, კაპიტალიზმის მოსპობას და ყოვლისშემძლე შრომის ზეიმს“.

თავის საპასუხო სიტყვაში ამხ. ტომსკიმ მადლობა გედაუხადა დელეგაციას დეკლარაციაში გამოთქმულ გრძნობებისათვის და გამოსთქვა რწმენა, რომ მსოფლიო მასშტაბით მუშათა კლასის გაერთიანების საქმე უახლოეს ხანში განხორციელებული იქნება.

ანტისაბჭოთა ბლოკი ვერ შექმნეს

პრაგა, 13 ივლისი. სარწმუნო წყაროებიდან იუწყებიან, რომ ლატვიის საგარეო საქმეთა მინისტრი მეიეროვიცი, ინგლისის დავალებით, **აწარმოებდა მოლაპარაკებას ბალტიის სახელმწიფოების მინისტრებთან საბჭოთა კავშირის წინაალმდეგ აქტიურათ და შეერთებულათ გამოსვლის შესახებ.**

კოვნოში მეიეროვიცი აწარმოებდა კამპანიას ამ ბლოკში ლიტვის შესვლის შესახებ. როგორც იუწყებიან, **ლიტვამ კატეგორიულათ უარი განაცხადა ამ გამოსვლაში მონაწილეობის მიღებაზე.** ფინეთისაგანაც აგრეთვე **გაურკვეველი პასუხია მიღებული.** ესტონეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი პუსტა ჯერ-ჯერობით განზე სდგას. გამოსვლის ორგანიზატორის მთავარი როლი დაკისრებული აქვს მეიეროვიცს, რომელიც ამ მიზნისთვის მიემგზავრება ვარშავაში. იქ, ამ უკანასკნელ **ხანებში, შემჩნეულია საბჭოთა კავშირთან ეკონომიურად დაახლოების მიდრეკილება.** მეიეროვიცი მიემგზავრება იმ მიზნით, რომ საბჭოთა კავშირის წინაალმდეგ განზრახულ გამოსვლაში მონაწილეობის მიღებაზე დაიყოლიოს პოლონეთის მთავრობა.

საბჭოთა რადიო ტეხნიკის გამოსვლა ოსმალეთში

მოსკოვი, 13 ივლისი. დაბრუნდნენ მცირე დენთა ქარხნების ელექტროტეხნიკურ ტრესტის წარმომადგენლები, რომლებიც გამგზავრებულნი იყვნენ ანგორაში საჯარო ვაჭრობაში მონაწილეობის მისაღებათ. საჯარო ვაჭრობით უნდა გაცემულიყო ოსმალეთში ორ მძლავრ რადიოსადგურის (ანგორაში) აგება და სტამბოლში რადიოსადგურის გადაკეთება. ანგორაში ასაგებ რადიოსადგურის რადიუსი უდრის 3,000 კილომეტრს. შეჯიბრებაში ამერიკის, ინგლისის და გერმანიის მსხვილ მსოფლიო ფირმებთან მცირედენთა ტრესტს სამუშაო შეფასებულ ღირებულებით ეჭირა მესამე ადგილი.

ოსმალეთში საბჭოთა კავშირის სრულუფლებიან წარმომადგენლის სიტყვით, საბჭოთა რადიო ტეკნიკის გამოსვლა მსხვილ საზღვარგარეთელ ფირმებთან ერთად მოწმობს საბჭოთა კავშირის რადიომრეწველობის დიდ მიღწევებს, მიუხედავათ მისი მცირე ხნის არსებობისა.

ომი მაროკოში

ოფიციალური ოპტიმიზმი.

პარიზი, 13 ივლისი. ჰავასის სააგენტოს ცნობით, მინისტრთა საბჭოს სხდომაზე პრემიერმა პენლევემ და გარეშე საქმეთა მინისტრმა ბრიანმა გააკეთეს მოხსენებები მაროკოში შექმნილი მდგომარეობის შესახებ. ორივემ აღნიშნეს, რომ უკანასკნელი ცნობების მიხედვით მდგომარეობა მაროკოში დამაკმაყოფილებელია.

მდგომარეობა პურის ბაზარზე

მოსავალი საბჭოთა კავშირში სერიოზული ფაქტორია ხორბლის მსოფლიო ბაზარზე

ვაშინგტონი, 13 ივლისი. მიწადმოქმედების დეპარტამენტი იტყობინება, რომ მოსავალი საბჭოთა კავშირში წელს წარმოადგენს სერიოზულ ფაქტორს ხორბლის მსოფლიო ბაზარზე.

დეპარტამენტი აღნიშნავს, რომ მისი ანგარიშით 60 სახელმწიფო, გარდა რუსეთისა და ჩინეთისა, იძლევა ხორბლის მთელი რაოდენობის 75 პროცენტს. ხორბლის მოსავალი წელს შეადგენს 2,366 მილიონ ბუშელს, შარშან კი შეადგენდა 2,363 მილ. ბუშელს.

„წელს, ნათქვამია ცნობაში, რუსეთი უცხოეთში გაიტანს ხორბალს, ხოლო კანადაში მოსალოდნელია 103 მილიონ ბუშელით მეტი მოსავალი, ვინემ შარშან. ამერიკის მოსავალი 180 მილ. ბუშელით ნაკლები იქნება შარშანდელთან შედარებით: მოსავალის გადიდებას ადგილი აქვს ეგვიპტეში, საფრანგეთში და გერმანიაში. შარშანდელზე გაცილებით ნაკლები მოსავალია მოსალოდნელი ინდოეთში. შარშანდელი ზედმეტი პროდუქციის დონის მიღწევისათვის საჭიროა პირველ ყოვლისა გამოლეული მარაგის შევსება.

თავისუფალი ხორბალი, რომელიც მოეპოვება წელს მსოფლიო ბაზარს, 75 მილ. ბუშელით ნაკლებია შარშანდელზე. ჭვავის დიდი მოსავალი წელს ევროპაში, ალბად, რამოდენიმეთ შეამცირეს მოთხოვნილებას ხორბალზე“.

გერმანიის კომპარტიის ყრილობა!

ყრილობის გახსნა

ბერლინი, 13 ივლისი. გაიხსნა გერმანიის კომუნისტურ პარტიის მეათე ყრილობა. ყრილობას ესწრება ბურჟუაზიული გაზეთების ბევრი კორესპონდენტი, რაც ამტკიცებს კომინტერნისადმი ინტერესის გაძლიერებას ბულგარეთის, ჩინეთის და მაროკოს ამბების შემდეგ.

ყრილობა მქუხარე ოვაციით შეხვდა წითელი არმიის მეთუნე მსროლელთა დივიზიის მე-12 პოლკის მისასალმებელ დეპეშის წაკითხვას.

საერთაშორისო მდგომარეობის შესახებ მოხსენება გააკეთა კომინტერნის წარმომადგენელმა, რომელმაც აღნუსხა უმთავრესი მოვლენები: კაპიტალისტების მდგომარეობის გამძლება კაპიტალიზმის ნაწილობრივი სტაბილიზაციის პირობებში, რაც უადვილებს პროლეტარიატის გადავიდეს თავდაცვიდან შეტევაზე; იმპერიალისტური პოლიტიკის სიმძიმის ცენტრის გადატანა კოლონიებში, მას შემდეგ, რაც უ კხოეთის კაპიტალმა დოუესის გეგმის გატარების გამო მოიპოვა მოქმედების თავისუფლება რეინზე; საბჭოთა კავშირზე თავდასხმის გაძლიერება ყველა ბურჟუაზიულ სახელმწიფოების მხრივ ორატორმა სასტიკად გააკრიტიკა გერმანიის კომპარტიის მემარცხენე ფრთა, რომლის წარმომადგენლებია როზენბერგი, კაცი და სხვა. შეეხო რა ინგლისის და საბჭოთა კავშირის პროფკავშირების დაახლოებას, ორატორმა ხაზი გაუსვა ამ დაახლოვების უდიდეს მნიშვნელობას მუშათა მოძრაობისათვის.

მეორე დღე

ბერლინი, 13 ივლისი. ყრილობის მეორე დღეს მიღებული იქნა რეზოლიუციები პოლიტიკურ პატიმართათვის და აგრეთვე მაროკოში და ჩინეთში მებრძოლთათვის დახმარების აღმოჩენის შესახებ.

ჩეხო-სლოვაკიის კომპარტიის წარმომადგენელის სიტყვის შემდეგ, ვრცელი მოხსენებით გერმანიის კომპარტიის ც. კ. მუშაობის შესახებ გამოვიდა შოლლერი.

ბერლინის, ჰამბურგის, და რურის ორგანიზაციების სახელით ყრილობაზე შეტანილი იქნა რეზოლიუცია ც. კომიტეტისათვის ნდობის გამოცხადების შესახებ, რომელიც მიღებული იქნა ყველას მიერ 5-ის წინაალმდეგ.

ბოლშევიზმის შიში

საუკეთესო რეკლამა კომპარტიისათვის

ლონდონი, 13 ივლისი. თემთა პალატაში კონსერვატორმა დევისონმა შეკითხვა მისცა პრემიერს, შეუძლია თუ არა მას განაცხადოს, რომ საბჭოთა ხელისუფლება ლოიალურად ასრულებს ინგლის-საბჭოთა კავშირის სავაჭრო ხელშეკრულების იმ მუხლს, რომელიც პირდაპირ კრძალავს აგიტაციას ინგლისის იმპერიის წინააღმდეგ და მოითხოვს ხელისაღების პროპაგანდის ყოველგვარ ცდაზე, იქნება ეს სამხედრო, დიპლომატიური ან სხვა ხასიათის გამოსვლა, თუ ისეთი გამოსვლები, რომელიც აქეზებს აზიის ხალხებს ინგლისის წინააღმდეგ.

ჩემბერლენმა უპასუხა: „ჩემი აზრით, არ შეიძლება ითქვას, რომ აღნიშნული შეთანხმება ლოიალურად იყო დაცული“.

შემდეგ დეპუტატმა ლამპსონმა შეკითხვა მისცა პრემიერს, რა ზომების მიღებას ფიქრობს ის იმისათვის, რომ ხელი შეუშალოს არსენალებში და სახაზინო ქარხნებში რევოლიუციონურ კომუნისტურ ლიტერატურის გავრცელებას.

შინაგან საქმეთა მინისტრმა **ჯონსონ ხიქსმა** უპასუხა, რომ მან უკვე მიაქცია ყურადღება ასეთ რევოლიუციონურ ბროშიურებს, მაგრამ მისი აზრით ამჟამად არ ღირს ამის შესახებ სასამართლო ძიების დაწყება.

მუშათა პარტიის წევრმა ვილტონმა შეკითხვა შეიტანა, არის თუ არა ეს ფაქტი, რომ ყველა ეს შეკითხვები თემთა პალატაში—საუკეთესო რეკლამაა კომპარტიისათვის.

ხიქსმა უპასუხა: „ეს არის სწორედ ერთ-ერთი მიზეზი იმისი, რომ მე საჭიროდ არ ვსთვლი სასამართლო ძიების დაწყებას“.

ჩინეთის ამბები

ამერიკა მხარს უჭერს უთანასწორო ხელშეკრულებებს

ვაშინგტონი, 13 ივლისი. ამერიკის საგარეო საქმეთა მინისტრმა კელლოგმა განაცხადა, რომ ის ეთათბირა პრეზიდენტ კულიჯს შეერთებულ შტატების პოლიტიკის შესახებ ჩინეთში. კელლოგმა განაცხადა: „ჩვენი პოლიტიკა ჩინეთში ემყარება ვაშინგტონის ხელშეკრულებას. **ჩვენ მოვითხოვთ, რომ ჩინეთის მთავრობამ მიიღოს ზომები უცხოელთა ინტერესების დასაცავათ არსებულ ხელშეკრულებების მიხედვით“.**

ამერიკის შრომის ფედერაციის მოთხოვნილება

ნიუ-იორკი, 13 ივლისი. ამერიკის შრომის ფედერაციის თავმჯდომარე გრინმა თავმჯდომარე კულიჯს მიმართა წერილობითი წინადადებით, რომ შეერთებულმა შტატებმა იკისროს **საერთაშორისო კონფერენციის მოწვევა ჩინეთში, უცხოელთა პრივილეგიების გაუქმების საკითხის განსახილველათ. გრინი მოითხოვს, რომ მომავალ კონფერენციაზე დაშვებული იქნენ მუშების წარმომადგენლებიც.**

კონფერენციის მოწვევის საკითხი

ვაშინგტონი, 13 ივლისი. ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტს განზრახული აქვს მიმართოს ინგლისის მთავრობას თხოვნით, გარკვევით გამოსთქვას თავისი აზრი კონფერენციის მოწვევის შესახებ ჩინეთში.

ინგლისის და იაპონიის პროვოკაცია

ლონდონი, 13 ივლისი. „დეილი ჰერალდის“ დიპლომატიური კორესპონდენტი უკეთებს რა კომენტარიებს ჩჟან-ძო-ლინის გადაწყვეტილებას პეკინზე გალაშქრების შესახებ, აცხადებს, რომ ასეთი ნაბიჯი იქნებოდა სამოქალაქო ომის დაწყება ინგლისის და იაპონიის ზეგავლენით. ამ ომის მიზანი იქნებოდა ნაციონალისტური მთავრობის დამხობა და ისეთი პრემიერის დანიშვნა, რომელიც დაემორჩილებოდა უცხოელების კანტროლს.

შემდეგ კორესპონდენტი აცხადებს, რომ თუ ეს გადატრიალება მოხერხდა, ლიან-ჩჟი-ჩეუს, რომელიც დანიშნული იქნება პრემიერად, **საბაჟო კონფერენცია მიანიჭებს ფართო შესაძლებლობას ეროვნული მოძრაობის ჩასაქრობად და კანტონის მუშათა მთავრობის დასამხობად. თუ გადატრიალება არ მოხერხდა, იგი მაინც გამოიწვევს ახალ სამოქალაქო ომს, რაც საშუალებას მოუსპობს ჩინეთს გადასინჯოს არსებული ხელშეკრულებანი და დააწესოს კანტროლი შემოსავალზე.**

ინგლისის დესპანის განცხადება

ლონდონი, 13 ივლისი. „დეილი ტელეგრაფ“-ის დიპლომატიური კორესპონდენტი იტყობინება, რომ ინგლისის დესპანმა პეკინში უარი განაცხადა შანხაის ამბების გამომრკვევი კომისიის დასკვნებისათვის მხარის დაჭერაზე, განაცხადა რა, „თუ შანხაის ქალაქის თვითმართველობა იზიარებს ამ შეხედულებას, მასვე შეუძლია ამ გამორკვევის წარმოებაო.

შემდეგ ინგლისის დესპანმა აღნიშნა, რომ დიპლომატიურ კორპუსს, როგორც ეტყობა, დავიწყებია შანხაიში ინგლისური და სხვა სასამართლოების არსებობა, რომლებიც ნდობის ღირსი არიან.

და სასრულ დესპანმა **ხაზი გაუსვა** იმას, რომ ლონდონსა და ტოკიოს შორის წარმოებულ დიპლომატიურ მოლაპარაკებებს უაღრესად გულწრფელი ხასიათი აქვთ.

„თუ ჩინეთში, განაცხადა მან, გაგრძელდება კიდევ შეურაცხმყოფელი გამოსვლა იაპონელების წინააღმდეგ, მაშინ იაპონია იძულებული გახდება გაადიდოს თავისი, ჩინეთის წყლებში მყოფი სამხედრო ძალები“.

მემარცხენე ბლოკი იშლება

პარიზი, 13 ივლისი. როგორც ჰავასის სააგენტო იტყობინება, საფრანგეთის დეპუტატთა პალატამ მთავრობას გამოუცხადა ნდობა, უარჰყო რა სოციალისტური ფრაქციის შესწორება, რომელიც **მოითხოვდა** გადასახადის გაუქმებას **წვრილ ვაჭართა ბრუნვაზე. კენჭის ყრის შედეგებთან დაკავშირებით მოსალოდნელია განხეთქილება მემარცხენე ბლოკში, ვინაიდან სოციალისტ-ორატორებმა წინასწარ განაცხადეს რომ მისი შესწორება არ იქნა მიღებული, სოციალისტური ფრაქცია ხმას მისცემს ბიუჯეტის წინააღმდეგ.**

შემდეგ მოხდა ბიუჯეტის კენჭის ყრა, რომელიც მიღებული იქნა 421 ხმის უმრავლესობით 150 წინააღმდეგ. **სოციალისტურმა ფრაქციამ ხმა მისცა წინააღმდეგ.**

მუშათა ყრილობა საფრანგეთში

საფრანგეთის მუშათა კლასი მხარს უჭერს პარიზის რევოლიუციონურ პროლეტარიატს

პარიზი, 13 ივლისი. კვირას ლილში შესდგა ჩრდილოეთის დეპარტამენტის მუშათა ყრილობა, რომელსაც დაესწრო 1,189 დელეგატი, მათ შორის 132 სოციალისტი.

ყრილობის საპატიო პრეზიდიუმში არჩეულ იქნენ საფრანგეთის მუშების „საფრანგეთი“-ს, „პარიზ“-ის და „კუბე“-ს დაპატიმრებული მეზღვაურები.

პარიზის წარმომადგენელმა **კადომ** გააშუქა მაროკოს ომის წარმოშობის მიზეზები და აღნიშნა, რომ პასუხისმგებლობა ამ ომისათვის ეკუთვნის როგორც მემარჯვენე, ისე მემარცხენე ბურჟუაზიულ პარტიებს, რომელთა დამქაშებს წარმოადგენენ სოციალისტების ლიდერები. კადომ მოუწოდა მუშა სოციალისტებს და რეფორმისტებს შექმნან ერთიანი ფრონტი, რათა მოახერხონ რიფების ოლქის განთავისუფლება, რიფების დამოუკიდებლობის აღდგენა და დაძმობილება ფრანგებსა და რიფებს შორის.

პერიმე ხაზი გაუსვა პროფმოძრაობის მთლიანობის მნიშვნელობას, რომელიც აღდგენილ უნდა იქნეს ადგილობრივ და რაიონულ მოქმედების კომიტეტების მოწყობის გზით.

ყრილობამ ერთხმად მიიღო პარიზის მუშათა ყრილობის რეზოლიუცია.

სხდომის დამთავრების შემდეგ გაიმართა მანიფესტაცია რამოდენიმე ათასი მუშის მონაწილეობით.

დრუჟელოვსკი ხელმეორეთ დააპატიმრეს.

ბერლინი, 13 ივლისი. ყალბი დოკუმენტების ცნობილი დამმზადებელი დრუჟელოვსკი ხელმეორედ დააპატიმრეს.

ნორვეგიის პარლამენტის წევრები ხარკოვში.

ხარკოვი, 14 ივლისი. ჩამოვიდნენ ნორვეგიის პარლამენტის წევრები —ხილგსტადტი და კოლსტადტი. პრესის წარმომადგენლებთან საუბარში მათ განაცხადეს, რომ მათი მგზავრობის მიზანს წარმოადგენს უკრაინის პურის ბაზრის მდგომარეობასთან გაცნობა. ხარკოვიდან ისინი მოემგზავრება სამხრეთით შავი ზღვის ნავთსადგურების მდგომარეობასთან გასაცნობათ.

სხვა და სხვა ამბები

— **გაფიცვა ავსტრალიაში.** ავსტრალიის მეზღვაურების მასიურმა მიტინგმა დაადგინა დაიწყოს საყოველთაო გაფიცვა. გაფიცვაში მონაწილეობას მიიღებს 4000 მეზღვაური.

— **ერთა ლიგის სესია.** რუმინეთის დიპლომატიური წრეები გაფაციცებით ემზადებიან ერთა ლიგის შემოდგომის სესიისათვის, რომელიც განიხილავს საკითხებს მცირე ანტანტის შესახებ.

— **სოფიის სამხედრო სასამართლოს მსხვერპლნი.** სოფიის სამხედრო სასამართლომ პარტიზანელ ბერიმეჩკოს შენახვისათვის მიუსაჯა სლავიეფს—სიკვდილით დასჯა, ბრალდებულ კრალევს—15 წლის ციხე, გრიგოლ ათანასიევს—5 წლის ციხე. ბერომეჩკოს შვილს და თედორე კრალევს მისჯილი აქვთ დაუსწრებლად სიკვდილით დასჯა.

— **ბესარაბიაში სიმშილით იხოცებიან.** საშინელი მდგომარეობა ბესარაბიის დამშეულ ოლქებში. უკანასკნელ კვირეების განმავლობაში პურის ფასმა 8 ჯერ მოიმატა, კომრატის ოლქში ხალხი მასიურად იხოცება სიმშილის გამო.

წითელ რესპუბლიკებში

რუსეთი

ამხ. კრესტინსკის გამგზავრება ბერლინში.

მოსკოვი, 14 ივლისი. 12 ივლისს საბჭოთა კავშირის სრულუფლებიანი წარმომადგენელი გერმანიაში, ამხ. კრესტინსკი, გაემგზავრა ბერლინში.

ახალი ოქროს მადნები

ბლოგოვეშჩენსკი, 14 ივლისი. ბლაგოვეშჩენსკის მახლობლად ტიგდანის რაიონში აღმოჩენილია ოქროს მადანი. მადანის აღმოჩენის ადგილზე გამოცხადდა 1000-ზე მეტი მუშა.

ბავშვთა ჯანმრთელობის დაცვა სოფლად

მოსკოვი, 14 ივლისი. ბავშვთა ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით სოფლად რუსეთის ახალგ. ლენინურ კომკავშირის ცეკამ წინადადება მისცა კომკავშირის სოფლის უჯრედებს გამოჰყონ თავიანთი წარმომადგენლები ადგილობრივ სანიტარულ კომისიებში.

ყირიმი

სანატორიუმი გლეხებისათვის

სევასტოპოლი, 14 ივლისი. ლივადიაში გაიხსნა კიდევ ერთი სანატორიუმი გლეხებისათვის.

ივნისიდან დღემდის ყირიმის კურორტებზე ჩამოვიდა 7000-ზე მეტი ავადმყოფი, რომელთა შორის 80 პროც. შეადგენს მუშები და გლეხები.

უკრაინა

პოლონელ ჯაშუშის ეგოროვის საქმე

ჟიტომირი, 15 ივლისი. რევტრიბუნალის სესიამ დაასრულა პოლონელ ჯაშუშის ეგოროვის საქმის გარჩევა.

ტრიბუნალმა ეგოროვს მიუსაჯა სიკვდილით დასჯა.

საფრანგეთ-ბელგიის დელეგაცია

ლენინგრადი, 14 ივლისი. 13 ივლისს საფრანგეთ-ბელგიის დელეგაცია ჩამოვიდა ლენინგრადში.

ხანძარი მეჩნიკოვის სახელობის საავადმყოფოში

ლენინგრადი, 14 ივლისი. 12 ივლისს მეჩნიკოვის სახელობის საავადმყოფოში გაჩნდა ხანძარი. ცეცხლის ჩასაქრობათ მუშაობდა ლენინგრადის ყველა ცეცხლის მქრობელი რაზმები და რამდენიმე ფაბრიკა - ქარხნებისაც. არავითარ პანიკას ადგილი არ ჰქონია. ხანძარის მიზეზების გამოსარკვევათ დანიშნულია გამოძიება.

მეჩნიკოვის სახელობის საავადმყოფო (ყოფ. პეტრე დიდისა) ამ მოკლე ხანში გაიხსნა. ეს მთელ საბჭოთა კავშირში უდიდესი საავადმყოფოა, რომელიც მოწყობილია ტექნიკის უკანასკნელი სიტყვით.

გადაფრენა მოსკოვი—პეკინი

საჰაერო ექსპედიცია პეკინში

პეკინი, 14 ივლისი. 13 ივლისს, 12 ს. და 45 წ. საჰაერო ექსპედიციის 3 ჰაეროპლანი—ნაიდენოვის, გრომოვისა და ეკატოვის ხელმძღვანელობით დაეშვა პეკინის ჰაეროდრომზე. მეოთხე ჰაეროპლანი—ვოლკოვოინოვის ხელმძღვანელობით—ცუდი ამინდის გამო შეჩერდა ლაიოტანში ექსპედიციის უფროს—შმიდტან ერთად.

ექსპედიციას ჰაეროდრომზე შეეგება დიდძალი ხალხი. აქ იყო საბჭოთა სრულუფ. წარმომადგენელი ამხ. კარახანი, აქაურ საბჭოთა დაწესებულებების თანამშრომელნი. აგრეთვე ჩინეთის ხელისუფლების და ორგანიზაციათა წარმომადგენლები. ჰაეროპლანების დაშვებას ხალხი ეგებებოდა დიდის აღტაცებითა და ტაშისცემით. მფრინავებს ესროდენ ყვავილებს. ჰაეროპლანები დაფარული იყვენ წითელი დროშებით.

პეკინის ჰაეროდრომი იმყოფება ქალაქიდან 20 ვერსის დაშორებით. უამინდობის გამო ლაიოტანში დაგვიანებული თვითმფრინავი—ვოლკოვოინოვის პილოტობით—ჩამოვიდა 16 ს. და 10 წუთზე. იმავე აპარატით ჩამოვიდა ამხ. შმიდტიც. მთელ მანძილზე ბურუსი არ გაბნეულა და ჰაეროპლანს უხდებოდა ღრუბლებში ფრენა. მხოლოდ ჰაეროპლანის პეკინთან მოახლოვებისას მოიწმინდა ცა.

როცა ჰაეროპლანი გამოჩნდა პეკინის თავზე, ის მაშინათვე შეამჩნია საბჭოთა მისიამ და გაგზავნა წარმომადგენელი ჰაეროდრომზე მის შესახვედრათ.

ამხ. რიკოვის დეპეშა

მოსკოვი, 14 ივლისი. 13 ივლისს ამხ რიკოვმა შემდეგი შინაარსის დეპეშა გაუგზავნა საჰაერო ექსპედიციის უფროსს—შმიდტს:

„უკვე გადალახულია უდიდესი სიძნელენი გადაფრენისა, უდაბური ადგილები, მაღალი მთები და თვალგადუწვდენი გადამშრალი უდაბნოები. პირად შემადგენლობის მიერ გამოჩენილი სიმტკიცე და სიმჭიდრე ნამდვილი თავდები არის ჩვენ მფრინავთა შემადგენლობის უმაღლეს თვისებებისა.

ავიოქიმიის საზეიმო დღეს მის სამ მილიონ წევრისა და მოხალისეთა საზოგადოების სახელით გიგზავნით სალამს თქვენ და მფრინავთა გმირულ შემადგენლობას".

სალამი საბჭოთა კავშირის მშრომელებს.

მოსკოვი, 14 ივლისი. პეკინიდან მიღებულია დეპეშა შმიდტისა და ექსპედიციის ყველა მონაწილეთაგან შემდეგი შინაარსისა.

„7.000 კილომეტრზე მეტი გადმოვიარეთ აქნობამდის უცნობ გზებზე: ურალის მთებზე, ციმბირის ჭაობებზე, გაუტეხავ ჯაგებზე, ხანძარის ბოლში, ბაიკალის ტბაზე, მარად თოვლით დაფარულ ხამარდაბანის მთაგრეხილზე, ათის კილომეტრიან და ყოველგვარ ფათერაკით აღსავსე გობის უდაბნოზე და ბოლოს კალგაის მთაგრეხილი. აი, ეს არის ექსპედიციის მიერ გადავლილი გზები. მოსკოვ პეკინის მთელ მანძილის გავლას მოვუნდით 52 საათი.

ყველაზე საუკეთესოდ გაიარეს ჩვენმა აპარატებმა—საბჭოთა მოტორებით, რომელთაც საუცხოვოთ გაუძლეს ამ უზარ-მაზარ მანძილს.

მთელი უცხოეთის პრესა დიდ ყურადღებას აქცევს ამ გადაფრენას და არც უსაბუთოდ: საბჭოთა ავიაციისა, წარმოებისა და მფრინავების მიერ მიღწეულია უდიდესი, მსოფლიო მნიშვნელობის გამარჯვება.

აქნობამდის დაჩაგრულ, მაგრამ ეხლა უკვე ამხედრებულ დიდ ჩინეთის შუა-გულიდან ექსპედიციის მთელი შემადგენლობა უგზავნის თავის მხურვალე სალამს საბჭოთა კავშირის მუშებს და გლეხებს".

საბჭოთა კავშირის ფინანსიური მდგომარეობა

ამხ. სოკოლნიკოვის მოხსენება

ხარკოვი, 14 ივლისი. 11 ივლისს ხარკოვის პარტიულ აქტივის კრებაზე ვრცელი მოხსენებით საბჭოთა კავშირის ფინანსიური მდგომარეობის შესახებ გამოვიდა ამხ. სოკოლნიკოვი.

შეეხო რა საგადასახადო პოლიტიკას, ამხ. სოკოლნიკოვმა აღნიშნა, რომ მიუხედავათ გათვალისწინებულ საგადასახადო შეღავათებისა, 1925—26 წლის საგადასახადო შემოსავალი ბევრათ გადააჭარბებს მიმდინარე წლის საგადასახადო შემოსავალს. მომავალი წლის ბიუჯეტი საშუალოთ დაუახლოვდება 3.560 მილიონ მანეთს, რაც შეადგენს ომის წინა დროინდელ ბიუჯეტის 75 პროც.

შემდეგ სოკოლნიკოვმა აღნიშნა, რომ მიმდინარე წლის მოსავალი, წინასწარ მიღებულ ცნობების მიხედვით, 3,5 მილიარდ ფუთი პურის აკრეფის იმედს იძლევა, ე. ი. წარსულზე 1 მილიარდ ფ. პურით მეტი. ეს მოსავალი უნდა შეიქნეს ჩვენი მრეწველობის განვითარების საფუძველად. ამასთან ერთად იშლება ჩვენი მრეწველობის ნედლი მასალით უზრუნველყოფის საუკეთესო პერსპექტივები. წრეულს მოსალოდნელია 11 მილიონ ფუთი ბამბის აკრეფა. ეს კი შეუწყობს ხელს ჩვენი საფეიქრო ფაბრიკების უზრუნველყოფას ნედლი მასალით ომის წინანდელთან შედარებით 100 პროცენტით, რაც გამოიწვევს ფართლეულობაზე ფასის დაკლებას.

დაბოლოს სოკოლნიკოვმა აღნიშნა, რომ სასოფლო მეურნეობის შეჩნეული აღდგენა, ბამბის მოყვანის, ტეხნიკურ კულტურის განვითარება და საწვავ მასალის ამოღების გადიდება წარმოადგენენ ქვეყნის მწარმოებელ ძალების აღდგენის საუკეთესო საწინდარს. მომხსენებელმა ხაზი გაუსვა იმას, რომ თუ ჩვენ ფართე გასაქანს მივსცემთ ჩვენს მეურნეობას, მაშინ მივიღებთ სრულ დახმარებას საბჭოთა კავშირის ფართო გლეხურ მასებისაგან, რომლებიც დარწმუნდებიან იმაში, რომ მეურნეობის სოციალისტური სისტემა აძლევს მათ ყველაფერ საჭიროს.

შეღავათები სასოფ.-სამეურნეო გადასახადზე

მოსკოვი, 14 ივლისი. საბჭოთა კავშირის ფინ. სახ. კომისარიატმა შემდეგი შეღავათები დაადგინა სასოფ.-სამეურ. გადასახადზე:

წარსული წლის გადასახადები შეიძლება გასტუმრებულ იყვეს არა მარტო ნაღდი ფულით, არამედ გლეხთა სესხის ობლიგაციებითაც, იმავე ღირებულობით, რაც იმათზეა აღნიშნული და როგორი რაოდენობითაც უნდა იყვეს. გადასახადებში მიიღება აგრეთვე კუპონებიც. დაშვებულია გადასახადის ვადის შეღავათები 16 [illegible] იმ გლეხებისთვის, რომელთაც [illegible] აქვთ სასოფ.-სამეურნეო [illegible] პაიები.

გადასახადები შეიძლება შეტანილ იყვეს არა მარტო ფინანს. კომ. სალაროში, არამედ ადგილობრივ თემის აღმასკომშიც. აგრეთვე შეიძლება გადაგზავნა ყოველ სასოფ.-სამეურნეო კანტორის შემწეობით. ფოსტაში მიღებული ბარათიც წარმოადგენს შეტანილ გადასახადის საბუთს. ნებადართულია—ერთი საბუთით რამდენიმეს გადასახადის შეტანა. გაადვილებულია გადასახადის მიღება, როგორც ფინ. კომ. სალაროში, აგრეთვე სათემო აღმასკომში ც: საკმარისია, წარედგინოს საგადასახადო უწყება. იმაზე დაასვამენ გადახდის ბეჭედს და მიეცემათ ამისთვის განსაზღვრული ფორმის ბარათიც.

საგლეხო მომგებიან სესხის ტირაჟი

მოსკოვი. 13 ივლისი. საგლეხო მომგებიან სესხის მეოთხე ტირაჟზე გათამაშებულ იქნება 28.160 მომგებიანი ბილეთი—150.000 მანეთისა.

რომ ტირაჟში რაც შეიძლება მეტი მონაწილეობა მიიღონ მუშებმა და გლეხებმა, ამისათვის გამოყენებულ იქნება ვოლგაზე გემებით მიმოსვლა: ივლისის ბოლოს გემი გავა ნიჟნი-ნოვგოროდიდან—ასტრახანისაკენ. გზათ გაჩერდება 20 ადგილას, სადაც მოხდება გათამაშება. ამგვარად ვოლგის გუბერნიების გლეხობას საშუალება ექნება პირდაპირ გაეცნოს ტირაჟის პროცესსა და ტეხნიკას.

პური ამიერ-კავკასიისათვის

მოსკოვი. 14 ივლისი. შინავაჭრობის სახკომისარიატთან არსებულ პურის კომიტეტის სხდომაზე იხილავდენ საკითხს 1925—26 წ. ამიერ-კავკასიაში პურის კამპანიის ჩატარების შესახებ.

პურის დ ფიციტი ამიერ-კავკასიაში პურის კომიტეტის გამოანგარიშებით უდრის 13.500.000 ფუთს. საჭიროთ იქნა აღიარებული ამ დეფიციტის დაფარვა ამიერ-კავკასიაში 11.500.000 ფუთი ხორბლის და ფქვილის შეზიდვით და აგრეთვე ადგილობრივ ორგანიზაციების მიერ ხორბლის დამზადებით.

ამიერ-კავკასიის ფედერაციაში

საქართველო

სააგარაკო სეზონი ბორჯომში.

ბორჯომი, 14 ივლისი, ბორჯომის პროფსაბჭოს კულტკომმა გახსნა ორი საზაფხულო კინო; ამას წინად მოხდა საზაფხულო ბაღის საზეიმო გახსნა მუშათა ცენტრში. იქვე გახსნილია ორი საბავშვო ბაღი.

კარგი დარების დადგომის გამო, ბორჯომს მოაწყდა დიდძალი მოაგარაკე. დასასვენებელი სახლები და სანატორიუმები სავსეა. გამოაქვთ დიდძალი პროდუქტები, განსაკუთრებით რძ. ს. პროდუქტები იაფია. დაიცა ბინის ქირაც.

ბორჯომის წყლების ექსპორტი.

ბორჯომი, 14 ივლისი. გაძლიერებულია მინერალურ წყლების ექსპორტი. დღე და ღამე მუშაობს შუშეულობის ქარხანა.

საგლეხო სესხის გასაღება.

ბორჯომი, 14 ივლისი. აქ ძალიან წარმატებით ტარდება საგლეხო სესხის გასაღების კამპანია.

აჭარისტანი.

ბათომის თუჯის ქარხნის მუშაობა.

ბათომი, 14 ივლისი. მიმდინარე წლის იანვრიდან ივლისამდე სახელმწიფო თუჯის ქარხანამ გადაამუშავა და გამოუშვა 23,000 ფუთამდე სხვადასხვაგვარი თუჯი.

შაქარი.

ბათომი, 14 ივლისი. სახელმწიფო ბანკმა მიიღო ოდესიდან სამი ვაგონი რაფინადი, რომელიც ეგზავნება მაზრების კოოპერატიულ ორგანიზაციებს.

რუსეთის კომერციული ბანკის განყოფილება ბათომში.

ბათომი, 14 ივლისი. ივლისის ბოლოს ბათომში იხსნება რუსეთის კომერციული ბანკის განყოფილება.

ხილის კონსერვების ფაბრიკა.

ბათომი, 14 ივლისი. აჭარისტანის სავაჭრო-სამრეწველო სამმართველო მიმდინარე სეზონში ხსნის ხილის კონსერვების ფაბრიკას. ამგვარად ხილის მოსავალი აჭარისტანში გამოყენებული იქნება რაციონალურად.

მინდვრის თაგვები.

ბათომი, 12 ივლისი. მავნებლებთან ბრძოლის ბიუროსაგან მიღებულ ცნობებით, აჭარისწყალის მაზრებში გაჩნდა მინდვრის თაგვი. მიღებულია ზომები მათ გასანადგურებლათ.

დაბალი საფეხურის კოოპერაციის ბრუნვა.

ბათომი, 12 ივლისი. აჭარისტანის დაბალი საფეხურის კოოპერაციის ბრუნვა მიმდინარე წლის აპრილიდან—მაისამდე გამოიხატა 556,000 მანეთში.

აზერბაიჯანი

ნახ. მხარის მიბამბეთა პროცესი.

ნახიჩევანი, 13 ივლისი, გრძელდება ბამბაზე მომუშავეთა პროცესი. ორი დღეა სწარმოებს მხარეთა კამათი. უმთავრეს დამნაშავეთა წინააღმდეგ წამოყენებულია შემდეგი ბრალდებანი: ბამბით დათესილ მინდვრების ზედმეტათ ჩვენება. გლეხებზე ავანსათ გაცემულ 200,000 მან. არ აკრება. დიდი თანხების გაფლანგვა ნახიჩევანისა და ნორაშენის ქარხნებში და დიდძალი საქონლის დაკლება მაღაზიებში.

საქმეში მოთავსებულ საბუთების მიხედვით პროკურორი იმტკიცებს 14 უმთავრეს ბრალდებულს. უმთავრეს დამნაშავეთათვის (ტერ-ტავიევი, პოლოსოვი, ქუკიუროვი და ბლიუმბერგი) მოითხოვს უმაღლეს სასჯელს, დანარჩენებისათვის კი თავისუფლების აღკვეთას 1—5 წლამდის.

პროცესის დროს დარბაზი გაჭედილია ხალხით, განსაკუთრებით კი ახლო-მახლო სოფლის გლეხობით.

საბეითლო პუნქტების ქსელი

ბაქო, 14 ივლისი. ბაქოს საბჭო აფართოებს საბეითლო პუნქტის ქსელს, ავრცელებს საბეითლო ლიტერატურას და მართავს ლექციებს სხვადასხვა ადგილებში.

დასასვენებელი სახლი

ნუხა, 14 ივლისი. ხანიალამის მთაზე ზეიმით გაიხსნა კიროვის სახელობის დასასვენებელი სახლი 50 კაცისათვის. სახლი მშვენივრადაა მოწყობილი. დასასვენებლად გაგზავნილი მუშებს შორის 10 ქალია.

სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შესახებ რეზოლიუცია

ამიერ-კავკასიის სახალხო კომისართა საბჭოსთან შემდგარ საოლქო თათბირისა სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის საკითხის შესახებ

აღნიშნავს რა, რომ 1925 წ. 7 მაისის თარიღით მიღებული დებულება სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შესახებ, რომელიც წელს პირველად ვრცელდება ამიერ-კავკასიაზედაც, ემყარება საბჭოთა კავშირის ცაკის მე-3-ე სესიის მითითებებს, რომელმაც შესაძლებლად და მიზანშეწონილად სცნო არ მოეხდინა გასული წლის სასოფლო სამეურნეო გადასახადის სისტემის ძირიან-ფესვიანად შეცვლა, არამედ გაეუმჯობესებია ის და შეეტანა მასში საჭირო ცვლილებები,—თათბირი ადგენს:

1.

კონტინგენტი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადისა, რომელიც აკრეფილი უნდა იქნეს ამიერ-კავკასიის ფედერაციაში შემავალ რესპუბლიკებში წელს ცენტრში არ უნდა იქნეს წინასწარ დაწესებული. სავალდებულო ასაკრეფ თანხად ჩაითვალოს № 96 ცხრილის მე-V-ე ხარისხის (7 მაისის დებულების მე-6-ე დამატება) საეღრიცხვო ცნობების მიხედვით გამოანგარიშებული თანხა იმ შეღავათების გამოკლებით, რომელიც გათვალისწინებულია ა | წ. 7 მაისის თარიღით მიღებულ დებულებაში სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შესახებ.

რესპუბლიკანურ სახალხო კომისართა საბჭოებს, სათანადო საგადასახადო კომისიების შემწეობით, შეუძლიათ მაზრებში და თემებში, განსაკუთრებულ შემთხვევაში ცალკე სოფლებშიაც, დააწესონ გადასახადის ასაკრეფად დაბეგვრის № 96 ცხრილის ან რომელიმე დანარჩენ ცხრილების ერთ-ერთი ხარისხი—ისე, რომ გადასახადის საერთო ჯამი რესპუბლიკაში, გამოანგარიშებული ამ ხარისხების მიხედვით, იყოს არც მეტი არც ნაკლები იმ თანხის, რომელიც გამოანგარიშებულია დაბეგვრის № 96 ცხრილის ძირითად მე-5-ე ხარისხის მიხედვით.

2.

ყველა სახის პირუტყვის და სათიბის სახნავ მიწაზე გადაყვანის ნორმები, განსაზღვრული ამიერ-კავკასიისათვის ა. წ. 7 მაისის დებულებით სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შესახებ (დამატება მე-2-ე), და აგრეთვე სხვადასხვა კულტურებით გაშენებულ მიწის სახნავ მიწაზე გადაყვანის ნორმები, დაწესებული ა. კ. ცაკის და სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ, ამიერ-კავკასიის ფედერაციაში შემავალ რესპუბლიკებისათვის ჩაითვალოს საშუალოდ, რომლის მიხედვით გამოანგარიშებული უნდა იქნეს დასაბეგრ ერთეულების საერთო რიცხვი.

რესპუბლიკანურ სახალხო კომისართა საბჭოებს შეუძლიათ ცალკე ადმინისტრატიულ-ტერიტორიალურ ერთეულებისათვის დააწესონ სხვადასხვაგვარი ნორმები მიწების და პირუტყვის სახნავ მიწაზე გადაყვანისათვის ისე, რომ ამ ნორმების მიხედვით გამოანგარიშებულ დასაბეგრ ერთეულების საერთო რიცხვი იყოს არც მეტი არც ნაკლები საშუალო ნორმების მიხედვით გამოანგარიშებულ დასაბეგრ ერთეულების რაოდენობისა.

3.

განსაკუთრებული ყურადღება მიექცეს იმას, რომ გლეხებს თავის დროზე და სავსებით ემლოდიოს ყველა შეღავათები, რომელიც აღნიშნულია ა. წ. 7 მაისის დებულებაში სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შესახებ (შეღავათები ღარიბ გლეხებს, წითელ-არმიელებს და სხვ.)

4.

სავალდებულოდ იქნეს ცნობილი ამიერ-კავკასიის ფედერაციაში შემავალ რესპუბლიკებისათვის გადასახადის ჩაბარების შემდეგი ვადები—1 ნოემბერი, 1 იანვარი და 5 მარტი; პირველი ვადისათვის შეტანილი უნდა იქნეს გადასახადის საერთო რაოდენობის 30 პროცენტი, მეორე და მესამე ვადისათვის ოცდახუთმეტ ოცდახუთმეტი პროცენტი.

რესპუბლიკანურ სახალხო კომისართა საბჭოებს შეუძლიათ დააწესონ მაზრებში ან რაიონებში გადასახადის ჩაბარების განსაკუთრებული ნაწილობრივი ვადები ისე, რომ ზემოაღნიშნულ ვადებში აუცილებლად შემოტანილ იქნეს გადასახადის დაწესებული ნაწილები.

ეს ვადები დაუყონებლივ უნდა იქნეს გამოცხადებული.

5.

სწორედ და მიზანშეწონილად იქნეს ცნობილი გლეხების მონაწილეობა დაბეგვრის ობიექტების აღრიცხვის საქმეში, რაც პირველად წელს იქნა შემოღებული. რისთვისაც დაარსებულ იქნეს თვითეულ [illegible] კომისიები [illegible] საბჭოს [illegible] სავალდებულოდ იქნეს ცნობ[illegible] გლეხობის ჩაბმა მომავალშიაც ყოველგვარ მუშაობაში, რომელიც დაკავშირებულია სასოფლო-სამეურნეო გადასახადთან, რისთვისაც სა[illegible] გლეხთა ურთიერთ დახმარების კომიტეტების წარმომადგენლების [illegible]ვანა საგადასახადო (რესპუბლიკ[illegible] და სამაზრო) კომისიებში.

6.

მიღებულ იქნეს ზომები, რ[illegible] უბნო (სათემო, რაიონულ) აღმ[illegible]შებთან სასწრაფოდ მოეწყოს საგადასახადო კომისიები აღმასკ[illegible] თავმჯდომარის თავმჯდომარეობით, რომელშიც შევლენ სახელმ[illegible] საადგილ-მამულო ორგანოების წარმომადგენლები და ორი გლეხი, რომელთაგან ერთს ირჩევს გლ[illegible] ურთიერთ დახმარების საუბნო (სათემო, რაიონული) კომიტეტი, [illegible]ლო მეორეს—სასოფლო საბჭ[illegible] კომისიებმა უნდა განიხილონ [illegible]რები გადასახადის შე[illegible] მოანგარიშების და გად[illegible] შესახებ, აგრეთვე შეღავათების მიცემის შესახებ.

7.

სასოფლო-სამეურნეო გა[illegible]დის კამპანიის ჩატარების[illegible] [illegible] სათვის სასოფლო მეურნე[illegible] [illegible] დაი ა ვლილად.

8.

დაეკისროს რაიონულ, სა[illegible] სათემო აღმასკომებს და სას[illegible] საბჭოებს პასუხისმგებლობა და[illegible]რის ობიექტების და აგრეთვე [illegible] მეურნეობაში მშრომელთა [illegible] დროზე და სასწორით აღრიცხ[illegible]თვის, გადასახადის სისწორი[illegible]თვის დროზე გამოანგარიშების, [illegible]დასახადო ფურცლების თავის [illegible]ზე ჩაბარების და გადასახადის [illegible]სებით თავის დროზე აკრეფ[illegible]ვის.

9.

სასოფლო-სამეურნეო გადასახ[illegible] აკრეფის დროისთვის მოწყობილ[illegible] და იქნეს სახელმწიფო სავაჭრო [illegible]წესებულების და კოოპერატიულ [illegible]განიზაციების საშუალებით სა[illegible]ლო-სამეურნეო პროდუქტების [illegible]ზადება, რისთვისაც თავის დ[illegible] უნდა იქნეს გახსნილი სათა[illegible] კრედიტები.

ეკონომიური ცხოვრება

აჭარისტანის ბიუჯეტი

აჭარისტანის სახალხო კომისართა საბჭომ განიხილა აჭარისტანის ბიუჯეტი 1925—26 სამეურნეო წლისთვის. ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილი უდრის—147.770 მანეთს, სასავალო—3.153·099 მანეთს. ხარჯთაღრიცხვით გათვალისწინებული ხარჯები სახალხო განათლებისათვის—600 ათასი მანეთი, სახალხო ჯანმრთელობისთვის—213.000 მანეთი, მიწათმოქმედებისთვის—220.000 მანეთი, ელექტროფიკაციისთვის—200 ათასი მანეთი, საგზაო მშენებლობისათვის—200 ათასი მანეთი.

აფხაზეთის თამბაქო

მიმდინარე წელს თამბაქოს პლანტატორებს ემჩნევათ თამბაქოს პლანტაციების მოედნის გადიდების არაჩვეულებრივი სურვილი. წელს სთესენ ისეთი გლეხები, რომელთაც ომის შემდეგ მიტოვებული ჰქონდათ პლანტატორობა. მეთამბაქოებს, კოოპერატიული და სახელმწიფო ორგანოების გაფართოებული მუშაობის გამო, იმედი აქვთ კოოპერაციის დახმარების; მევახშეს და უიმედობას უკვე ადგილი არა აქვთ. დაახლოვებითი ანგარიშით წელს გასულ წელთან შედარებით თამბაქოთი დათესილი მოედნის სივრცე 50 პროცენტით გაიზარდა.

კარგი ამინდის გამო მოსალოდნელია საშუალოზე მაღალი მოსავალი. დიდათ წაახალისა გლეხები აგრეთვე მეთამბაქოეობისსაჭიროებისათვის ცენტრის მიერ გაღებულმა სესხმა.

თამბაქოს შესყიდვა

აჭარისტანის ვაჭრობის [illegible] ხანგრძლივობამ შეისყიდა ადგილობრ[illegible] გლეხებისაგან თამბაქოს მთელი [illegible]ვანდელი მოსავალი, სულ 24[illegible] ფუთი.

სესხი მეთამბაქოებს

საქ. სასოფლო-სამეურნეო [illegible] მიერ კახეთის მეთამბაქოებისთ[illegible] 50 ათასი მანეთი სესხის მიცემ[illegible]მო, უმაღლესმა ეკონომიურმა ს[illegible] დაარსა კომისია, რომელსაც [illegible]ლა ინსტრუქციების გამომუშ[illegible] მიზნობრივი სესხის გლეხებს [illegible] განაწილების შესახებ.

სესხი ტყავის ტრესტს

საქ. ეკონომ. საბჭომ ამხ. [illegible]შვილის მოხსენების თანახმად [illegible]ლა ამხ. ჯუღელის გამოძებნოს ს[illegible]ტრესტისთვის სესხი 170 ათას[illegible] ნეთის რაოდენობით და ერთი [illegible]ვა [illegible].

რ. კ. პ. (ბ) ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტთან გლეხთა საკითხის შესახებ შემდგარ საოლქო თათბირის რეზოლიუცია*)

(რ. კ. პ. (ბ) ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ დამტკიცებული 1925 წ. 11 ივლისს).

7. ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების გლეხთა მეურნეობის აღორძინებისათვის და მისი შემოსავლიანობის გადიდებისათვის განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს სასოფლო მეურნეობის პროდუქტების გადამუშავებას.

საჭიროა, როგორც სახელმწიფოს, ისე სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციას ერთ-ერთ უმთავრეს ამოცანად აღიარებული იქნას გლეხთა მეურნეობის ნედლი მასალის დამმუშავებელ ქარხნების აღდგენის და ახლების გახსნის ამოცანა (ყველის და კარაქის, საკონსერვო, მატყლის გამრეცხავი, სართავი, საქსოვი, აბრეშუმის სახვევი) და აგრეთვე სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების შენახვის და გადაზიდვის გაუმჯობესება (საცივარი, გამხმობი, დასამარილებელი ქარხნები და ადგილობრივი გზების მოწყობა).

მუშაობის გეგმა და პრაქტიკული ღონისძიებანი ამ დარგში უნდა შემუშავდეს სათანადო ორგანოების მიერ კონკრეტულ გადაწყვეტილებათა გამოტანის საგანს ეხლავე.

8. ამიერ-კავკასიის გლეხთა მეურნეობის შემოსავლიანობის გადიდების, მისი შემდეგი ზრდის გადამწყვეტ საკითხს წარმოადგენს ჩვენი სასოფლო-მეურნეობის ნაწარმოების გასაღება. უმთავრესად, საბჭოთა ბაზრებზე, ამიტომ საჭიროა სათანადო სახელმწიფოებრივ და კოოპერატიულ ორგანიზაციების ამოცანას შეადგენდეს ბაზრისპირობებთან შეგუება, მათი სავაჭრო მუშაობის გაუმჯობესება გლეხთა მეურნეობის პროდუქტების გასასაღებლად აღნიშნულ ბაზრებზე. და დაინტერესებული იქნას გლეხობა ექსპორტის გადიდებით და ხელი შეუწყოს სასოფლო-მეურნეობის სათანადო დარგების განვითარებას (ბამბა, ლეინო, მატყლი, თამბაქო, აბრეშუმის პარკი, ხილი და სხ.), კერძოდ ექსპორტის საქმეში ჩაბმული იქნას სასოფლო სამეურნეო კოოპერაცია, რისთვისაც საჭიროა იქნას მოწვეული სათანადო ორგანიზაციების თათბირი, რომელიც გამოიმუშავებს სათანადო ღონისძიებებს გლეხთა მეურნეობის ნედლი-მასალის გასასაღებლად.

9. ამის გამო, ამიერ-კავკასიის სოფლის მეურნეობის ნედლი მასალის გასაღების პირობებში, ფასების საკითხი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია და არა მარტო გლეხთა მეურნეობის საერთო აღორძინების და განმტკიცების, არამედ ინტენსიფიკაციის—ძვირფას კულტურაზე გადასვლის და მეურნეობის რეკონსტრუქციის თვალსაზრისით. საჭიროა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის რეალიზაციის დროს განსაკუთრებული ყურადღება მიექცეს ფასების საკითხს და ამასთანავე საქმით უზრუნველყოფილი იქნას ისეთი მდგომარეობა, როდესაც გლეხობას საშუალება მიეცემა გაჰყიდოს თავისი მეურნეობის პროდუქტები ისეთ ფასებში, რომელიც დაფარავს მის ხარჯებს და ხელსაც შეუწყობს მეურნეობის განვითარებას და განმტკიცებას.

10 ზემოდ აღნიშნულ ამოცანების და აქედან გამომდინარე ღონისძიებათა განხორციელება შეიძლება მხოლოდ მეურნეთა კოოპერატივებში გაერთიანებას და სასოფლო-მეურნეობის პირობებთან შეფარდებულ იაფი კრედიტების საფუძველზე.

ა) რ. კ. პ. ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის გაფართოებულ კოოპერატიულ თათბირის დადგენილების თანახმად აქ განსაკუთრებით ხაზი უნდა გაესვას კრედიტების ვადის გაგრძელებას და კრედიტის გაიაფებას. ამ მიზნით საჭიროა ერთის მხრივ ამიერ-კავკასიის და რესპუბლიკების სასოფლო-სამეურნეო ბანკების საშუალებათა გადიდება ცენტრალურ სასოფლო-სამეურნეო ბანკის თანხებიდან და მეორეს მხრივ—მცხოვრებთა დოვლათის დაბანდება დაბალ საფეხურის სასოფლო სამეურნეო საკრედიტო კოოპერაციებში და სასოფლო სამეურნეო ბანკებში, ამასთანავე შემნახველებს უნდა მიეცეთ გარანტია იმისა, რომ დოვლათის ამგვარი დაბანდება ყველაზე უფრო ხელსაყრელია მათთვის. ამავე დროს სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო დაწესებულებათა განკარგულებაში არსებული საშუალებანი არ უნდა ხმარდებოდეს სხვა მიზნებს, გარდა სასოფლო-მეურნეობის კრედიტებისა. საკრედიტო საშუალებათა გაცემა მჭიდროთ უნდა იქნას დაკავშირებული მიწად-მოწყობის ორგანოების საწარმოო გეგმებთან და ნავარაუდევი სოფლის საშუალო შეძლების და ღარიბ ფენების და მათი გაერთიანებათა სამეურნეო საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად.

ბ) წინადადება მიეცეს ამიერ-კავკასიის უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს გადასინჯოს იმ საბანკო დაწესებულებათა საკრედიტო გეგმები, რომელნიც ამიერ-კავკასიის ტერიტორიაზე არსებობენ ადგილობრივ სასოფლო-მეურნეობის საჭიროების მიხედვით, რომელიც (მეურნეობა) განიცდის დეპრესიას ბაზარზე მთელ რიგ პროდუქტების გასაღების მხრივ საკმაო კრედიტების უქონლობის გამო პროდუქტების დასამზადებლად, შესანახავად და გასასაღებლად და გამონახული იქნას ზომები ამ ოპერაციების საწარმოებლად კრედიტების გადიდებისათვის.

გ) წინადადება მიეცეს ამიერ-კავკასიის უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს შეიმუშაოს საკითხი იმის შესახებ, რათა კრედიტების გაცემის და დაფარვის ვადა შეთანხმებული იქნას პროდუქციის რეალიზაციის მომენტებთან ამიერკავკასიის სხვადასხვა რაიონებში და ამიზდამიხედვით გადასინჯოს სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო დაწესებულებათათვის კრედიტების მიცემის გეგმა.

11. წინადადება მიეცეს სათანადო საბჭოთა ორგანოებს კავშირის საბჭოთა მესამე ყრილობის იმ დადგენილებათა შესასრულებლად, რომელიც ეხება გლეხთა მიწების იჯარით გაცემას და გლეხურ მეურნეობაში დამხმარე ძალის დაქირავებას (დროებითი წესები 1925 წ. 18 აპრილის თარიღით), მიიღონ ზომები გლეხობისათვის ცნობების მისაწოდებლად და ადგილობრივ საბჭოთა მუშაკებისათვის ინსტრუქციების დასაგზავნათ, რათა გაატარებული იქნას საბჭოთა ხელისუფლების აღნიშნულ გადაწყვეტილებათა გატარება.

საბჭოთა ყრილობის იმ დადგენილებათა განსახორციელებლად, რომელიც შეეხება ბაზრობაზე თავისუფლ. ვაჭრობის შეზღუდვის ადმინისტრატიულ ზომების თავიდან აცილებას, წინადადება მიეცეს ამიერ-კავკასიის და რესპუბლიკების სათანადო საბჭოთა ორგანოების ხელახლა შეამოწმონ არსებული მდგომარეობა და მიიღონ კონკრეტიული ზომები საბჭოთა ყრილობის აღნიშნულ დადგენილებათა ცხოვრებაში გასატარებლად.

12. იმ მიზნით, რათა გლეხობისათვის გაადვილებული იქნას სამუშაო ძალით სარგებლობის პირობები შინამრეწველობის და ხელოსნობის დარგში:

ა) მტკიცედ გატარებული იქნეს ცხოვრებაში 1925 წ. 10 აპრილის კანონი შინამრეწველობისა და ხელოსნებისათვის შეღავათების მინიჭების შესახებ, რაც ამსუბუქებს მათ დაბეგვრას გადასახადებით და ნებას რთავს შინამრეწველობაში გამოყენებული იქნეს მუშა ძალა უფრო მეტად, ვიდრე დღემდის.

ბ) დაევალოს ამიერ-კავკასიის უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს რესპუბლიკების ეკონომიურ თათბირების საშუალებით გამოარკვიოს შინამრეწველობის მდგომარეობა, მისი დაცემის მიზეზები და შეიმუშაოს ღონისძიებანი, რომელიც საჭიროა ამ მრეწველობის აღსადგენად და განსავითარებლად, კერძოთ, ღონისძიებანი, რომელიც აადვილებს კრედიტების მიცემას, ნედლი მასალის მიწოდებას და პროდუქციის გასაღებას შინაურ და საგარეო ბაზარზე, და აგრეთვე გამოიმუშავოს ღონისძიებანი, რომელიც წააქეზებს შეგირდობას იმ მიმართულებით, რათა გლეხთა ახალგაზრდობას უფრო მეტად, ვიდრე დღემდის, შეეძლოს თავისი ძალების გამოყენება მასში და გარდა ამისა ხელოსნების, გლეხთა ახალგაზრდობის სკოლების და სხვ. გავრცელებით ხელი შეუწყოს გლეხთა ახალგაზრდობის ტექნიკურ სასოფლო-სამეურნეო მომზადებას.

13. საჭიროა რესპუბლიკის სათანადო ორგანოების საშუალებით ლება მიეცეს იმ გარემოებას, რომ ადგილობრივ პირობების მიხედვით სასურველია ისეთ ღონისძიებათა გატარება, რომელიც გავლენას მოახდენს გლეხთა მეურნეობაზე და განხორციელებული იქნება გლეხთა კოოპერაციულად გაერთიანების საშუალებით; ასეთ ღონისძიებებს წარმოადგენს, ბალახის თესვა, ხორბლის გადარჩევა, მიწის ხელოვნური განოყიერება, გაუმჯობესებულ მეურნეობისათვის პრემიების მიცემა, საქონლის ჯიშის გაუმჯობესება, გლეხთა მასებთან დაახლოვება, ტრაქტორებით მიწის მოხვნა და სხ.

14. ამავე მიზნით გლეხთა ნათესების სარეველა მცენარეულობასთან საბრძოლველად საჭიროთ იქნას აღიარებული რესპუბლიკებში სელექციონურ, კერძოთ ბამბის სადგურის მოწყობა, გაუმჯობესებულ თესლის გასავრცელებლად და ამ მუშაობაში ჩაბმული იქნან როგორც სახელმწიფო, ისე კოოპერატიული ორგანიზაციები.

15. სასოფლო მეურნეობის მავნებლებთან საბრძოლველად საჭიროთ იქნას აღიარებული:

ა) მომავალ საოპერაციო წელს გაძლიერებული იქნას რესპუბლიკების მიწადმოქმედების სახ. კომისარიატების ბიუჯეტებში თანხები მავნებლებთან საბრძოლველად:

ბ) ვენახებიან რაიონებში ამერიკულ ვაზის ნერგის გავრცელება.

16. მიწათმოწყობის ორგანოების გაძლიერების და გლეხობასთან მჭიდრო კავშირის დამყარების მიზნით სათანადო ორგანოების ყურადღება მიექცეს შემდეგ გარემოებას:

ა) მომავალ წელს საბიუჯეტო ასიგნობების ნაწილის გადიდება მიწათ-მოქმედების სახ. კომისარიატების და მიწათ-მოწყობის ორგანოების ხარჯთ-აღრიცხვების მიხედვით.

ბ) წინადადება მიეცეს ცენტრალურ და საოლქო კომიტეტებს ყურადღება მიაქციონ პასუხისმგებელ მუშაკების კადრის გაძლიერებას მიწათმოწყობის დარგში და არ დაუშვან მიწათ-მოწყობის ორგანოების მუშაკთა ხშირი შეცვლა.

გ) გამომუშავებული იქნას ღონისძიებანი სათანადო სასწავლებლებიდან სასოფლო მეურნეობაში სპეციალისტების მთავარი კატეგორიის, განსაკუთრებით, აგრონომების, მიწის მომწყობელთა, ჰიდრავლიკების, ბეითლების და ტყის მკოდნეთა გამოშვების გაძლიერებას რომელნიც ხელს შეუწყობენ სასოფლო მეურნეობაში ძვირფას კულტურის შემოღებას, რამდენადაც უმაღლეს სასწავლებლებში არსებობს დაბრკოლება ასეთი მომზადებისათვის სათანადო კათედრების უქონლობის გამო.

დ) მიწადმოწყობის ორგანოებში მიწასთან უშუალოთ დაკავშირებულ გლეხების ჩაბმა;

ე) მორიგ ამოცანათ იქნეს აღიარებული აგრონომიულ, საბეითლო და მიწათ-მოწყობის უბნების რიცხვის აყვანა განმტკიცებულ თემების რიცხვამდე;

ვ) მიწათ-მოწყობის ორგანოების და გლეხობის შორის მჭიდრო კავშირის დამყარების მიზნით საჭიროთ იქნეს აღიარებული: მიწათ-მოწყობის მუშაკთა ფართო მონაწილეობა გლეხთა კონფერენციებზე, რეგულიარული მოხსენებები სათემო, საუბნო და „დაირა" აღმასრულებელ კომიტეტების და სასოფლო საბჭოების წინაშე, მჭიდრო კავშირის დამყარება საუბნო აგრონომიულ ორგანიზაციასა და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციას შორის და სხვ.

17. რათა სავსებით და უფრო[illegible] იქნას დაკმაყოფილებული ადგილობრივ გლეხთა საჭიროებანი (რომ[illegible] სკოლები, საავადმყოფოები, გზ[illegible] და სხვ.) საჭიროთ იქნას აღი[illegible]ბული:

ა) ეხლავე, დაუყონებლივ სათანადო საბჭოთა ორგანოების საშუალებით ჩამოყალიბებული იქნას დე[illegible]ლება რაიონების (თემის, „დაირას", უბნების და ავტონომიურ ოლქებში სათანადო ერთეულ[illegible]ბის) ბიუჯეტის შესახებ.

ბ) სარაიონო ბიუჯეტებს სა[illegible]ლად დაედოს გადარიცხვა სასოფლო-სამეურნეო გადასახადიდან, უკანასკნელის რაოდენობა ამიერ-კავკასიისათვის განისაზღვროს [illegible]შუალოდ 50 პროცენტით.

გ) გამონახული იქნას დამატ[illegible] სარაიონო ბიუჯეტების განსამტ[illegible]ცებლად შემოსავლის წყაროები შემოღებული იქნას გადარიცხვა ხელმწიფო გადასახადებიდან.

18. ვინაიდან ხშირად ჯერ კიდ[illegible] ადგილი აქვს გლეხის მეურნეობის დაბეგვრას სხვადასხვა მიზნით, ნააღმდეგ ამიერ-კავკასიის დეკრეტისა, ასეთების აკრძალვის შესახებ ხელახლა კატეგორიულად აიკრძა[illegible]ლოს კანონით გათვალისწინებ[illegible] გადასახადების გაწერა, რაც მ[illegible]ტვირთად აწვება გლეხის მეურნეობას.

19. სათანადო სახ. კომისარ[illegible] საბჭოების და ამიერ-კავკასიის სახ. კომისართა საბჭოს განკარგულ[illegible] გადასინჯული იქნას გლეხკომ[illegible] მდგომარეობა და მათი პრაქტ[illegible] ადმინისტრატიულ გადახრის [illegible] და მოწესრიგებული იქნას ნებაყ[illegible]ლობითი საწევრო გადასახადების თანხების ხარჯვის საქმე.

*) დასაწყისი იხ. „კომუნისტი" № 159

[illegible]სამ. წულუკიძის

საქართველოს ცაკის მეორე სესია

პირველი სხდომა

გუშინ, დილის 11 საათზე, სასახლის წითელ დარბაზში გაიხსნა სრულიად საქართველოს ცაკის მეორე სესია.

სხდომა იხსნება ამხ. ფ. მახარაძის თავმჯდომარეობით.

ამხ. მახარაძის სიტყვა

— სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის მესამე მოწვევის მეორე სესიას გახსნილად ვაცხადებ.

სანამ ჩვენ დღის წესრიგის განხილვას შეუდგებოდეთ, მე საჭიროთ მიმაჩნია მცირე შესავალ სიტყვაში დავახასიათო ჩვენი კავშირის მდგომარეობა და ამასთან დაკავშირებით მივუთითოთ იმ საკითხზე, რომელიც უნდა განიხილოს სესიამ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მესამე ყრილობის შემდეგ გავიდა სულ სამი თვე. ეს მცირე ვადაა, რომ მთავრობამ წარმოადგინოს თავისი მოქმედების ანგარიში. ამიტომ მე აქ შევეხები მხოლოდ, ისიც მოკლეთ, ჩვენს საერთაშორისო და შინაურ მდგომარეობას.

საჭიროა შევჩერდეთ საერთაშორისო მასშტაბით მომხდარ იმ ამბებზე, რომლებმაც ასე თუ ისე გავლენა იქონიეს ჩვენს საერთაშორისო ურთიერთობაზე.

საერთაშორისო მდგომარეობა

ეს ამბები არ არის პრინციპიალური ხასიათის. ჩვენი ურთიერთობა უცხოეთთან ერთნაირია, ხოლო ხანდახან ხდება მიხვევ-მოხვევა; ჩვენი დამოკიდებულება ბურჟუაზიულ სახელმწიფოებთან ხან განელდება, ხან კიდევ გამწვავდება. აი სწორედ ამ გამწვავებას ჰქონდა და აქვს ადგილი უკანასკნელ ხანებში.

ამ სამი თვის წინათ საერთაშორისო ურთიერთობა უფრო მშვიდობიანი იყო. ნაკლებ ისმოდა მუქარა იმპერიალისტური სახელმწიფოების მხრიდან. უკანასკნელი დროის განმავლობაში კი ერთნაირი ცვლილება მოხდა. რა თქმა უნდა, ჩვენთვის ეს არ იყო ახალი და მოულოდნელი, თუ მხედველობაში მივიღებთ იმას, რომ არსებობს ორი ერთმანეთის მოწინააღმდეგე ქვეყანა. ჩვენი განადგურება რომ უნდათ, ჩვენ ამაში ეჭვი არ გვეპარება. წინეთ ამას ფიქრობდენ მშვიდობიანი გზით. ეხლა კი იმუქრებიან—დიპლომატიურ ურთიერთობას შევსწყვეტთ საბჭოთა კავშირთანო.

საბჭოთა კავშირისათვის ომი საჭირო არ არის, ჩვენ წინააღმდეგი ვართ ყოველგვარი სისხლის ღვრის, რადგან ჩვენ შეგვიძლია მშვიდობია- [illegible]

დროს არც გულზე ხელდაკრეფილი ვიქნებით და მივიღებთ ყოველგვარ ზომებს, რომ განვამტკიცოთ საბჭოთა კავშირის სამხედრო და შინაური სიძლიერე.

ჩვენ უკვე თითქმის დავივიწყეთ ის ამბები, რომლებსაც ადგილი ჰქონდა ბულგარეთში, სადაც ცანკოვის მთავრობამ აწამა ბულგარეთის მშრომელი ხალხი. თქვენ გეხსომებათ ის ტერორისტული აქტები და აფეთქება, რომელსაც ადგილი ჰქონდა ბულგარეთის სატახტო ქალაქ—სოფიაში. ყველა ამ აქტებს ევროპის ბურჟუაზიული და სოც.-დემოკრატიული პრესა აწერდა მოსკოვის აგენტებს. ამით ისინი სცდილობდნენ შეექმნათ საბჭოთა კავშირის საწინააღმდეგო ატმოსფერა.

შემდეგ ჩვენ ვხედავთ ახალი ომის გაჩაღებას მაროკოში, სადაც წვრილი ერები იბრძვიან დიდი სახელმწიფოების იმპერიალიზმის წინააღმდეგ. განსაცვიფრებელი აქ ის არის, რომ ბრძოლამ მეტად მწვავე ხასიათი მიიღო. ეს პატარა ერები, რომელთა ხსენება მრავალმა ჩვენთაგანმა აქამდი არც კი იცოდა და რომლებიც ჩამორჩენილი არიან, იმარჯვებენ ძველ კულტუროსან ერებზე, როგო- [illegible]

მისი მუშაობა საგრძნობლად შესუსტდება. კომინტერნი უკვე 6 წელიწადია მოსკოვში იმყოფება. ჩვენ, რასაკვირველია, დაინტერესებული ვართ, რომ მისი სამყოფი ადგილი იყოს ყველგან, მაგრამ ჯერ-ჯერობით არ არის სამისო პირობები და კომინტერნი იძულებულია დარჩეს მოსკოვში.

იმპერიალიზმის დღევანდელი სულისკვეთება მდგომარეობს იმაში, რომ შეასუსტოს კომინტერნის პროპაგანდა და აგიტაცია. მაგრამ უნდა ითქვას, რომ ეს აგიტაცია უფრო გაადვილებულია მათი უმგვანო და უსირცხვილო საქციელით. ამას მჭერმეტყველურათ ამტკიცებენ ჩინეთის ამბები. ჩინეთის ხალხი, რომლის რაოდენობა უდრის ოთხას მილიონს, აბუჩათ არის აგდებული; მას არ სცნობენ, ის მოკლებულია ყოველგვარ ადამიანურ უფლებებს. ჩინეთში ყველა სრულუფლებიანი მოქალაქეა, გარდა ჩინელისა. მაგრამ ყველაფერი იცვლება მსოფლიოში და ოქტომბრის რევოლიუციის შემდეგ აქაც შეიცვალა მდგომარეობა. იქაც დაიბადა რევოლიუციონური აღტკინება, განვითარდა განმათავისუფლებელი მოძრაობა.

ის, რაც ეხლა ხდება ჩინეთში, დაახლოვებით მოგვაგონებს 1905 წლის მოძრაობას რუსეთში. ჩვენ არ ვიცით რითი გათავდება ახლა ჩინეთში დაწყებული ამბები, მაგრამ, ყოველ შემთხვევაში, შეიძლება ითქვას, რომ ჩინეთის მშრომელი ხალხის მიერ დაწყებულ ბრძოლას საბოლოოთ მოჰყვება გამარჯვება, როგორც 1905 წლის დამარცხების შემდეგ ჩვენ დარწმუნებული ვიყავით, რომ რევოლიუცია გაიმარჯვებდა უეჭველათ.

უცხოელ მუშათა დელეგაციების ჩამოსვლის მნიშვნელობა

ერთ მეტად დამახასიათებელ მოვლენას აქვს ამ ჟამად ადგილი საზღვარგარეთ. იქ მუშათა კლასს აღეძრა საბჭოთა კავშირის ნახვის და გაცნობის სურვილი. ასეთი სურვილი წინათაც იყო, მაგრამ ეხლა ის უფრო ძლიერდება. საქართველოში ჩვენ ვიხილეთ ინგლისის პროფკავშირების დელეგაცია პერსელის მეთაურობით; შემდეგ მას მოჰყვა ინგლისის მუშაქალთა დელეგაცია, უკანასკნელ ხანებში კი ჩვენ გვესტუმრენ საფრანგეთბელგიის მუშათა დელეგატები. ამასთანავე ახლო ხანში ჩვენ ვიხილავთ აგრეთვე გერმანიის მუშების დელეგაციას. საბჭოთა კავშირის გაცნობის ეს ინტერესი მეტად საყურადღებო მოვლენაა, ჩვენ ამას დიდ ყურადღებას ვაქცევთ. შეიძლება თამამად ითქვას, რომ ამ გზით შესაძლებელი იქნება მშვიდობიანობის დამყარება და ომის საშიშროების თავიდან აცილება. ჩვენ ვიცით, ბურჟუაზიას რომ იმედი ჰქონდეს მუშათა კლასის დახმარების, მაშინ ის აქამდი აგვიტეხდა ომს. ევროპის მუშათა კლასი სიმპატიებით ეპყრობა საბჭოთა კავშირს; ამიტომ ჩვენ გვინდა, რომ ევროპის მშრომელები თვითონ გაეცნონ საბჭოთა რესპუბლიკების მდგომარეობას და სწორი ცნობები იქონიონ მათზე.

ევროპის მუშათა კლასის წარმომადგენლების ჩამოსვლას ჩვენ მეტად დიდ მნიშვნელობას ვაძლევთ. სწორედ ამიტომ ჩვენ ეხლა გვმართებს უფრო მეტი მუშაობა, მეტი კრიტიკა ჩვენი მოქმედების. როცა გარედან დაინტერესებული არ იყვენ ჩვენი მუშაობით, მაშინ ჩვენს თვითკრიტიკას არ ჰქონდა ისეთი მნიშვნელობა, როგორიც მას აქვს ეხლა. ჩვენთან მოდიან ევროპის განათლებული მუშები, რომლებიც დაწვრილებით გაცნობილი არიან წარმოების გაუმჯობესებულ ტეხნიკასთან. რითი უნდა მოვახდინოთ ჩვენ შთაბეჭდილება ასეთ მუშებზე? რა თქმა უნდა, არა ჩამორჩენილობით და უკულტურობით, არამედ შრომის ორგანიზაციით და დისციპლინით.

ამიტომ დიდი მნიშვნელობა ეძლევა ჩვენს შინაურ მუშაობას. ჩვენ უნდა დავუმტკიცოთ ევროპის მუშებს, რომ ნამდვილად ვაშენებთ სოციალიზმს. ამ მომენტს უნდა მიექცეს უდიდესი ყურადღება ჩვენს მუშაობაში.

ჩვენი ნაკლულოვანებანი

ამას წინათ შესდგა საკავშირო საბჭოთა მესამე ყრილობა. თქვენ, ალბათ, იცნობთ ამ ყრილობის დადგენილებებს, და თუ არ იცნობთ, მაშინ საჭიროა გაიცნოთ და შეისწავლოთ ისინი. მთავარი აზრი ამ დადგენილებებისა მდგომარეობს იმაში, რომ განვავითაროთ სასოფლო მეურნეობა, ავსწიოთ გლეხთა მეურნეობის ნაყოფიერება. ჩვენი მრეწველობის განვითარებისათვის აუცილებელია სოფლის მეურნეობის აღორძინება და რაციონალიზაცია. ამასთანავე ჩვენ მხედველობაში უნდა ვიქონიოთ ისიც, რომ ამ მუშაობაში ჩვენ მოგვიხდება საკუთარ ძალებზე დაყრდნობა.

რაც შეეხება საქართველოს პირობებს, უნდა ითქვას, რომ აქ ჩვენ საკმაო მასალა გვაქვს ჩვენი მდგომარეობის დასახასიათებლათ. თქვენ [illegible], რომ ამას წინათ, სხვათა და ორგანიზაციების მიერ სოფლებში გაგზავნილი იყო სპეციალური კომისიები, რომლებსაც უნდა შეესწავლათ ადგილობრივი მდგომარეობა. ამ კომისიებმა შემოიარეს ყველა მაზრები და შეადგინეს სათანადო მოხსენებები. მაგრამ უნდა ითქვას, რომ ამ შესწავლას უფრო ზერელე ხასიათი ჰქონდა; ის, უმთავრესად, ეყრდნობოდა პირველ შთაბეჭდილებას. სოფლის მასიური შესწავლა, შესწავლა იმისა, თუ რა ხდება სოფელში, როგორ ვითარდება სოფელში დაწყებული პროცესები, ჯერ არ მომხდარა. მაგრამ რაც გვაქვს, ისიც საკმაო მასალას იძლევა იმისათვის, რომ ვიმსჯელოთ, თუ რა ზომები უნდა იქნეს მიღებული სოფლის ცხოვრების მოსაწესრიგებლად.

რომ ავიღოთ სოფლის ცხოვრების სხვადასხვა მხარეები: მიწის საკითხი, კოოპერაცია, გლეხკომი, თემის საბჭო, დავინახავთ, რომ აქ ყველაფერი რიგზე ვერ არის. უნდა ითქვას, რომ ჩვენ ბევრი შეცდომები, დეფექტები გვაქვს, ზოგიერთ ადგილებში ბოროტ-მოქმედებასაც კი აქვს ადგილი. საჭიროა მიღებული იქნეს სასწრაფო ზომები ამ დეფექტების გამოსასწორებლად. განსაკუთრებით კი, მიწის საკითხის მოსაგვარებლად.

ამ საკითხის გარშემო ხშირად მრავალ გაუგებრობას აქვს ადგილი. მიწების ჩამორთმევა გრძელდება, ართმევს ყველა—აღმასკომი, გლეხკომი და სხვა ორგანოები. ასე, რომ გლეხი არ არის დარწმუნებული, რომ მისთვის მიცემული მიწა მას შერჩება და ვინმე არ ჩამოართმევს ხვალ. საჭიროა კოდექსში შევიტანოთ ისეთი განმარტებანი, რომელთა საშუალებით თავიდან აცილებული იქნება ყოველგვარი გაუგებრობა.

ავიღოთ კოოპერაცია, აქაც მრავალ დეფექტებს აქვს ადგილი, მიუხედავად იმისა, რომ კოოპერაციის მდგომარეობა ეხლა შედარებით გაუმჯობესდა. ხშირია კოოპერატივების გაკოტრების, ფულის გაფლანგვის და სხვა ბოროტმოქმედების შემთხვევები, რაც საჩეხს უტეხს კოოპერაციას გლეხკაცობის თვალში. აღსანიშნავია აგრეთვე ის, რომ კოოპერაცია დროზე არ ანაღდებს სესხებს, რაც აგრეთვე მის სისუსტეს უნდა მიეწეროს.

რამოდენიმე ხნის წინათ ჩვენში შემოიღეს გლეხკომების ინსტიტუტი. პირველ ხანებში ეს გლეხკომები ერთგვარი საზოგადოებრივი ორგანიზაციის როლს თამაშობდნენ სოფლად, მაგრამ შემდეგ გლეხკომები თანდათან გადაგვარდნენ, მათ დაიწყეს სახელმწიფო ორგანოების უფლებების მითვისება. საჭიროა ამასაც მიექცეს სათანადო ყურადღება.

განსაკუთრებით აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ ჩვენში საგრძნობლათ მოიკოჭლებს რევოლიუციონური კანონიერება. ხშირად კანონი ირღვევა იმ დაწესებულებების მიერ, რომლებიც მოწოდებული არიან კანონების დამცველებათ და გამტარებლებათ. თუ საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების პირველ ხანებში კანონების ასეთი დარღვევა დასაშვები იყო, ახლა ეს ყოვლად მიუღებელია; ბევრს დიქტატურა მახინჯათ ესმის. პროლეტარიატის დიქტატურა ნიშნავს დიქტატურას ბურჟუაზიაზე სამოქალაქო ომის დროს. როდესაც ძალაუფ ება უკვე დაპყრობილია, პროლეტარიატის დიქტატურა უნდა გამოიხატოს ხელმძღვანელობაში და აღმშენებლობით მუშაობაში.

რა მდგომარეობაშია სოფლის საბჭოების აპარატი? ის საჭიროებს გაწმენდას, და საფუძვლიან გაწმენდასაც. ჩვენი აპარატი ჯერ კიდევ არ არის სავსებით გასაბჭოებული: ვინ ბატონობს დღეს სოფელში? იქ თქვენ შეხვდებით პასუხისმგებელ თანამდებობებზე შემოპარულ ელემენტებს: ყოფილ ჟანდარმს, ყოფილ ბოქაულს და სხვა მავნე პირებს, რომლებმაც მხოლოდ ქურქი გამოიცვალეს, არსებითად კი ისინი ისევ შავრაზმელებათ დარჩენ.

ჩვენ ვამბობთ, რომ გლეხობა აქტივობას იჩენს. მაგრამ ეს აქტივობა თავისთავად არაფერს არ ნიშნავს, თუ მას საათაბადო ხელმძღვანელობა არ გაუწიეს. გამოცდილება ამტკიცებს, რომ აქტივობას უფრო იჩენს შეძლებული გლეხობა, რომელიც გავლენას ახდენს ღარიბ და საშუალო გლეხობაზე. აუცილებელია ღარიბ და საშუალო გლეხობის გაერთიანება ჩვენი ადგილობრივი აპარატის გარშემო.

საბჭოების უმეტესობა არ არის გამოცოცხლებული. საბჭოების მუშაობაში სუსტად არის ჩაბმული უპარტიო გლეხობა. ყველა ამ საკითხებს უნდა მიექცეს სერიოზული ყურადღება და ისინი გადაწყვეტილი უნდა იქნენ ისე, როგორც ამას მოითხოვს ჩვენი სოფლის ეხლანდელი მდგომარეობა. მე დარწმუნებული ვარ, რომ ეხლანდელი სესია დაკვირვებით განიხილავს წარმოდგენილ პროექტებს და გულდასმით იმსჯელებს იმ ღონისძიებებზე, რომლებიც აუცილებელია საბჭოთა აპარატის გამოსაცოცხლებლად (ტაში).

ამხ. მახარაძის სიტყვის შემდეგ, სესიამ მიიღო რეგლამენტი და შემდეგ დღის წესრიგი იმ სახით, როგორც ის გამოქვეყნებული გვქონდა გუშინ.

დღის წესრიგის დამტკიცების შემდეგ, სესიამ აირჩია კომისიები იუსტიციის სახალხო კომისარის, შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარის და ფინსახკომის რწმუნებულის მოხსენებებიდან გამომდინარე დებულებათა დასამუშავებლად.

მეორე სხდომა

სხდომა იხსნება საღამოს ექვს ნახევარ საათზე ამხ. ფ. მახარაძის თავმჯდომარეობით.

ამხ. ვარძიელის მოხსენება სისხლის სამართლის კოდექსის შესახებ

სისხლის სამართლის კოდექსის შესახებ მოხსენებას აკეთებს იუსტიციის სახალხო კომისარი ამხ. ვარძიელი.

— ამხანაგებო, ამჟამათ მომქმედი სისხლის სამართლის კოდექსი შემოღებული იყო 1922 წლის ნოემბერში. ამ ხნიდან დღევანდლამდე გასული დროის განმავლობაში ცხოვრებამ მრავალი ახალი ამოცანა წამოაყენა, ჩვენ შევიქენით მოწმენი ახალი ეკონომიური პირობებისა. ამ ხნის განმავლობაში დაარსებული იქნა საბჭოთა კავშირი, შემუშავდა ახალი კონსტიტუცია და 1923 წელში გამოვიდა სისხლის სამართლის ახალი კოდექსი.

საბჭოთა კავშირის კონსტიტუციაში არის ერთი მუხლი, რომელიც ამბობს, რომ საბჭოთა კავშირში შემავალმა რესპუბლიკებმა უნდა შეიმუშაონ თავისი კოდექსები. ამ მუხლის მიხედვით და მის შესასწორებლათ საბჭოთა კავშირის ცაკმა გამოსცა ძირითადი დებულებები, რომლებიც შეტანილი უნდა იქნეს ცალკე საბჭოთა რესპუბლიკების სისხლის სამართლის კოდექსებში.

საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსის ცვლილებები და დამატებები დამყარებულია საბჭოთა კავშირის და ცალკე საბჭოთა რესპუბლიკების მიერ შემუშავებულ ძირითად დებულებებზე. ამასთანავე ეს ცვლილებები და დამატებები ეყრდნობა იუსტიციის მუშაკთა სრულიად საქართველოს პირველი ყრილობის გადაწყვეტილებებს.

სისხლის სამართლის კოდექსის ცვლილებები ეხება, უმთავრესად, კოდექსის საერთო ნაწილის, რომელშიაც განვითარებული და დაწვრილებით განმარტებულია საბჭოთა დასჯ[ი]ლი პოლიტიკა.

სისხლის სამართლის კოდექსს მიზნათ აქვს არა დასჯა, არამედ მშრომელთა სახელმწიფოს დაცვა ცალკე პირების მავნე მოქმედებისაგან. კოდექსის ეხლანდელ პროექტში სიტყვა „დასჯა" უკუგდებულია და მიღებულია ახალი ტერმინი—„სოციალური თავდაცვა".

სოციალური დაცვის ღონისძიებები განიყოფება სამ კატეგორიათ: 1) სასამართლო-გამასწორებელი ხასიათის ღონისძიებები, 2) სამკურნალო-ღონისძიებები და 3) სამკურნალო პედაგოგიური ხასიათის ღონისძიებები.

ამ ძირითადი პრინციპების მიხედვით არის აგებული სისხლის სამართლის კოდექსის საერთო ნაწილი; ის ხელახლა გადამუშავებულია და მისი ძველი რედაქცია უარყოფილია.

სისხლის სამართლის კოდექსის მოქმედების საზღვრები ძირითადი საფუძვლების მიხედვით განსაზღვრულია შემდეგნაირათ:

საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე მცხოვრები პირები, გარდა უცხოელ მოქალაქეებისა, რომლებიც ექსტერიტორიალობით სარგებლობენ, პასუხს აგებენ კავშირის ტერიტორიაზე ჩადენილ ბოროტმოქმედებისათვის იმ ადგილის სისხლის სამართლის კანონების მიხედვით, სადაც ჩადენილი იყო ბოროტმოქმედება.

საბჭოთა კავშირის მოქალაქეები პასუხს აგებენ აგრეთვე საზღვარგარეთ ჩადენილ ბოროტმოქმედებისათვის იმ შემთხვევაში, თუ ის დაპატიმრებული იქნება საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე.

საკითხი იმ უცხოელ მოქალაქეთა სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ, რომლებიც ექსტერიტორიალობით სარგებლობენ, გადაწყვეტილი იქნება დიპლომატიური გზით.

რაც შეეხება კოდექსის გასაკუთრებულ ნაწილს, უნდა ითქვას, რომ ეს აგებულია საბჭოთა კავშირის ცაკის მიერ შემუშავებულ საერთო საფუძვლებზე. ამ ნაწილში დატოვებულია ის სასჯელი, რომელსაც აწესებს საბჭოთა კავშირის ცაკი სახელმწიფოებრივ და სამხედრო ბოროტმოქმედებისათვის. ყველა სხვა დანარჩენ დარგებში ცალკე რესპუბლიკები თავისუფალი არიან.

სისხლის სამართლის კოდექსის მეორე ნაწილის შესახებ კიდევ უნდა ითქვას, რომ ახალ პროექტში სასჯელი შემცირებულია. სასჯელის შემცირებამდე ჩვენ მიგვიყვანა ჩვენი და მეზობელი რესპუბლიკების სასამართლოების გამოცდილებამ. სასჯელის შემცირება აგრეთვე გამოწ-

---

სოფლად დაქირავებულ შრომის თავისუფალი გამოყენება

(ცაკის მეორე სესიის გამო)

[illegible]

ზედმეტი მუშა-ძალა სოფლად

[illegible]

სოფლად ამ ჟამად მოიპოვება ზედმეტი მუშა-ძალა, ამის მიზეზი არის მიწის სივიწროვე, მცხოვრებთა რიცხვის ზრდა და სხვა. ქალაქის მრეწველობა მუშა-ძალის მარაგს სოფელში პოულობდა. სოფლის გადამეტებული მუშა-ხელი ქალაქში გადმოდიოდა. მაგრამ ქალაქის წარმოების განვითარების ეხლანდელი ტემპი ნელია და მას არ შეუძლია მთლიანათ მისცეს სოფლის უმუშევრებს სამუშაო. თვით სოფლადაც მუშა-ძალის გამოყენება შედარებით წარსულ დროსთან, შემცირდა. უწინ უფრო მეტი იყო ჩაბმული გლეხის მეურნეობაში დაქირავებული შრომა. ამიტომ სოფლად მცხოვრების რიცხვის ზრდასთან უმუშევრობაც სათანადოთ იზრდება. სოფლის უმუშევრები ქალაქში მოდიან სამუშაოს საძებნად. ქალაქის უმუშევართა რიცხვში სოფლიდან ჩამოსულებს საგრძნობი ნაწილი უჭირავთ.

რა არის მიზეზი, რომ სოფლად დაქირავებული შრომის გამოყენება შემცირდა

მთავარი მიზეზი არის ის, რომ ჩვენი კანონმდებლობა აქამდე არ იძლეოდა სრულ თავისუფლებას სოფლად დაქირავებულ შრომის გამოყენებისას. მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში და განსაზღვრულ დროის განმავლობაში ეძლეოდათ სოფლად დაქირავების ნებართვა. ამის გარდა ზოგან დაქირავებული შრომის გამოყენებისათვის გადასახადს ადებდენ, საბჭოთა სამოქალაქო უფლებებს ართმევდენ, ავალდებულებდენ დაქირავებული მუშა ისეთ პირობებში შეენახა, როგორ ქარხანაში (8 საათის სამუშაო დღე, სოციალური დაზღვევის ანარიცხები და სხ.)

ცხადია, რომ ასეთ პირობებს გლეხი ვერ აიტანდა და ის იძულებული ხდებოდა სულ უარი ეთქვა დაქირავებული შრომის გამოყენებაზე.

სოფლის მეურნეობაში შეიძლება დაიბანდოს მუშა-ძალის საგრძნობი რიცხვი

რომ ეს დამაბრკოლებელი მიზეზები არ იყოს სოფლის მეურნეობაში შეიძლებოდა მრავალი მუშა-ძალის გამოყენება. აქამდი, თუმცა არ იყო ხელსაყრელი პირობები დაქირავებული შრომის გამოსაყენებლად, მაგრამ მაინც სოფლის მეურნეობაში მოჯამაგირეთა რიცხვი საქართველოს მასშტაბით, თანახმად მიწატყის კავშირის ცნობისა უდრის—10.000. ამ რიცხვში შედის როგორც მუდმივი მომუშავენი, ისე დროგამოშვებით (სეზონურად) მომუშავენი რომ ხელსაყრელი პირობები ყოფილიყო, მოჯამაგირეთა ეხლანდელი რიცხვი—10.000, გაორკეცდებოდა. ამჟამად მოჯამაგირეთა ეს რიცხვი მთელ საქართველოს რაიონებში არ არის თანაბრად განაწილებული. ზოგიერთ რაიონებში დაქირავება ძლიერ იშვიათი არის ზოგან კი პირი[illegible]

ახალი კანონი სოფლად დაქირავებულ შრომის გამოყენების შესახებ

გამოიცა საკავშირო სახ. კომისართა საბჭოს მიერ ახალი კანონი სოფლად დაქირავებულ შრომის გამოყენების შესახებ. გლეხს უფლება ეძლევა ისარგებლოს თავის მეურნეობაში დაქირავებული შრომით, არა მარტო განსაკუთრებულ შემთხვევებში, არამედ როცა ეს მისთვის საჭირო არის. დაქირავებაც შეიძლება ხდებოდეს მუდმივათ და არა მარტო განსაზღვრულ დროისათვის. არ არის აგრეთვე განსაზღვრული, თუ რამდენი შეუძლია დაიქირაოს გლეხმა. ეს დამოკიდებულია თვით მის საჭიროებზე და კანონი უფლებას აძლევს აიყვანოს ორი-სამი ან მეტი მუშა-ხელი. არავითარი ნებართვის აღება ამისათვის საჭირო არ არის.

რა საფუძველზე უნდა წესრიგდებოდეს გლეხის მეურნეობაში ჩაბმული დაქირავებული შრომა

ცხადია, რომ გლეხის მეურნეობისათვის სრულიად არ იქნება გამოსადეგი ის შრომის კანონები, რომელიც არსებობს ქალაქის მრეწველობისათვის. ერთი რომ გლეხის მეურნეობა ეკონომიურად ძლიერ სუსტია, ტეხნიკურად განუვითარებელი და ის სრულებით ვერ შესძლებს აიტანოს ქალაქის წარმოებისათვის არსებული შრომის დაცვის კანონები.

ამის გარდა, სოფლის მეურნეობაში შრომა სეზონურ ხასიათს ატარებს. მუშაობა სწარმოებს გაზაფხულსა, ზაფხულსა და შემოდგომაზე და ზამთარში კი თითქმის არაფერი არ კეთდება, გარდა ოჯახის წვრილმანი საქმეებისა. თუ ზაფხულში მუშაობა სწარმოებს თორმეტი საათი ან მეტი, მაგივრად ზამთარში სამუშაო დღე არ აღემატება სამ-ოთხ საათს.

შრომის პირობების მხრითაც სოფლის მეურნეობაში მუშაობა არ წააგავს ქარხანაში მუშაობას. სოფელში შრომა სწარმოებს სუფთა ჰაერზე და მუშაობის მავნებლობა შედარებით მცირეა.

თვით გლეხსა და დაქირავებულს შორის არ არის ისეთი დამოკიდებულება, როგორც კერძო კაპიტალისტსა და მუშას შორის არის. ერთად ჭამა-სმა, ერთად მუშაობა, ერთ ბინაზე ცხოვრება, ყველაფერი ეს ქმნის ძლიერ მარტივ დამოკიდებულებას გლეხსა და დაქირავებულ მოჯამაგირის შორის.

არსებული შრომის კანონმდებლობა სოფელში ვერ გატარდება

ვთქვათ არ მივიღეთ მხედველობაში ყველა ზევით მოყვანილი შრომის პირობები და დავისახეთ მიზნათ ქალაქის მრეწველობისათვის არსებული შრომის კანონების სოფლის მეურნეობაში მთლიანად გატარება და მოჯამაგირეების სრული „შრომის დაცვა". მივაღწევთ დადებით შედეგებს თუ არა?

ჩვენ ამ გვარ „შრომის დაცვით" მხოლოდ მივიღებთ იმას, რომ რამოდენიმე ათასი სოფლის მუშა უმუშევრად და ულუკმა-პუროდ დარჩება, ვინაიდან გლეხი ამჯობინებს უარი თქვას დაქირავებულ შრომის გამოყენებაზე, ვიდრე გაატაროს ქალაქში არსებული შრომის კანონები. რასაკვირველია, ეს ამას იზამს არა იმიტომ, რომ არ სურს გატარება, არამედ იმიტომ რომ მისი მეურნეობა ამას ვერ აიტანს.

როგორ უნდა მოვთხოვოთ გლეხს იყოლიოს მუშა (მუდმივი ან დროებითი) იმ პირობებში, რომელშიაც იმყოფება ქალაქის მუშა. თვით გლეხი რამოდენიმეჯერ ცუდ მდგომარეობაში არის ვიდრე ქალაქის მუშა და ცხადია, რომ ის ვერ შესძლებს დაქირავებული მუშა იყოლიოს უფრო უკეთეს პირობებში, ვიდრე თვითონ არის.

ამიტომ ყოველგვარი ცდა სოფლის მეურნეობაში ქალაქის მრეწველობისათვის არსებულ შრომის კანონმდებლობის გატარებისა-ნიშნავს ფაქტიურათ სოფლად დაქირავებული შრომის გამოყენების აკრძალვას, ამას კი თან მოჰყვება სოფლის მეურნეობის განვითარების შეფერხება.

განსაკუთრებული წესები გლეხის მეურნეობაში დაქირავებულ შრომის მოსაწესრიგებლად

ამ რიგად გლეხის მეურნეობისათვის ქალაქში არსებული შრომის კანონმდებლობა არ გამოდგება და ვერც გავრცელდება, იმის მაგივრად საკავშირო სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ მიმდინარე წლის აპრილში გამოცემული იყო განსაკუთრებული წესები იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა მოწესრიგდეს გლეხის მეურნეობაში ჩაბმული დამხმარე დაქირავებული მშრომელის პირობები.

ამ წესების თანახმად მოჯამაგირის დაქირავების პირობები წესრიგდება თანახმად დამქირავებელსა და დაქირავებულს შორის დადებულ წერილობითი ხელშეკრულებისა. დადებულ ხელშეკრულებაში ინიშნება დაქირავების ვადა, სამუშაო დღის ხანგრძლივობა, ხელფასის რაოდენობა და მიცემის ვადები, ბინა, სასმელ-საჭმელი და სხვა პირობები.

წერილობითი ხელშეკრულობა უნდა ტარდებოდეს რეგისტრაციაში სოფლის საბჭოში ან თემის აღმასკომში.

სამუშაო დროს ხანგრძლივობა მხარეთა შეთანხმებაზე არის დამოკიდებული

არსებული შრომის კანონმდებლობით ყველა დაქირავებული სამუშაო დღე არ უნდა აღემატებოდეს 8 საათს. გლეხის მეურნეობაში ჩაბმულ დაქირავებულთათვის კი სამუშაო დღის ხანგრძლივობა ახლად გამოცემული წესებით შეთანხმებაზე არის დამოკიდებული. გლეხსა და მოჯამაგირეს შეუძლიათ შეთანხმებით დააწესონ რვა საათზე მეტი სამუშაო დღე (ათი, თორმეტი ან მეტი). ეს კანონის დარღვევათ არ ჩაითვლება. დარღვევათ ჩაითვლება ის შემთხვევა, როცა წერილობითი პირობაში შეთანხმების წესით შეტანილია ვსთქვათ თორმეტი საათი სამუშაო დღე, ნამდვილად კი მუშაობა მეტ დროით სწარმოებს.

გამოცემული წესების სიხედვით გლეხი ვალდებულია გაანთავისუფლოს მომუშავე უქმე და კვირა დღეებში. თუ საჭირო შეიქნა რომელიმე უქმე დღეს მუშაობა, დამქირავებელს შეუძლია ამუშაოს მოჯამაგირე ამ დღეს, მაგრამ მის მაგივრათ უნდა მისცეს სხვა თავისუფალი—დასასვენებელი დღე.

შრომის ხელფასი

შრომის ხელფასის რაოდენობაც წესდება შეთანხმებით. დაქირავების დროს მხარეები აწესებენ, თუ რამდენი იქნება ხელფასი და ამის შესახებ პირობაში შეაქვთ სათანადო მუხლი.

შეთანხმებით შეიძლება შრომის ხელფასის ნაწილი ან მთლად დაწესებული იქნეს ნატურით (საგნებით, პირნახული, საქონელი და სხ.) ეს დამოკიდებულია მოლაპარაკებაზე, მაგრამ მას შემდეგ რაც მოლაპარაკება გათავდა და პირობა ხელმოწერილია დამქირავებელი ვალდებულია აასრულოს დადებული პირობა.

ხელფასის მიცემის ვადებიც შეთანხმებით წესდება. შეიძლება შეთანხმებით ხელფასის მიცემის ვადათ დაინიშნოს სეზონის (ალოს) გათავება ან კიდევ სხვა დრო.

დამქირავებლის და დაქირავებულის ვალდებულება

საკავშირო კომისართა საბჭოს წესების თანახმად დამქირავებელი ვალდებულია შეასრულოს დადებული პირობა, აძლიოს მომუშავეს შეთანხმებით დანიშნულ ვადაზე ხელფასი, მისცეს სათანადო ბინა საცხოვრებლად, ასვას და აჭამოს (თუ სმა-ჭამა დამქირავებელმა აიღო თავის თავზე), ისე როგორც ოჯახის წევრებს.

მომუშავეც ვალდებულია შეასრულოს დაკისრებული სამუშაო, ფრთხილად მოექცეს დამქირავებლის სამეურნეო იარაღს, საქონელსა და ქონებას, თუ მომუშავე ანებებს თავს სამუშაოს და მიდის, ის ვალდებულია ერთი კვირით ადრე გამოუცხადოს დამქირავებელს ამის შესახებ. ეს უკანასკნელიც ვალდებულია გააფრთხილოს მომუშავე ორი კვირით ადრე დათხოვნის შესახებ.

ავადმყოფობის დროს მოჯამაგირის უზრუნველყოფა

საერთო წესით ყველა დაქირავებული დაზღვეულიც არის. დამქირავებელი ვალდებულია შეიტანოს სავადმყოფო კასაში გადასახადი (ანარიცხები) და ავადმყოფობის დროს მომუშავეს უზრუნველყოფს კასა.

საკავშირო სახ. კომისართა საბჭოს ახალ წესებით სავალდებულო დაზღვევა არ ვრცელდება გლეხის მეურნეობაში დაქირავებულ მომუშავეებზე. სავალდებულო დაზღვევა დატოვებულია მხოლოდ იმ გლეხის მეურნეობისათვის, სადაც მუშაობს მთელი წლის განმავლობაში ორ დაქირავებულზე მეტი. იქ სადაც მხოლოდ ორი ან ერთი დაქირავებულია, დაზღვევა სავალდებულო არ არის. იქ სადაც მთელი წლის განმავლობაში სამი ან მეტია—დაზღვევა სავალდებულო არის.

დამქირავებელი ვალდებულია დაუზღვეველი მოჯამაგირეს ავადმყოფობის დროს აძლიოს ჯამაგირი ერთი თვის განმავლობაში. საექიმო დახმარება კი ადგილობრივი ჯანმრთელობის ორგანოებმა უნდა აღმოუჩინონ. ავადმყოფობის დროს ერთი თვის ჯამაგირის შენახვა სავალდებულოა მხოლოდ იმ მეურნეობისათვის, სადაც დაქირავებული შრომა მთელი წლის განმავლობაში არის ჩაბმული. იმ მეურნეობაში კი სადაც დაქირავებული შრომის გამოყენებას დროებითი ხასიათი აქვს, დამქირავებელი ვალდებულია ავადმყოფ მომუშავეს შეუნახოს ჯამაგირი ორი კვირის განმავლობაში.

დაქირავებულსა და დამქირავებელს შორის აღმოცენებულ დავების გადაჭრა

ყოველგვარი დავა,—შრომის ხელფასის, სამუშაო დღის ხანგრძლივობის, სასმელ-საჭმელის რაოდენობის და ღირსების, დათხოვნის და სხვის შესახებ, დამქირავებელსა და დაქირავებულს შორის სოფლად წყდება შეთანხმების წესით. დავის გასარჩევათ მხარეებს შეუძლიათ მოაწყონ შემთანხმებელი კომისია. კომისიის თავმჯდომარეთ უნდა იქნეს სოფლის საბჭოს (ან თემის აღმასკომის) თავმჯდომარე, წევრებათ კი თვით დამქირავებელი ერთი მხრივ და მოჯამაგირე ან მისი წარმომადგენელი (მიწა-ტყის კავშირის მუშაკი) მეორე მხრივ. თავმჯდომარეს გადამწყვეტის ხმის უფლება არა აქვს. ის ცდილობს მოარიგოს მხარეები. კომისიას გადაწყვეტილება გამოაქვს მხოლოდ შეთანხმებით, თუ მხარეები ვერ თანხმდებიან საქმე გადადის სახალხო სასამართლოში, რომელიც ვალდებულია მოკლე დროის განმავლობაში განიხილოს საჩივარი.

კომისიაში შეთანხმებით გამოტანილი დადგენილება სავალდებულოა მხარეებისათვის და უნდა გატარდეს ცხოვრებაში. თუ დამქირავებელი ნებით არ ატარებს, დადგენილება უნდა შესრულდეს იძულებითი წესით, სასამართლოს აღმასრულებელის საშუალებით.

გლეხის მეურნეობაში დამხმარე დაქირავებული შრომის გამოყენების წესების ზევით მოყვანილი მოკლე მიმოხილვა გვიჩვენებს, რომ ის ძლიერ განსხვავდება ქალაქის წარმოებაში არსებულ შრომის კანონმდებლობისაგან. მისი მთავარი საფუძველი არის შეთანხმებით შრომის პირობების მოგვარება და ყველა საკითხები იჭრება თანახმად წერილობით დადებულ პირობისა.

ახალი წესები უნდა გატარდეს ცხოვრებაში დაჩქარებით

სოფლად დაქირავებული შრომის გამოყენების წესები უნდა გატარდეს ცხოვრებაში დაჩქარებით. მისი გატარებით ბოლო მოეღება იმ არანორმალურ მდგომარეობას, რომელსაც ახლა აქვს ადგილი ზოგიერთ ადგილებში. ხშირია შემთხვევები, როცა გლეხს ავალდებულებენ იხადოს ერთი მოჯამაგირისათვის სოციალური დაზღვევის გადასახადი, მაშინ როცა კანონით მისთვის დაზღვევა სავალდებულო არ არის. ადგილი აქვს აგრეთვე პასუხისგებაში მიცემას 8 საათის სამუშაო დღის დარღვევისათვის და სხვა ფრიად გადამეტებულ მოთხოვნილებებს, რაც გლეხს ძლიერ აშინებს და აიძულებს უარი სთქვას დაქირავებულ შრომის გამოყენებაზე.

ამ ახალ წესების შესახებ სოფლად ჯერ არაფერი არ იციან. საჭიროა ამ წესების გლეხებში ფართოდ გავრცელება.

ს. გოლაბრელ იძე.

თბილისის პროლეტარიატი—კამოს
დიდი რევოლიუციონერის ხსოვნას

დღეს თბილისის საბჭო, თბილისის პროლეტარიატის სახელით უხსნის ძეგლს იმ ადამიანს, ვინც მთელი თავისი სიცოცხლე, ენერგია, ძალ-ღონე, გამოცდილება შესწირა რევოლიუციას, რომლისთვისაც გარდა რევოლიუციისა და სოციალიზმის სამსახურისა არ არსებობდა არც პირადი კეთილ-დღეობა, არც დასვენება და ფიქრი თავის თავზე.

რევოლიუციის ც..ცხლში გამოჭედილი ბევრჯელ სიკვდილის ბრჭყალებიდან გაქცეული, სახრჩობელას წინაშე რამდენჯერმე მდგარი, ის სამი წლის წინათ სრულიათ მოუ-

[illegible]

თია ჩვენი რევოლიუციის მატიანეში.

კამო—ოფიცრის ტანისამოსში გამოწყობილი: მიაქვს იარაღი.

კამო კინტოს ტანისამოსში: გადააქვს პროლეტარული ლიტერატურა.

კამო შეშლილის როლში, რომ დაუსხლტეს სახრჩობელას. და ამ როლს ასრულებს ისე მოხერხებულათ, რომ ბერლინის და თბილისის საუკეთესო სპეციალისტები უჯერებენ სიგიჟეს...

კამოს თავგადასავალი, მისი ლეგენდარული მოღვაწეობა ჩვენს რევოლიუციაში—ამას ვერ დაიტევს ფოლიანტები.

კამო განსახიერება იყო ჩვენი რევოლიუციის, ის შეუდრეკლათ ვიდოდა რევოლიუციის ეკლიან გზაზე და ამკობდა რევოლიუციის ეტაპებს თვალწარმტაცი ეპიზოდებით.

კამო ჯერ კიდევ ჯან-ღონით სავ-

[illegible]

სუსხი ვერ აჩერებდა მას. გააფრთოვანებული ენერგიით ებრძოდა ის ქვეყნის მტარვალებს იარაღით ხელში. და ამ ბრძოლას აწარმოებდა ისე მოხერხებულათ, ისეთი გატაცებით, როლის მსგავსი მაგალითები იშვია-

[illegible]

ენერგიის დაუშრეტელ წყაროთ.?

დეე. ამ ძეგლზე გამოხატული რევოლიუციის არწივი მუდამ გვიწვევდეს, გვეძახდეს კომუნიზმის დროშის ქვეშ მედგარ ბრძოლისაკენ.

ლ. სუხიშვილი.

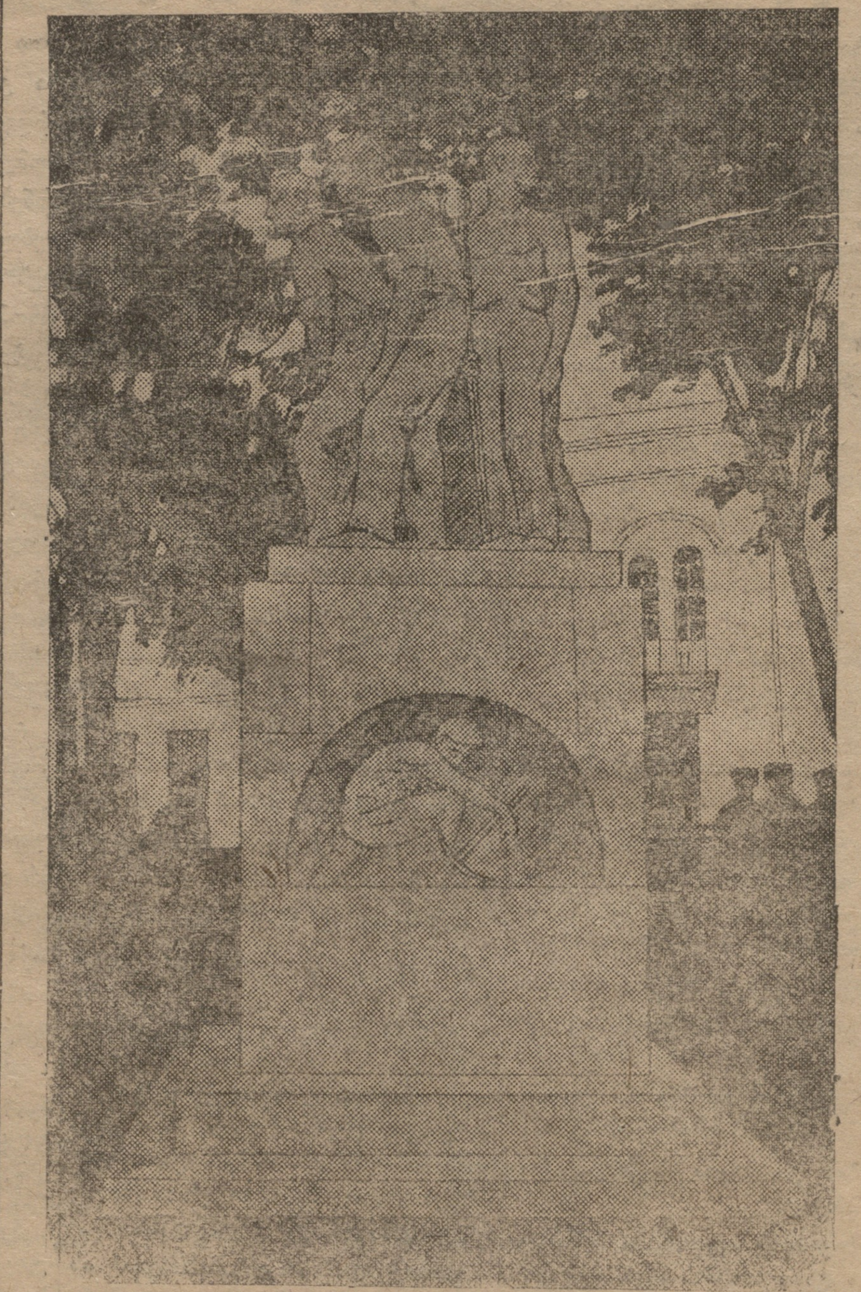

ამხ. კამოს ძეგლი

[illegible]

ამხ. კამოს სიმონ პეტროსოვის ძეგლის გახსნა

[illegible]

წარმომადგენლებს. აგრეთვე თბილისის მუშათა და გლეხთა და წითელარმიელთა დეპუტატების საბჭოს და ალმასკომის ყველა წევრებს.

ორგანიზაციების წარმომადგენლნი და ყველა ის პირნი, რომელნიც ისურვებენ სიტყვის წარმოთქმას ძეგლის გახსნის დღეს, წინასწარ იკრიბებიან ალმასკომში აღნიშნულ დღის 4 საათზე.

3—3 ნ. 1476

[illegible]

ვეულია იმ გარემოებით, რომ ძველ კოდექსში, რომელიც შედგენილი იყო ოთხი წლის წინედ, როდესაც ჩვენ კიდევ სამხედრო კომუნიზმის სფეროში ვიყავით, მეტად დიდი სასჯელია დაწესებული. იქ ზოგიერთ მსუბუქ ბოროტმოქმედებისათვის დაწესებულია მეტად მკაცრი სასჯელი.

ჩვენი სასამართლოები სასტიკათ სჯიან დამნაშავეებს, მაგრამ განაჩენი ყოველთვის არ ტარდება მთლიანათ ცხოვრებაში. ამიტომ აუცილებელია სასჯელის შემცირება, რადგან ეს უფრო მეტ ნაყოფს გამოიღებს; უმჯობესია მცირე, მაგრამ ნამდვილი სასჯელი, ვიდრე გაზვიადებული და არა რეალური. ეხლანდელი გადაჭარბებული სასჯელი კი მთლიანათ არ ტარდება ცხოვრებაში, რაც სახელს უტეხს საბჭოთა სასამართლოებს და ამცირებს მათ ავტორიტეტს.

სამოქალაქო სამართლის კოდექსის შესახებ

სამოქალაქო სამართლის კოდექსის ცვლილებებს მიზნათ აქვთ, უპირველეს ყოვლისა, გააღრმავონ კოდექსის კლასიური ხასიათი. ეს არის გამოხატული კოდექსის მე-101, 171, 155 მუხლებში.

შემდეგ შესწორების დანიშნულებაა შეუთანხმოს კოდექსი იმ ცვლილებებს, რომლებიც მოხდა ჩვენი ქვეყნის საერთო სამეურნეო კონიუნქტურაში, მაგალითად, ქაღალდის ფულის ნიშნების გაუქმების შემდეგ.

ამას გარდა ამ შესწორებებმა კოდექსის უნდა შეუფარდონ იმ ცვლილებებს, რომლებიც მოხდება ხელისუფლების უზენაეს ორგანოების სტრუქტურაში. (მუხ. 323, 325, 333, 335, 336, 362).

ამასთანავე კოდექსში შეტანილია ყველა ის დადგენილებები, რომლებიც სხვადასხვა დროს მიღებული იყო საბჭოთა კავშირის, ამიერ-კავკასიის და საქართველოს ცაკის მიერ; კოდექსში შეტანილია აგრეთვე საქართველოს ცაკის პრეზიდიუმის მიერ სესიიდან სესიამდე გასული დროის განმავლობაში მიღებული დადგენილებები.

თუ სისხლის სამართლის კოდექსის შედგენის დროს ჩვენ ხელთ გვქონდა საბჭოთა კავშირის ცაკის მიერ შემუშავებული ძირითადი საფუძვლები, სამოქალაქო სამართლის დარგში საბჭოთა კავშირის ცაკს არ მოუცია ძირითადი დებულებები, თუმცა კონსტიტუციაში არის სათანადო მუხლი, რომელიც ითვალისწინებს ძირითად დებულებების გამოცემას საბჭოთა კავშირის ცაკის მიერ.

იუსტიციის სახალხო კომისარიატი საჭიროთ არ სთვლის რაიმე ძირითადი ცვლილებები შეიტანოს სამოქალაქო სამართლის კოდექსში, რომ შეუთანაბრობა არ გამოვიდეს იმ ძირითად დებულებებთან, რომლებიც შემდეგში იქნება გამომუშავებული.

საადგილ-მამულო სამოსამართლო კომისიების შესახებ

მე აღვნიშნავ მიწის საკითხის მხოლოდ იმ ნაწილს, რომელიც სასამართლოების მუშაობას შეეხება.

აქამდი ადგილებზე მიწის დავის საკითხების გადაწყვეტა ევალებოდა ორი ორგანოს: ალმასკომების საადგილ-მამულო განყოფილებას და სასამართლოს: როდესაც საკითხები ეხებოდა მიწათმოწყობას და მიწების ნორმის გამოყოფას—საქმეს არჩევდა საადგილ-მამულო განყოფილება; როდესაც იწყებოდა დავა უკვე გამოყოფილ ნორმების გარშემო—საქმე გადადიოდა სასამართლოში.

უნდა ითქვას, რომ ამ ორგანოებს შორის არ ყოფილა განაწილებული ფუნქციები, კანონმა ვერ გამიჯნა მათი მოვალეობა და დანიშნულება.

თუ ჩვენ გადავხედავთ სხვა მეზობელ რესპუბლიკებს, დავინახავთ, რომ იქ არის სპეციალური ორგანოები — საადგილ-მამულო-სამოსამართლო კომისიები, რომლებიც არჩევენ მიწის გარშემო წამოჭრილ ყოველგვარ საკითხებს.

ამიტომ ჩვენ ვფიქრობთ, რომ აუცილებელია ჩვენშიაც შემოღებული იქნეს საადგილ-მამულო-სამოსამართლო კომისიები.

ეს კომისიები შემოღებული იქნება ყველა მაზრებში. სამაზრო კომისიაში შევლენ: სამაზრო ალმასკომის საადგილ-მამულო განყოფილების გამგე, სათემო ალმასკომის ერთი წარმომადგენელი და მოსამართლე (კომისიის თავჯდომარე). კომისიის სხდომებს აუცილებლათ უნდა დაესწრონ მიწის მზომლები და მიწათმომწყობი.

ამასთანავე მიწათ-მოქმედების სახალხო კომისარიატთან დაარსებული იქნება ცენტრალური კომისია (კოლეგია), რომელიც განიხილავს ადგილებზე გადაუწყვეტელ დავას მიწის საკითხების შესახებ.

პარტიული ცხოვრება
მუშაობა სოფლის ინტელიგენციის შორის

დღეს, როდესაც პარტიის და საბჭოთა ხელისუფლების მიერ გადმოსროლილია ლოზუნგი „პირი სოფლისაკენ“,—საკითხი სოფლის ინტელიგენციის აქტიურად ჩაბმის შესახებ ჩვენი ქვეყნის სოციალისტურ აღმშენებლობაში—ერთი უმთავრესი და საჭირბოროტო საკითხთაგანია.

ყველასათვის ცნობილია ის ფაქტი, რომ საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ, თუ როგორ შეერთებულ ბრძოლას აწარმოებდა ინტელიგენცია მუშურ-გლეხური ხელისუფლების წინააღმდეგ. ინტელიგენცია, რომელიც გამსჭვალული იყო „დემოკრატიზმის“ და „პატრიოტიზმის“ იდეებით, ვერ ურიგდებოდა საბჭოთა სისტემას.

მაგრამ დრომ, რომელიც ჩვენს სასარგებლოდ მუშაობს, თავისი გაიტანა და პროლეტარიატის რევოლიუციონურმა დიქტატურამ, რომლის თვითეული ნაბიჯი რისხვათ ატყდებოდა ნაციონალისტურად გამსჭვალულ ინტელიგენციას, ქედი მოახრევია მათ. ქართულ ინტელიგენციის საგრძნობ ნაწილში, კერძოდ სოფლის ინტელიგენციაში მოხდა მეტად დიდი გარდატეხა და მათ პირი იბრუნეს საბჭოთა ხელისუფლებისაკენ. სწორედ ასეთ პირობებში პარტიის წინაშე შეიქმნა შესაძლებლობა სოფლის ინტელიგენციის ფართედ გამოყენებისა კულტურულ-ეკონომიურ ფრონტზე.

მაგრამ როგორია პარტიის საერთო ხაზი სოფლის ინტელიგენციასთან დამოკიდებულების საკითხში?

„სოფლის ინტელიგენციის მიმართ ჩვენ გვმართებს განსაკუთრებული სიფრთხილე. არც ერთ წუთს არ უნდა დაგვავიწყდეს ის უდიდესი მნიშვნელობა, რომელიც აქვს საბჭოთა ხელისუფლების განმტკიცებისათვის და აღმშენებლობისათვის სოფლად სოფლის ინტელიგენციას. ჩვენი დღევანდელი კურსი—პირით მიბრუნება სოფლად — სხვათაშორის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ამოცანად უნდა ისახავდეს „პირით სოფლის ინტელიგენციისადმი“, და კიდევ „სოფლის ინტელიგენციისადმი დამოკიდებულებაში სამხედრო კომუნიზმის ნაშთების აღმოფხვრა, ყოველგვარი ბრძანებლობის და უდიერი მოქცევის მოსპობა და მომავალში ამხანაგური, შეთანხმებული თანამშრომლობა“—აი უმთავრესად ის ლოზუნგები, რომლებიც საფუძვლად უნდა დაედევს ადგილობრივ პარტიულ და კომკავშირის ორგანიზაციების მუშაობას სოფლის ინტელიგენციის შორის.

ეხლა ჩვენს წინაშე კონკრეტიულად ისმის საკითხი იმის შესახებ, თუ როგორი მუშაობა უნდა აწარმოონ ჩვენმა ორგანიზაციებმა სოფლის ინტელიგენციის შორის, თუ როგორი ღონისძიებებს უნდა მივმართოთ, რომ ის მხურვალედ ჩავაბათ საბჭოთა აღმშენებლობის საერთო საქმეში?

უპირველეს ყოვლისა, რომ სოფლის ინტელიგენცია ორგანიზაციულად ჩავაბათ საზოგადოებრივ მუშაობაში, ამისათვის აუცილებელ საჭიროებას წარმოადგენს პროფესიონალურ კავშირებს, ესე იგი, სადაც თავს იყრის თვით ეს ინტელიგენცია, სახელდობრ, განათლების მუშაკთა კავშირი, ხე-ტყის მუშაკთა კავშირი, მედიციურ-სანიტარული კავშირი და სხვა—მიექცეს განსაკუთრებული ყურადღება ჩვენი პარტიული ორგანიზაციების მიერ. ყოველ მიზეზს გარეშე საჭიროა, რომ პროფესიონალური კავშირის ამ ადგილობრივი განყოფილებების მუშაობა გაცხოველებულ და გაძლიერებულ იქნას.

ამასთანავე ერთად, ჩვენ კარგად ვიცით ისიც, რომ სოფლის ინტელიგენციის საზოგადოებრივ მუშაობაში ჩასაბმელად ხელშემშლელ და დამაბრკოლებელ მიზეზად გვევლინება, მთი არა სათანადო, საკმაო პოლიტიკური მომზადება. რომ თავიდან აცილებული იქნეს ეს ნაკლულოვანება აუცილებელია მასწავლებლობის, აგრონომების და სხვათა გადამზადება კურსების და წრეების დაარსებით. ჩვენმა პარტიულმა ორგანიზაციებმა ამ მხრივაც უნდა ითამაშონ დიდი როლი, რომ სოფლის ინტელიგენციას მათი პოლიტიკურად გათვითცნობიერების საქმეში აღმოუჩინონ დახმარება.

აი ამ ღონისძიებათა გატარებით ჩვენ შევსძლებთ სოფლის ინტელიგენციის შორის მუშაობის გაღრმავებას, რომელიც თავის მხრივ უტყუარი საწინდარია იმისა, რომ სოფლის ინტელიგენციამ თავისი წვლილი შეიტანოს ახალი ქვეყნის შენების საქმეში საზოგადოებრივ კულტურულ განმანათლებელ მუშაობაში აქტიური ჩაბმით.

ხნი.

საურთიერთო კოოპერატიული დაზღვევა

[illegible]

ორგანიზაციის დღიდან 1 ივლისამდე დადებული აქვს 532 ოპერაცია ცეცხლისაგან დასაზღვევად და ტრანსპორტზე ხიფათისაგან უზრუნველსაყოფად.

[illegible]

დიდ შეღავათს აძლევს.

„წარმოკავშირმა“ 1924 წლის განმავლობაში მოახერხა დაეზღვევებია 3500 დესეტინა. მიმდინარე სეზონში კი ჯერჯერობით დააზღვია დაახლოებით 5.000 დესეტინა.

კახეთის ვენახების აღსადგენათ

ჩუმლაყის, მუკუზანის და კონდოლის სანერგეებმა მიმდინარე წელს სადედეების მოედანი 50 დესეტინით გაადიდეს.

სანამყენე მასალაც იმდენი იქნა მოტანილი, რომ საჭიროება სავსებით დააკმაყოფილა. წელს დარგულ იქნა მილიონ ცალზე მეტი ნამყენი ვაზი; ხოლო ნახევარი მილიონი კი დაურიგდათ გლეხებს გასაშენებლად.

კონდოლის და ჩუმლაყის სანერგეები ცალს ნამყენ ვაზს ჰყიდდენ შაურად, ხოლო მუკუზანის (წარმოკავშირის სანერგე)—6 კაპიკათ. ერთი წლის ნამყენები იყიდებოდა 10—12 კაპიკათ. მომავალი სეზონისათვის მოსალოდნელია ნამყენ ვაზებზე ფასების დაკლება—ახლად დამყნილის—4 კაპეიკით შემცირდა, ხოლო ერთი წლის ვაზის—8 კაპეიკამდე.

გარდა ორ ზემოხსენებულ დიდ სანერგეებისა, კახეთში მუშაობს კიდევ ორი სანერგე: ერთი წინანდალის სახალხო მამულში; იგი აკმაყოფილებს მამულის საჭიროებას, და მეორე სანერგე ველისციხეში, სადაც იგი გაშენებული აქვს კერძო პირს, რომელსაც მოწყობილი აქვს რიხტერის სისტემის სათბური მანქანა.

ამ სანერგედან გლეხებს შეუძენიათ 80 ათასი ვაზი, მრავალი შეკვეთა კიდევ დაუკმაყოფილებელი დარჩენილა. გლეხები სცდილობენ მალე აღადგინონ თავიანთი ვენახები; ყოველწლიურად რგავენ მერვედ, ან მეოთხედ დესეტინას ნამყენი ვაზით. მეტის გაშენება მათ არ შეუძლიათ, რადგან საამისოდ მათ არც საშუალება ჰყოფნით და არც სანერგე მასალა მოეპოვებათ საჭირო რაოდენობით.

ახალი ნამყენი მოსავალს იძლევა მხოლოდ მეოთხე წლის დასასრულს ხოლო ამ ხნის განმავლობაში კი საჭიროებს მხოლოდ მოვლა-მზრუნველობას.

ყოველ დესეტინა ახალი ვენახის გაშენებაზე გლეხს ეხირჯება დაახლოებით შემდეგი: 2.400 კვ. საჟ. პლანტაჟი (თუ კვადრატ საჟენზე 20 კაპეიკს ვიანგარიშებთ) ჯდება—480 მანეთი, 6,000 ცალი ნამყენი ვაზი—600 მანეთი (10 კაპეიკი—1 ცალი), სარები, მავთული და სამავთულო მოწყობილობა—120 მანეთი

დამუშავებული და სამკურნალო ხარჯები 4 წლის განმავლობაში—800 მანეთი. სულ 2.000 მანეთი. ამ თანხას უნდა დაერთოს პროცენტები იმ შემთხვევაში, თუ გლეხს თანხა სესხად აქვს წამოღებული საკრედიტო ამხანაგობიდან ან კერძო პირიდან და ჩვენ მივიღებთ საკმაოდ დიდ თანხას —2400 მანეთს ანუ მეოთხედ დესეტინაზე 600 მანეთს.

ცხადია გლეხობის დიდ ნაწილს არა აქვს იმდენი სახსარი, რომ გაიღოს ესოდენი თანხა თავის ვენახის აღსადგენად. ასეთი გლეხები კახეთში შეადგენენ დაახლოებით 30—35 პროც. ღარიბი გლეხობის ამ ნაწილს ესაჭიროება დახმარება გარედან: უნდა მიეცეს ნამყენი ვაზი შეღავათიან პირობებში და ნისიათ დიდი ხნის ვადით.

მეფუტკრეობა საქართველოში

ომამდე საქართველოში ინტერესი მეფუტკრეობისადმი ძლიერ უმნიშვნელო იყო; გლეხობა პრიმიტიული წესით აწარმოებდა ფუტკრის მოშენებას.

სტატისტიკური ცნობებით ომის წინ საქართველოში იყო 70.000-მდე ძირი ფუტკარი, რომლიდანაც მხოლოდ 10 პროც. შეადგენდა ჩარჩოიანი სკები.

ასეთ პირობებს ჰქმნიდა უმთავრესად ის გარემოება, რომ არც წინანდელი მთავრობები და არც საზოგადოებრივი ორგანიზაციები არ უწყობდენ ხელს ამ მეურნეობის განვითარებას ჩვენში.

უკანასკნელ ხანებში—დაახლოვებით 1917 წლიდან, როდესაც რუსეთში შაქრის წარმოება დაინგრა, არაჩვეულებრივად გაიზარდა ფასები თაფლზე, მეფუტკრეობამ მიიქცია ფართო მასსების ყურადღება როგორც ქალაქში, ისე სოფლად.

1922 წლის დამლევიდან დაიწყო დაარსება საქართველოში სპეციალურმა მეფუტკრეთა კოოპერატივებმა (უკვე არსებობს 7 მაზრაში), რომლებიც თანდათან აფართოვებენ თავის საქმიანობას მიწად-მოქმედების კომისარიატის, წარმოკავშირის და სასოფლო-სამეურეო ბანკის დახმარებით. დახმარება გამოიხატება: ხე-ტყის მასალის შეღავათიან ფასებში, ან ზოგ შემთხვევაში უფასოდ მიცემაში, ფულის სესხად გადაცემაში და სხვა.

როგორც ცენტრის, ისე კოოპერატივების უმთავრეს მიზანს შეადგენს მეფუტკრეობის ფართოდ გავრცელება გლეხობაში. პირველ დაწყებითი მუშაობა რესპუბლიკის ფარგლებში სულ უფრო და უფრო ფართოვდება და თანახმად მიწად-მოქმედების კომისარიატის 5 წლიან საპერსპექტივო გეგმისა, ჩარჩოიანი სკების რაოდენობა აყვანილ უნდა იქნეს ორას-სამას პროცენტამდე.

უკანასკნელ 1923 წლის სასოფლო-სამეურნეო აღწერის ცნობების თანახმად, საქართველოში არსებობს, 10.000 მეფუტკრეთა მეურნეობა (საერთო რიცხვით 50.000 ოჯახი), აქედან მხოლოდ 10—12 ათას შეადგენს ჩარჩოიანი სკები.

ამ ჟამად მეფუტკრეობის დარგში შემდეგია გაკეთებული:

1. მეფუტკრეობისათვის საჭირო ხელსაწყო იარაღების მომზადებისა და მისი მეფუტკრეებზე შეღავათიან ფასებში და ნისიად მიწოდების საკითხი თანდათანობით წესრიგდება.

2. საცდელი მუშაობა მეფუტკრეობაში მიმდინარეობს ჯერ მხოლოდ თბილისის მეაბრეშუმეობის სადგურთან არსებულ საფუტკრეში და ლაბორატორიაში.

3. ამ მოკლე დროში მიწად-მოქმედების კომისარიატი უშვებს 2.000 ცალ წიგნს „ფუტკარი და მეფუტკრეობა“ (შედგენილია ა წულაძის მიერ) და „საბჭოთა კავკასიონიც“ სცემს პატარ-პატარა ბროშიურებს ამ საკითხზე.

4. მიმდინარეობს მუშაობა მეფუტკრეობის ცოდნის გასავრცელებლად გლეხებზე, ეწყობა კურსები, ლექციები, საუბრები და სხვა.

5. უკანასკნელი 2 წლის განმავლობაში მეფუტკრეობა განთავისუფლებული იყო სასოფლო-სამეურნეო ბეგარისაგან. მორიგ საკითხად კი ითვლება ინსტრუქტორთა კადრის მომზადება.

ყოველივე ამან ხელი შეუწყო იმ გარემოებას, რომ გლეხობა ძალზე დაინტერესდა მეფუტკრეობით.

მეფუტკრეობას ჩვენში დიდი მომავალი აქვს, ვინაიდან ჩვენ მოგვეპოვება დიდ-ძალი დედა ფუტკარი საუკეთესო ჯიშისა, როგორც მაგალითად, მთიან ადგილების რუხი ფუტკარი, რომელსაც ახასიათებს სიმშვიდე, დიდი შრომის მოყვარეობა და რომელიც იძლევა უმაღლესი ხარისხის თაფლს „ნექტარ“-ს.

ამგვარად მთელ მსოფლიოში ჯიშის მხრივ ჩვენი ფუტკარი ყველაზე უკეთესად ითვლება, რის გამო დიდი მოთხოვნილებაა მასზე: რუსეთიდან, ამერიკიდან, ინგლისიდან, გერმანიიდან, ჩინეთიდან და სხვა ქვეყნებიდან.

თვითეული ფუტკარი გადაგზავნით იყიდება 5 მანეთად და თვით რაოდენობა საექსპორტო ფუტკრისა ასობით და ათასობით იანგარიშება. ამგვარად ცხადი ხდება, თუ რა მნიშვნელობა აქვს ამ მეურნეობას სახელმწიფოსათვის.

აბრეშუმის მოსავალი საქართველოში

[illegible]

ტყის მოშენება ყარაიას რაიონში

[illegible]

მაგრამ რევოლიუციის დროს და მის შემდეგ ტყეების მცველთა უყოლობის გამო ადგილობრივი მოსახლეობა შეუდგა ტყეების გაჩეხვას და განადგურებას. ამჟამათ ყარაიას რაიონში ტყეები თითქმის სულ არ არის. ძველი ტყიდან დარჩენილია მხოლოდ ვერხვები, სხვა დანარჩენი ხეები გაჩეხეს, ზოგი კიდევ გადაჭკნა უყურადღებობის გამო. ადგილობრივი მოსახლეობა ტყეში აძოვებს თავის საქონელს, რომელიც სჭამს ახლათ ამოსულ ბუჩქებს.

ამჟამათ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის სატყეო განყოფილება შეუდგა ყარაიას ტყის განახლებას. განზრახულია ტყის ხელახლა მოშენება ჯერ მცირე სივრცეზე, შემდეგ კი მისი თანდათან გაფართოვება შეძლებისდაგვარათ.

მუშაობა დაიწყო წარსული წლის შემოდგომაზე. მოხნილი და დათესილია 14 დესეტინა მიწა, საიდანაც ორი დესეტინა გაფუჭებულათ უნდა ჩაითვალოს.

[illegible] ნათესიების მთელი სივრცის 70 პროც. ამოსულია. ამოსული მუხების სიმაღლე უდრის 5—6 ვერშოკს. ბამბის ნათესები ეკუთვნის ადგილობრივ მოსახლეობას, რომელიც ბამბის საფეხურში მარგლავს მთელ ნათესებს.

ახალი ტყის დაცვის მიზნით განზრახულია ნათესების გარშემო მდებარე მიწები მიეცეს ადგილობრივ მცხოვრებლებს ბოსტნების გასაშენებლათ; ეს ბოსტნები დაიცავს ახალგაზრდა ტყეს საქონლის განადგურებისაგან, რადგან მოსახლეობა დაინტერესებული იქნება დაიცვას თავისი ბოსტნები, ამით კი დაცული იქნება ტყეც.

უნდა აღინიშნოს, რომ ადგილობრივი ალმასკომი გულმოდგინეთ ეკიდება ტყის დაცვის საქმეს, მაგრამ სპეციალური კაცის უყოლობის გამო ტყის დაცვის საქმე ჯერ კიდევ ვერ არის სათანადოთ მოგვარებული.

განზრახულია მომავალში ტყის გაშენება ყარაიას რაიონში კიდევ უფრო გაფართოვდეს, რომ ეს რაიონი უტყეოთ არ დარჩეს.

პროფკავშირებში
შვებულების მიცემის წესი
საქართველოს ყველა პროფესიონალურ ორგანიზაციებს

ძვირფასო ამხანაგებო!

შვებულების მიცემის დრო უკვე დაიწყო. შემჩნეულია, რომ შვებულების მიცემის დროს არაა დაცული რიგი და მისი ხანგრძლივობა. ხშირად საკავშირო ორგანიზაციების ხელმძღვანელები თავიანთ თანამშრომლებს ერთი თვის შვებულებას აძლევენ, ხანდახან მეტსაც. ამას გარდა კავშირში არ სტოვებენ საჭირო მომუშავე აპარატს: თანამშრომელთა მთელ ჯგუფს უშვებენ და არ აწესებენ მორიგეობით შვებულებას.

საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოს საჭიროდ მიაჩნია, რათა დაწესდეს შვებულების იმდაგვარი წესრიგი, რომ იგი ზაფხულის განმავლობაში არ დაეტყოს საერთო საკავშირო მუშაობას.

ამიტომ წინადადება გაძლევთ:

1. რიგით კუთვნილი შვებულება ყველა თანამშრომელს მიეცით, როგორც პასუხისმგებელს, ისე ტეხნიკურს. შვებულება ორ კვირაზე მეტი არ უნდა გავრძელდეს.

2. შვებულება დააწესეთ მტკიცე მორიგეობით ისე, რომ მან საკავშირო მუშაობაზე გავლენა არ იქონიოს.

3. საკავშირო ორგანიზაციებში მომუშავე პასუხისმგებელ პირის შვებულება აუცილებლად უნდა იქნეს შეთანხმებული მაღლა მდგომ პროფორგანიზაციებთან შემდეგნაირად:

ა) ცენტრ. გამგ. და სამპროფ. მომუშავეთა შვებულება შეთანხმებულ უნდა იქნეს საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოსთან.

ბ) კავშირების სამაზრო განყოფილებებში მომუშავეთა შვებულება უნდა შეთანხმდეს სამპროფბიუროებთან და

გ) დაბალ პროფორგანიზაციებში მომუშავეთა შვებულება უნდა შეთანხმებულ იქნას: თბილისში შესაფერის კავშირების ცენტრ. გამგ., ხოლო მაზრებში კავშირების სამაზრო განყოფილებებთან.

ეს წესი დაიცავით სისწორით.

ს. პ. კ. ს. პასუხისმგებელი მდივანი: გ. ყურულაშვილი.

ს. პ. კ. ს. საორგ. განყ. გამგ. მაგ. მ. მარკმან.

ჩვენი მუშა ახალგაზრდობა
(გამოკვლევის შედეგები)

მოზარდთა ჯანმრთელობის დაცვის განყოფილებამ დაასრულა მუშა-ახალგაზრდობის ჯანმრთელობის გამოკვლევა.—მუშა-ახალგაზრდობის 80 პროცენტზე მეტია დაავადმყოფებული.—ახალგაზრდობის მნიშვნელოვან ნაწილს არა აქვს რიგიანი კვება და დამაკმაყოფილებელი საცხოვრებელი ბინები

ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატის ბავშვთა და მოზარდთა ჯანმრთელობის დაცვის განყოფილებამ ჩაატარა თბილისში მუშა-ახალგაზრდობის ჯანმრთელობის გამოკვლევა, რომელიც შეეხო 1041 მოზარდს ანუ თბილისში მომუშავე ახალგაზრდობის 95 პროცენტს. ამ რიცხვიდან ვაჟი იყო 822, ქალი—219. ყველაზე დიდს მოზარდ ჯგუფს შეადგენენ 16—17 წლიანნი მოზარდნი.

პროლეტართა ბავშვები შეადგინენ მთელი მოზარდი თაობის—55 პროც.-ს გლეხთა ბავშვები—30,2 პროცენტს. დანარჩენი კათეგორიები შეადგენენ ძალიან მცირე ჯგუფს.

წერა-კითხვის მცოდნეა 90 პროც. 10 პროც. წერა-კითხვის მცირე მცოდნეა, ამ ჟამად სწავლობს წერა-კითხვის 13 უცოდინარი.

საბინაო პირობები.

მოზარდების საბინაო პირობები ასეთია: 721 ახალგაზრდა სცხოვრობს კერძო ბინებზე, 201 საზოგადო საცხოვრებელ ბინებში, 12 კაცი—კომუნის. სახლსა და ყაზარმებში. ბინებით 50 პროც. არ არის დამაკმაყოფილებელი (სარდაფები და ნესტიანი ოთახებია). 36 პროც. ბინებისა მოკლებულია მზის სინათლეს.

კ ვ ე ბ ა.

1041 ახალგაზრდაში 233 კაცს არ აქვს ყოველდღიურად ცხელი საჭმელი.

ხოლო 101 კაცს საჭმელი არ მოეპოვება საკმარისად.

მოზარდთა მემკვიდრეობა.

მოზარდთა მემკვიდრეობის გამოკვლევა ასეთს სურათს იძლევა: 116 ახალგაზრდა ვენერიკების შვილები არიან. 41 ახალგაზრდა—ალკოგოლიკების, და 5 ახალგაზრდა სულით ავადმყოფთა, ჭლექით მემკვიდრეობა—11 პროცენტს შეადგენს.

ჯანმრთელობის მდგომარეობა.

აღრიცხულია 515 გადახრა ჯანმთელობის გაუარესებისაკენ, ამაში არ შედის ხედვის და სმენის სიმახვილის დაქვეითება.

მოზარდთა ჯანმრთელობა წარმოებათა მიხედვით

წარმოებათა მიხედვით ავადმყოფობა ასე ნაწილდება: მეთამბაქოენი დაავადებულნი არიან 56 პროც.-ით. მელითონეები—76 პროც.-ით, ფეიქრები—56 პრ., მეტყავეები 43 პრ. მბეჭდავნი—44 პროცენტით, მშენებელნი 26 პროცენტით. საბჭოთა-სავაჭრო დაწესებულებათა მოსამსახურენი—32 პროცენტით.

ვის რა აქვს დაზიანებული

ლიფმატიური სისტემა და სისხლის გამოქცევის ორგანოები დაზიანებული აქვს 23,5 პროცენტს. ამასთანავე დიდ რიცხვს—163 იძლევა სისხლნაკლოვანნი. სასუნთქი ორგანოები დაზიანებული აქვთ 72 კაცს. სასუნთქი ორგანოებას დაავადების ყველაზე დიდ პროცენტებს 16 იძლევიან მეთამბაქოები.

მშენებლები დაავადებული არიან კანის სნეულებით. ციება-ცხელებით ავად არის 12,9 პროც., ნევრასტენიით—9 კაცი, ვენერიული სენით —8 კაცი, სიბეცე სჭირს მთელ გამოკვლეულ ახალგაზრდობის 84 პროც.-ს.

ავიაციისა და ქიმიის დღესასწაული

ამხ. რიკოვი საბჭოთა ავიაციის შესახებ

მოსკოვი, 14 ივლისი. როსტას თანამშრომელთან საუბრის დროს ავიაქიმის დღესასწაულის გამო მისმა თავმჯდომარემ ამხ. რიკოვმა განაცხადა შემდეგი:

„მთელი საბჭოთა კავშირის მშრომელი მასსების ყურადღება მიქცეულია ავიაციისა და ქიმიის წარმატებისკენ. იზრდებიან ახალი ძალები ახალ გამარჯვებათა მისაღწევათ ამ დიდმნიშვნელოვან დარგებში.

„უნდა გულახდილათ ვაღიაროთ, რომ ავიაციის და ქიმიის საქმეში ჩვენ ძალიან ჩამოვრჩით უკან ევროპასა და ამერიკას. მაინც ბოლო წელს ჩვენში შესამჩნევათ გაიზარდა მოტორებისა და აპარატების კეთება, ავიაციის პირადი შემადგენლობის გაუმჯობესება და ქიმიის წარმოების გამოყენება სასოფ.-მეურნეობაში, საჭიროა ეს პირველი ნაბიჯები უფრო განვითარდენ, რაც უდიდეს დახმარებას გაუწევს ჩვენ კავშირს როგორც კულტურულ და სამეურნეო ფრონტზე, ისე თავდაცვის საქმეშიც. ჩვენი კავშირის სიფართოვე და ქიმიურ ნედლეულობის სიუხვე დიდ საშუალებას იძლევა ავიაქიმიის განვითარებისთვის.

დიდათ საყურადღებოა მოსკოვ-პეკინის გადაფრენა. ექვსი აპარატიდან—ორი სავსებით ჩვენ ქარხნებშია დამზადებული. ეს გადაფრენა თავისი მანძილით და სიძნელით ერთი საყურადღებოთაგანია ავიაციის ისტორიაში.

საჭიროა კიდევ უფრო მეტი გაქანება, მეტი გამბედაობა და სიმტკიცე ავიაქიმიის საქმეში, რასაც აქტიურათ უნდა უჭერდენ მხარს საბჭოთა კავშირის მთელი მშრომელი მასსები.

[illegible]

...იმდაგვარ მთელ რიგ ახალი მიღწევებით. უკვე საუცხოვოთ აწარმოებს საჰაერო მიმოსვლას ევროპიულ რუსეთში და შუა აზიაში. ჩქარა ციმბირშიაც იქნება მოწყობილი ასეთივე მიმოსვლა.

...ვო შედეგი მოგვცა.

მოსკოვ-პეკინის გადაფრენაც—ეს უდიდესი გამოცდა არის საბჭოთა ავიაციისთვის, რომელიც დამთავრდა ნამდვილის გამარჯვებით.

ალლუმი თბილისის ჰაეროდრომზე

14 ივლისს დილიდანვე იკრიბებიან ჰაეროდრომზე პიონერთა ორგანიზაციები, წითელი-არმიის ნაწილები და წარმომადგენლები სხვა და სხვა ორგანიზაციებისა.

აქვე არიან ა | კავკასიის და საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლები.

სრულ 11 საათზე გაიმართა ალლუმი, რომელიც მიიღო კავკ. წითელდროშოვან არმიის სარდალმა ამხ. კორკმა

ალლუმის შემდეგ გაიმართა მიტინგი, რომელზედაც „ავიოქიმს" მიულოცა ამხ. ხანოიანმა ა | კ. ცაკის სახელით.

ალლუმისა და მიტინგის შემდეგ მოხდა „ჰაერით ნათლობა" პირველად გაფრენილ იქმნენ ჰაეროპლანები სამხედრო ტიპისა, რომელთაც შემოუარეს ჰაეროდრომს, ქალაქს და ჩამოფრინდენ. ამის შემდეგ ორი „იუნკერსით" აფრინეს მეურვეები თამაშრა ხალხიდან.

[illegible]

...გაფრენის შემდეგ გაიმართა დიდი მიტინგი.

მიტინგის შემდეგ მიეწყო „საჰაერო ნათლობა"—იუნკერსი აფრინდა ჰაერში ექვსჯერ და აიყვანა 30-დე კაცი. თვითმფრინავი 13 ივლის გაფრინდა ისევ უკან-თბილისში.

13 ივლისს ოთხმა სამხედრო ტიპის ჰაეროპლანმა მოაწყო ფრენა: თელავის სიღნაღის და გორის მაზრებში, კოჯორში და მანგლისში, სადაც ისინი ჰყრიდენ მოწოდებებს, ლოზუნგებს და ლიტერატურას ავიაციის და ქიმიის შესახებ.

ავიაქიმის დღესასწაული საქართველოში

„ავიაქიმი"-ს კუთხის გახსნა

13 ივლისს ცენტრალურ მუშათა კლუბში გაიხსნა „ავიაქიმი"-ს კუთხე.

კლუბის საზაფხულო ბაღს ერთერთ პავილიონში, სადაც მოწყობილია კუთხე გამოფენილია ავიაციის და ქიმიის ექსპონატები, პლაკატები, სურათები, დიაგრამები და სხვა.

აქვეა გამოფენილი ჰაეროპლანების მოდელები, კონსტრუქციები, სხვადასხვა ნაწილები და ქიმიური ნაწარმოებები შუშებში.

კუთხის გახსნას აუარებელი ხალხი დაესწრო მათ, შორის უმეტესობას წითელ არმიელები წარმოადგენდენ. მიტინგზე, რომელიც გაიმართა ამ დროს წამოსთქვეს სიტყვები ამხ. დვორძანოვმა, ამხ. ქებურიამ და ხუბუამ (ქართ. ენაზე,) და წითელ-არმიელებმა.

საქართველოს მოდელისტები ბაქოში

17 ივლისს ბაქოში მოხდა ამიერკავკასიის მასშტაბით, ჰაეროპლანების მოდელების შეჯიბრება, რომელზედაც მიწვეული არიან საქართველოს მოდელისტებიც.

ქრონიკა

— **საბინაო გადასახადი.** თბ. აღმასკომმა საბინაო გადასახადის კამპანიის ჩასატარებლად გადასდო 10,707 მან.

— **საბინაო მშენებლობისათვის.** თბ. აღმასკომმა დაადგინა სთხოვოს კომუნალურ ბანკს მუშათა საბინაო მშენებლობისათვის აღმასკომის კომუნალურ განყოფილებას მისცეს სესხათ 50000 მან.

— **დახმარება დაზარალებულ გლეხებს.** სოფ. ვაშლიანში მეწყერისაგან დაზარალებულ გლეხების დახმარების გასაწევათ თბ. აღმასკომმა დაადგინა გადასდოს 2000 მან. და ამავე დროს ადგილობრივ მიავლინოს გეოლოგი მათთვის სხვა სამოსახლო ადგილის ასარჩევად.

— თბ. აღმასკომმა წინადადება მისცა საფინგანს ქალაქში ყველა შემოსასვლელ პუნქტებზე გააკრას წარწერები, იმ ... ხმა აბა თუ იმ შემოტანილ სურსათ სანოვაგეზე რამდენი უნდა გადაიხადოს.

[illegible]

...ხაზელი ისევე სრულიად 1 თვის განმავლობაში. ამავე იხსებოდა 2 თვეს.

— **ხე-ტყის სახერხ ქარხანაში** № 3 ამუშავებული იქნა ელექტრონის ახალი დაზგა.

— **სკოლის დასამთავრებლად.** თბ. ბირჟის კომიტეტმა საფულიკიძის სკოლის დასამთავრებლად დამატებით გადასდო 1900 მან.

— **წარმოკავშირი** შეუდგა თბილისში საზამთროს და ნესვის მოსაგროვებელ—გასაყიდ 3 პუნქტის მოწყობას.

— **დაზღვევის წესები.** საქ. რესპუბ. სოც. დაზღვევის სამმართველომ დაადგინა გადასინჯოს და გამოარკვიოს მიწა-ტყის კავშირის, სახალხო მამულების ტრესტის დაზღვეულთა სამკურნალო დახმარება ქვე-განყოფილებათან ერთად სახალხო მამულებში მომუშავე მუშამოსამსახურეთა სოც. დაზღვევის საქმე.

— **შრომის მუზეუმი.** რესპუბლიკის სოც. დაზღვევის სამმართველომ თავის წარმომადგენლათ შრომის მუზეუმში დანიშნა ამხ. თელია.

— **სოც. დაზღვევის** სამმართველომ შეიმუშავა და დაამტკიცა სამმართველოს ახალი სტრუქტურა, რომლის მიხედვით მუშაობა იწარმოებს 15 ივლისიდან.

— **ჭიათურისა და ტყიბულის** მაღაროებში მომუშავეთა შორის მუცლის ჭიების გავრცელების გამოსარკვევად და მის მოსასპობად ზომების მისაღებად სოც. დაზღვევის სამმართველომ მედიცინის დოქტორ ნ. მახვილაძეს დაავალა ექსპედიციის მოწყობა.

— **იტალია - ბელგიის** ნავთის მწარმოებელთა საზოგადოების წარმომადგენლების ცნობით, შირაქის ველზე ნავთის წყაროების გამოკვლევა ფრიად დადებით შედეგებს იძლევა.

— **შრომის კომისარიატმა** მიმართა მიწათ-მოქ. სახ. კომისარიატს რათა სახალხო მამულებში—ნაფარეულში, წინანდალში, მუკუზანსა და კარდანახში მომუშავეებს თავის დროს მისცეს ხელფასი.

— **ტყეებით სარგებლობა.** მიწადმოქ. სახ. კომისარიატს სოფ. ხრეითის (შორაპ. მაზრა) გლეხებმა სთხოვა, რათა ნება მიეცეთ მათ ისარგებლონ რაჭის სახელმწიფო ტყეებით.

— **დახმარება მშობიარეებს.** თბ. დამზღ. კასამ ივნისში გასცა დაზღვეულ მშობიარეებზე ახალ-დაბადებულთა საჭიროებისათვის 8761 მან.

— **შრომის ინვალიდებს** თბ. დამზღვევ კასამ ივნისში მისცა 14066 მან.

— **საზ. „აბრეშუმს"** ამჟამად მთელ საქართველოში აქვს აბრეშუმის პარკის მისაღები 40 პუნქტი.

— **თრიმლის შესყიდვა.** ტყავის ქარხანა „დიბახანა" შეუდგა გლეხებისაგან ახალ მოჭრილ თრიმლის შეძენას ნაღდზედ.

შემთხვევები

— **მსხვილი ქურდობა.** 13 ივლისს ლერმონტოვის ქ. № 23 გაქურდეს ხალბალაბიანი ვართანოვის ბინა, წაიღეს 1400 მ. ნივთები.

— **მოწამვლა წყლისაგან.** 14 ივლისს ევგენია პანამარიოვმა (მცხოვრ. ჩერქეზიშვილის ქ. № 123) განაცხადა, რომ მის დას ჟენია პანამარიოვას წინა ღამით პლეხანოვის პრ. კინო „აპოლოს" მახლობლად დაულევია ნაყინი წყალი და მოწამლულა. სწარმოებს ძიება.

— **ჯიბგირის შეპყრობა.** 13 ივლისს, დღის 1-ლ საათზე დეზერტირის ბაზარში შეიპყრეს ვინმე ნინუა, რომელსაც ბრალდება შაქრო ბურბუტაშვილისათვის ფულის ამოცლა.

— **გაძარცვა.** 8 ივლისს ღამით 10 საათზე ქავჭავაძის ქ. მომავალ შირზა გასანზადეს თავს დაესხენ ორი ბოროტმოქმედი და წაართვეს 32 მან.

— **გამოტაცება.** 10 ივლისს მოქ. გურქ მელიქ ამირ ზადიანმა მცხოვრ. ნიკოლოზის ქ. № 15 განაცხადა, რომ მას მოქ. კონსტანტინე ანანიევმა მოსტაცა 1790 მ.

— **ქურდობა.** 10 ივლისს სასახლის ქ. № 6 გრიგოლ ლორთქიფანიძის ბინიდან მოიპარეს 500 მ. ნივთები.

— 9 ივლისს რტიშჩევის ქ. № 9 გაქურდეს აშხენ დავიდოვის ბინა.

— 12 ივლისს გუნიბის ჩიხი № 8 გაქურდეს ივანე კარაევის ბინა.

— 13 ივლისს დღით გონჩარის ქ. № 33 მორგებული გასაღების საშუალებით გაქურდეს თადეოზ მარიხნეცის ბინა.

მუშათა ცხოვრება

შრომის კანონებს არღვევენ

(მე-3-ე უბნის მილიციის უფროსის საყურადღებოდ).

სამშაბათობით მტკვრის მარჯვენა მხარეზე და ოთხშაბათობით მარცხენა მხარეზე—ყველა სასადილოები, რესტორანები, საჩაიე და სხვა ასეთები დაკეტილი არის იმ მიზნით, რომ ამ დაწესებულებების მუშებს და მოსამსახურეებს საშუალება მიეცეს, რათა მათ კვირაში ერთი დღე დაისვენონ. ამ დადგენილებებს ზოგიერთი გაუმაძღარი ჩარჩი ვაჭრები არ ემორჩილებიან. წინიდან საჭამო დაკეტილია, მაგრამ თვითონ კი თავის ფართუკით წინამოფარებული დუქნის წინ დგის და ნაცნობ ძმაბიჭებს უკანა კარებიდან უშვებს. უკანა კარებზე კარის კაცი ჰყავთ დაყენებული და ამით ხალხს თვალს უხვევენ. ასეთ უკანონობას სჩადიან სასადილო „გემო" და „რაჭა" და

[illegible]

რად არ აწარმოებთ კულტ-მუშაობას?

(საბჭოთა მუშაკ. პროფკავშირის საყურადღებოდ).

№ 1 და 2 გამსახლში კულტურულა მუშაობა მოისუსტებს. თანამშრომლებს შორის არ არსებობს დრამწრეები. არ აქვთ გამოწერილი გაზეთები თანამშრომლებს.

№ 1 და 2 გამსახლის თანამშრომლებს ჰყავთ ერთი ადგილკომი და მისი მდივანი გარგად მომზადებული ამხ. ნიკობაძე, მაგრამ მაინც არაფერი კეთდება. აქაურ თანამშრომლებს კი უნდა მიექცეს სათანადო ყურადღება. საუბედუროდ, ამას ვერ ვხედავთ.

მუშკორი ა. დ. მათხოჯელი.

ასეთ მძიმე პირობებში ქალების მუშაობა დაუშვებელია

[illegible]

...ლებისდამიხედვით და ასედაც იყო ნათქვამი, როდესაც მუშას ლებულობდენ. დედაკაცებმა უნდა აარჩიონ პარკი, მამა-კაცებმა კი უნდა გადაზიდონ-გადმოზიდონ პარკი და აგრეთვე უნდა გამოხარშონ, მაგრამ საუბედუროთ, ეს ასე არ ხდება.

საბრალო ქალები ეკოწიალებიან ყუთებს და პარკის სათუთქავ კოლოფებს. პატარა მოსახარში ოთახიდან გამოტანის დროს ქალებს პარკის ნახარში წვენი პირში ესხმება და იქიდან გამოვარდნილი ცხელი ორთქლი სუნთქვას უხუთავს მათ. დასაშვებია თუ არა ეს, რომ ქალმა ასეთ ძიმე პირობებში იმუშაოს. ამას გარდა, იმის მაგიერ, რომ მუშამ 8 საათი იმუშაოს, ის მუშაობს 9—10 საათის განმავლობაში.

მიაქციეთ, ადგილკომო, ყურადღება ასეთ უსამართლობას.

მუშა-ქალი—თამრო.

შორს ჩვენგან ასეთი მოლარე

(სად. ავჭალის უფროსის საყურადღებოდ).

ა | წ. 5 ივლისს, ქუთაის-ფოთის მატარებელზე ბილეთის სასყიდლად კარგი მოზრდილი რიგი იდგა სად. ავჭალის კასასთან. მატარებელი კი უკვე შემოსული იყო სადგურში. მოლარე კი ერთი ბილეთის გაცემას უნდებოდა დიდ ხანს, რადგან ის ფანჯრიდან უცქეროდა ვიღაც „კავალერებს". ამაზე რიგში მდგომმა პირებმა მისცეს შენიშვნა. მეტიჩარა ქალი შენიშვნით ნაწყენი დარჩა, კასა უცბად დაკეტა—და სთქვა: დეპეშა მივიღე და ბილეთის გაყიდვის უფლება სრულებით არა მაქვსო. ხალხს უკმაყოფილებაზე ის დაგვცინოდა და ზოგიერთ პირებს „იდიოტიც" კი უწოდა.

საჭიროა აილაგმოს ასეთი ულირსი თანამშრომელი.

[illegible]

...ახვლედიანმა თავის ენერგიულ და დაკვირვებული შრომის გამო, მუშაავადმყოფების გულწრფელი მუშური მადლობა სამართლიანად დაიმსახურა.

შ. სანაძე.

რკინის ციხი ალვირახსნილ ვაჟბატონებს

(ქ. ფოთის მ. | გ. მილიციის და საზ. „ჩემოს" პროფკავშირის საყურადღებოდ)

ქ. ფოთში „მარგანეცზე" მომუშავე ზოგიერთი მუშები გამუდმებულ ლოთობით და საზიზღარ ქცევით მოსვენებას არ აძლევენ ქუჩაში მოსიარულეთ. ბოლოს გადაეკიდნენ რკ. გზელებს და მათ მიმართ მკლავაძეობას იჩენენ. საჭიროა მილიციამ ყურადღება მიაქციოს.

რკ. გზელი კ—ე.

მთ. სახელოსნოს ჩამომსხმელთა ცეხში

ჩამომსხმელთა ცეხის გამგის თანაშემწედ ხელოსნები ერთხმად და დაჟინებით მოითხოვენ დაინიშნოს დამსახურებული და ხელობის კარგად მცოდნე ალ. ქობულაშვილი. ადმინისტრაციავ, მიაქციე ყურადღება.

ინფ. ქნარი.

გვიხსენით ასეთ ვაჟბატონებისაგან

საფ. ნავთლუღში სამხედრო წესის შესასწავლად გაწვეულ მუშა [illegible] სამსახურეთა ასეულის მეთაური [illegible] და ოცეულის ზემდეგი ბ.ბ. მახათაძე და ხახუტაშვილი წესიერად არ ეპყრობიან წვევანდელთ, რასაც საჭიროა ჯეროვანი ყურადღება მიექცეს.

წვევ. ლ. კობახიძე.

ციცქვილი ...

სურამის [illegible] მოებელი ქალი [illegible] ბო მარკებს საქმეებს ალლიდა და გლეხებზე ასაღებდა, რაც „ჩეკამ" გაუგო.

ინფ. ლახვარი

დაიცავით სისუფთავე

(მე-6-ე და მე-7-ე შეერთებულ კომისარიატის საყურადღებოდ)

თელავის ქუჩა № 21 (მე-6 უბ.) ყოფ. მურაშკოვის თეატრის ეზოში უსუფთაობა სუფევს, რაც ნორჩ პიონერებს ვარჯიშობას უშლის. საჭიროა საჩქარო ყურადღება.

ახკორი მ. ბეგიაშვილი

უპატრონო ბაღი

(პროფკავშირების და მე-6 სალიანდაგო უფრ. საყურადღებოდ)

თბ. რკ. გზის სახლი № 4-ის ეზო, გაშენებული ხეხილებით სრულიად უყურადღებოდ არის მიტოვებული;

[illegible]

...სოც. სახკომის კ. ხომერიკის, გრ. ახვლედიანის და ივ. კიდროვის დაუღალავ შრომის წყალობით არსებობს იმ მცირე თანხით, რომელიც მას ეძლევა.

ვუსურვებთ ამ ამხანაგებს კიდევ მეტ ენერგიას ასეთ მნიშვნელოვანი სახლის სასარგებლოდ.

ზ. ქ.

მუშათა ქრონიკა

(რკინის გზელთა ცხოვრებიდან)

— **ავადმყოფ მუშების გაგზავნა.** ა. რკ. გზის ჯანმრთელობის სამმართველომ ივნისში შეამოწმა 926 მუშა-მოსამსახურე, რომლებიც გაგზავნილი იქნენ წყალტუბოსა და ახტალაში.

— **მთავარ სახელოსნოების შეკეთება.** 15 ივლისიდან დაიწყება თბილისის მთავარ სახელოსნოების კაპიტალური შეკეთება და მთავარ სახელოსნოს მუშები გაიგზავნებიან დასასვენებელ სახლებში აჯიკენტში, კარაკლისში, წაღვერში და მცხეთაში.

— **დაზღვეულ რკინის გზელთა აღრიცხვა.** თბილისის საუბნო სალარო ახლო ხანში შეუდგება დაზღვეულთა აღრიცხვას მთელ უბანზე.

— **დაზღვეულების რაოდენობა.** თბილისის საუბნო დამზღვევ სალაროს ცნობით ტფილისის კვანძებ ამჟამად ირიცხება 10.000 დაზღვეული მუშა-მოსამსახურე.

— **ფეხბურთელთა გუნდის დაარსება.** ა. კ. რკ. გზ. სამართველოს ადგილკომმა დაარსა ფეხბურთელთა მე-2 გუნდი ამხ. ს. ორჯონიკიძის სახელობის კლუბში.

— **აბანოები მუშებისათვის** ბათომის საუბნო პროფკავშირის ცნობით ბათომის უბანზე ახლად მოეწყო რკინის გზის მუშებისათვის 3 აბანო.

[illegible]

...ქიათურის აღმასკომის მიერ აკრძალული იქნა ჭიათურის ბაზარი, სადაც დიდი ძალი საქონელი შემოდიოდა სხვადასხვა კუთხეებიდან და ამით ვაჭრების გაფართოებულ მადას კეცავდენ. რათქმა უნდა, ვაჭრებმა ისარგებლეს ამ გარემოებით და საქონელს ერთი ორად აუწიეს ფასები, რომ მუშებსა და გლეხებს მეტი ტყავი გააძრონ. ხშირად გაიგონებთ მუშებისა და გლეხებისაგან სამართლიან საყვედურს: როცა ბაზარი იყო, მაშინ წუღას 3 მანეთად ვყიდულობდით, ეხლა კი იგივე წუღა მი 5 დან 7 მანეთამდე უნდა მივცეთ. ზარალობენ აგრეთვე შორაპანის მაზრის შინამრეწველ-ხელოსნებიც, რომლებიც ბაზრის უქონლობის გამო უვარდებათ ადგილობრივ ჩარჩ-ვაჭრებს ხელში. ვაჭრები კი ერთი-ორად ჰყიდიან ხელოსნის ნაწარმოებს მუშებზე და გლეხებზე.

საჭიროა სათანადო ზომების მიღება.

მუშა ხელოსანი.

მეტი პატივისცემა ლენინის ძეგლს.

ქალ. სურამის ე. 3. ო.-ს სასადილო № 12-ს წინ აღმართულია ლენინის ძეგლი. ძეგლი დგას ფიცრის ყუთზე და შეღებილია ქვის ფერად. ძეგლის გასწვრივ არის წყარო, რომლის წინ ჭაობი დგას და უსუფთაობა. ხშირად ღორები ისვრებიან ამ უსუფთაო ადგილში და შემდეგ ძეგლს ეხახუნებიან.

საჭიროა აღმასკომმა მიაქციოს ჯეროვანი ყურადღება ასეთ შემთხვევას და ძეგლი იქნეს შემორაგული და მწვანეთი შემკული.

გამვლელი გუგუნა.

საბჭოთა მუშაკების პროფკავშირის კლუბი

მეტად აღსანიშნავია კულტურული მუშაობა საბჭ. სავაჭ. დაწესებულებათა მუშაკთა კლუბში. აქ არსებობს სხვა და სხვა ეროვნებათა დრამწრეები: ქართული, რუსული, სომხური და უკრაინული, ხელმძღვანელები დრამწრეების მომზადებული არიან, მაგრამ სავსებით ვერ აკმაყოფილებენ საკლუბო მუშაობას. ხსენებულ დრამწრეებში უფრო ძლიერი არის ქართული დრამწრე, რომელსაც ჰყავს 32 წევრი, სცენისმოყვარენი, რომლის მეტი ნაწილი კი ახალგაზრდობაა. ქართულ დრამ წრეს ხელმძღვანელობს ძველი ენერგიული მუშაკი და ცნობილი მუშათა უბნებში ამხ. ვასო რევაზიშვილი.

მუშკორი ა. დ. მათხოჯელი.

საქ. ეკონომიურ საბჭოში

წარმოკავშირის ხილის საწყობების მოწყობა.

წინადადება მიეცა საქართველოს სას.-სამეურნეო ბანკს მისცეს წარმოკავშირს და სამხრეთ ოსეთის წარმომადგენელ ხილის საწყობის საჭიროებისათვის გადადებული თანხები სათანადო საბუთების ჩამორთმევის შემდეგ.

გორის მაზრაში ხილის საწყობი უნდა აშენდეს სოფ. ტყვიავში.

ამასთან ეკონომიურმა საბჭომ შესაძლებლად სცნო, მოხმარდეს გორის მაზრისათვის გადადებულ 40000 მანეთიდან გადარჩენილი თანხა გორში არსებულ საწყობების გაფართოვებას, რისთვისაც წარმოდგენილი უნდა იქნეს შესაფერისი ხარჯთაღრიცხვა.

საქართველოს ელექტროფიკაციის გეგმა.

ეკონომიურმა საბჭომ დაამტკიცა საქ. სახ. საგეგმო კომისიის მიერ წარმოდგენილი საქართველოს ელექტროფიკაციის 5 წლის საპერსპექტივო გეგმა.

დახმარება სტიქიურ მოვლენებით დაზარალებულ მეურნეობას.

სტიქიურ მოვლენებით დაზარალებულ სოფლის მეურნეობის აღსადგენად გადადებულ თანხიდან გადარჩენილი 30.000 მან. გადაიდო წყალდიდობასთან ბრძოლისათვის გაწეულ ხარჯების დასაფარავად.

ა. | კ. შინავაჭრობის სახკომის რწმუნებულის ადგილობრივი ორგანოების მოწყობა.

ა. | კ. შინავაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულის ადგილობრივი ორგანოები მოეწყო შემდეგ ადგილებში: ტფილისში ორი ინსპექტორი, ქუთაისში—1, ფოთში—1, ჭიათურაში—1, ახალციხეში—1, გორში—1, სიღნაღში—1, ოზურგეთში—1, სენაკში—1, ბორჩალოში—1, სამხრეთ-ოსეთში—1, სულ 12 ინსპექტორი.

აღნიშნულ შტატისათვის საჭირო წლიური ხარჯთაღრიცხვა დამტკიცდა 15.000 მან. რაოდენობით.

სამტრედიის საურთიერთო ნდობის საზოგადოება.

ეკონომიურმა საბჭომ აცნობა ა.-კ. ფინსახკომს, რომ მას საჭიროდ და მიზანშეწონილად მიაჩნია საურთიერთო ნდობის საზოგადოების დაარსება სამტრედიაში.

კობის ნარზანის ნაკადის ექსპლოატაცია.

ეკონომიურმა საბჭომ სასურველად სცნო კობის რაიონში არსებული ნარზანის ნაკადის საექსპლოატაციოდ გაცემა.

წინადადება მიეცა ს. მ. უ. ს. სამთო განყოფილებას შეიმუშაოს ხსენებულ ნაკადის საექსპლოატაციოდ გაცემის სათანადო წესების და პირობების პროექტი, რომელიც სასწრაფო წესით უნდა წარედგინოს ეკონომიურ საბჭოს.

ს. მ. უ. ს. ხე-ტყის სახერხი ქარხნების მოწყობილობის შეძენა

ეკონომიურმა საბჭომ საჭიროდ სცნო გაიგზავნოს საზღვარ-გარედ სპეციალურად მომზადებული პირი ს. მ. უ. ს. ხე-ტყის ქარხნებისათვის საჭირო მოწყობილობის შესასყიდათ.

თბილისის საბჭოს პლენუმი

13 ივლისს საღამოთი წითელ თეატრის დარბაზში ამხ. ვარლამ მესხის თავმჯდომარეობით შესდგა თბილისის საბჭოს მორიგი პლენუმი. დღის წესრიგში დასმული იყო: 1) მოხსენება თბილისს-კოჯორის რკინის გზის შესახებ, 2) სამგორის არხის გაყვანის და 3) საზოგადოებრივ სამუშაოთა შესახებ.

პირველი საკითხის შესახებ მოხსენება გააკეთა ინჟ. ამხ. ბ. ჭიჭინაძემ, რომელმაც საბჭოს გააცნო კოჯორის რკინის გზის სამი ვარიანტი და დასასრულ უპირატესობა მისცა მესამე ვარიანტს, რომლის მიხედვით რკინის გზის მიმართულება იქნება თბილის-წყნეთ-კიკეთი - კოჯორი.

მცირე კომისიის შემდეგ ამხ ვ. მესხის წინადადების თანახმად საბჭო ადასტურებს აღმასკომის პლენუმის დასკვნას, რაშიაც საჭიროდ სცნობს კვლევა ძიებას პროექტის შესადგენად და საამისოდ 15 ათასი მანეთის გადადებას.

შემდეგ მოხსენებას სამგორის არხის გაყვანის შესახებ კითხულობს ამხ. ინჟ. მამარაძე.

პლენუმი იწონებს აღმასკომის დადგენილებას სამგორის არხის გასაყვანად სასწრაფო ზომების მიღების შესახებ. მესამე მოხსენება დაგვიანების გამო მოიხსნა.

მიმდინარე საკითხების განხილვის დროს, საბჭო ადგენს მოხდეს ამხ. კამოს ძეგლის ოფიციალური გახსნა 15 ივლისს საბჭოთა, პროფესიულ და პარტიულ ორგანიზაციების წარმომადგენელთა თანადასწრებით.

საბჭოს გადაწყვეტილებით პლენუმის შემდეგი სხდომები უნდა გაიმართოს საზაფხულო სადგომებში.

საბჭოთა სასამართლო

აფერისტ „რისკულოვის" საქმე

აღმოსავლეთ საქართველოს ოლქის სასამართლომ ამხ. ბურკაძის თავმჯდომარეობით გაარჩია ტ. ხასანოვის (იგივე „რისკულოვი") საქმე.

ხასანოვი ცნობილი აფერისტია, რომელმაც თავისი ოინებით ბევრი სახელმწიფო ორგანიზაცია შეიყვანა შეცდომაში.

1924 წლის ივნისის ბოლო რიცხვებში ის მიდის ბაქოში სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილესთან და ეუბნება, რომ ის არის ძმა თურქესტანის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის რასკულოვისა, ჩამოვიდა ბაქოს დასათვალიერებლად და უკან გასაბრუნებლად ფული შემოაკლდა.

სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე აძლევს მას 250 მანეთს. შემდეგ „რისკულოვი" მიდის აზერბეიჯანის ცაკის თავმჯდომარესთან და ეუბნება, რომ ის თავის ცოლთან ერთად გაქურდეს მგზავრობის დროს და „როგორც თურქესტანის ცაკის მდივანი", მოითხოვს დახმარებას. მას აძლევენ 100 მანეთს და ორ სამგზავრო ბილეთს ტაშკენტამდე.

ბაქოდან „რისკულოვი" ჩამოდის თბილისში, როგორც „თურქესტანის სახალხო კომისართა საბჭოს საქმ თა მმართველი", მიდის კომპარტიის ა | კ. საოლქო კომიტეტში და აცხადებს, რომ ის არის რ. კ. პ. ცეკას წევრის ძმა, მოგზაურობის დროს დაჰკარგა გზაში ფული და ყოველივე დოკუმენტები და ითხოვს დახმარებას. მას აძლევენ 250 მანეთს და პირადობის მოწმობას. ამის შემდეგ ის რამოდენიმეჯერ მიდის თურქესტანის წარმომადგენელთან ამიერ-კავკასიაში, რომელსაც ასეთივე გზით დასტყუებს 600 მანეთამდე.

ყველაფერი ეს ერთ მშვენიერ დღეს გამოაშკარავდა. თურქესტანის წარმომადგენლის ბინაზე „რისკულოვის" იქ ყოფნის შემდეგ დაიკარგა რაღაც ნივთი. ამ გარემოებამ დაბადა ეჭვი „რისკულოვის" აფერისტობის შესახებ. მიღებულ იქნა ზომები და „რასკულოვი" აღმოჩნდა ცნობილი აფერისტი ტ. ხასანოვი.

სასამართლომ ხასანოვის მიმართ წარდგენილი ბრალდება დამტკიცებულად სცნო და სისხლის სამართლის კოდექსის 194 მუხლის ძალით მიუსაჯა მას 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა გამასწორებელ სახლში. მსჯავრდადებულმა უნდა დააკმაყოფილოს თურქესტანის წარმომადგენლის მიერ აღძრული სამოქალაქო სარჩელი—600 მან. რაოდენობით.

24 წლის 7 ნოემბრის და 25 წლის 7 მარტის ამნისტიების გავრცელებით და წინასწარი დაპატიმრების ჩათვლით ბრალდებული განთავისუფლებული იქნა სასჯელისაგან.

ხელოვნება

— **დამსახურებულ პროფესორის გ. ა. რიადნოვის შრომა** — „სიმღერების სკოლის პრაქტიკული საფუძვლები"—მისი დიდი ხნის თანამოღვაწე ნ. ა. რ ი ა დ ნ ო ვ ა ს მიერ დასაბეჭდათ გამზადებული, მოწონებული იქნა მოსკოვის მუსიკალური მეცნიერების სახელმწიფო ინსტიტუტის მიერ და სახ. გამომც. მუსიკალური სექტორის კოლეგიამ სასურველად სცნო მისი გამოცემა. კოლეგიის შემადგენლობაში შედიან—ცნობილი კომპოზიტორები ნ. მიასკოვსკი, რ. გლიერ, გედიკე, მოსკოვის სახ. კონსერვატორიის რექტორი კ. იგუმნოვი და სხვ. პროფ. რიადნოვის მოწაფეები—მსახიობნი ნ. ქუმსიშვილი და გავაშელი ზემოხსენებულ შრომას სთარგმნიან ქართულ ენაზე.

თბილისის კონსერვატორიის ვოკალურმა ფაკულტეტმა დაადგინა პროფ. რიადნოვის ეს შრომა მიიღოს სახელმძღვანელოდ.

— **ახალი ბალი.** დღეს ახალ კლუბში გაიმართება დიდი სეირნობა-კონცერტი დებ თარხნიშვილების გუნდის მონაწილეობით.

— **კინო.** ზ. ქიქოძის სახელობის საქარხნო-საფაბრიკო ქალთა სკოლის კლუბში გაიხსნა კინო.

— **ქართული ფილმის სურათები საზღვარ-გარედ.** განათლების კომისარიატმა მიიღო ცნობა, რომ სახკინმრეწველობის დირექტორ გოგიტიძისა და პარიზის აქციონერ საზოგადოებას შორის დადებული ხელშეკრულება საფრანგეთში ქართული ფილმის კინო-სურათების გავრცელების შესახებ, დამტკიცებული იქნა მოპირდაპირის მიერ.

— **„დედოფლის შეთქმულება"** როსტოვის აკადემიური დრამის მიერ განმეორებული იქნება დღეს და ხვალ პროფკავშირის წევრებისათვის დაკლებულ ფასებში.

წერილები პროვინციიდან

მეტი ყურადღება სამეურნეო იარაღების მიწოდებას

ამა წლის აპრილში ადგილობრივ მთლიან კოოპერატივმა მოიტანა ასამდე ახალი გუთანი „საკკი"-ს სისტემისა ქარხანა „წითელი აქსაიდან" (როსტოვ-დონი) უშუალოდ. აგრეთვე სეპარატორები, ცელები და სხვა რამდენიმე რონოდა. მომხმარებელი კოოპერატივის საქმე არ იყო ესა მაგრამ არავინ არ მიაქცია ამას ჯეროვანი ყურადღება, მიუხედავად იმისა, რომ წარმოკავშირის განყოფილება მეორე წელიწადია აქ არსებობს.

სანამ კოოპერატივი მოიტანდა გუთანი № 3 იყიდებოდა კერძო პირების მიერ ნაღდ ფულებში 70—80 მანეთად. კოოპერატივში კი გაიყიდ 35—40 მანეთად ცალი. ცელები იყიდებოდა კერძოდ 2—მ. და 2 მ. —60 კაპეიკი. კოოპერატივმა ჩამოიყვანა ფასი 1 მან. 30 კ.—1—80 კაპეიკამდე. ბლომად გაიყიდა აგრეთვე სეპარატორები. რამდენიმე ცალი ლეპისის რაიონში უფასოდაც დაარიგა კოოპერატივმა გლეხების სასარგებლოდ.

ამ ბოლო დროს გლეხობა დიდ მოთხოვნილებას აყენებს გუთნებისას. დღეში საშუალოდ 6—7 გუთანი იყიდება. ზოგი ნაღდ ფულსაც იძლევა, ზოგს ნისიად მიაქვს.

გლეხი ძალიანი ეშურება სამეურნეო იარაღებს, მაგრამ კოოპერატივს ჩქარა გამოელევა ასეთები და გლეხი ისევ ჩარჩ-ვაჭარს ჩაუვარდება კლანჭებში.

მიზეზი?

მიზეზი ის არის, რომ კოოპერატივს ეს სამეურნეო კოოპერაციის საქმეთ წარმოუდგენია. მას არ განუახლებია ქარხნისათვის დაკვეთა, მხოლოდ როცა კრიზისი იყო, მაშინ ჩაერია და ჩამოიტანა და დაარიგა.

უკეთესი იქნებოდა ეს საქმე არ მიეტოვებია მთლიან კოოპერატივს, რადგან თუმცა მეორე წელიწადია აქ არსებობს წარმოკავშირის განყოფილება, მაგრამ თითქმის არავითარი სამეურნეო იარაღები მას არ ჩამოუტანია მაზრაში, ხოლო სამომხმარებლო საგნები, როგორიცაა საპონი, მარილი, შაქარილი ტანისამოსი და სხვა, ბლომად აქვს, ე. ი. ვაჭრობს. ამას უნდა მიექცეს ყურადღება.

ნათქვამია: „ორი ძიძას შუა ბავშვი სიმშილით მოკვდაო".! ეს არ უნდა დაემართოს გლეხობას. ან დედა ან ძიძა, ორში ერთი მაინც უნდა იყოს ფხიზელი.

ახალციხის მოამბე.

საჭიროა დაბალი ტიპის სამეურნეო სკოლა

დასავლეთ გურიის გლეხობამ ამ ბოლო ხანში ხელი მიჰყო სხვადასხვა კულტურულ შემოსავლიან მცენარეების გაშენებას, როგორც მაგალითად; ჩაის, მანდარინის, ლიმონის; ფორთოხალის, ხურმის და დაბლარი ვენახების. სამწუხაროდ ამ მცენარეთა მოვლის მცოდნე ჩვენში ნაკლებია. არ ყოფილა ჯერ მაგალითი ჩამოევლოს აგრანომს ან უბრალო მებაღეს და რაიმე რჩევა დარიგება მიეცეს მცხოვრებლებისათვის. რამდენჯერმე ვთხოვეთ განათლების კომისარიატს, რომ დაბალი ტიპის სამეურნეო სასწავლებელი გაეხსნად დასავლეთ გურიაში.

ასეთი სკოლის გახსნა მით უფრო ადვილია, რომ ჩვენ გვაქვს ზედუბნის სახალხო მამული, რომელიც მოწყობილია ყოველ მხრივ. მას აქვს ორმოცი დესეტინა შემოზღუდული მიწა გაშენებულია შიგ ჩაის, მანდარინის, ლიმონის, ვენახის და ხეხილის მცენარეები. აგრეთვე შიგვე არის აგებული ოთხთვალი შენობა და სხვადასხვა სადგომები.

ე. ჩხაიძე.

30 წელი სცენაზე

კვირას. 19 ივლისს. საგარეჯოს მშრომელი საზოგადოება 30 წლის სცენაზე მოღვაწეობის აღსანიშნავად უმართავს იუბილეს საგარეჯოს სცენის ძვირფას მუშაკს ნიკ. ქურდოვანიძეს (ძია კოლას). იგი მხურვალე მონაწილეობას იღებს და ქურდიანთ საძნეში გამართულ წარმოდგენებზე გილიანთ ჩარდახში, პეპანოვის სახლში, რაც იმართებოდა სხვადასხვა საქველმოქმედო მიზნით.

დღიდან სახ. თეატრის აშენებისა, იგი ერთგული დარაჯია ჩვენი ღარიბი სცენის. აღსანიშნავია ის, რომ იგი ყოველთვის მშრომელი ხალხის ინტერესების დამცველად გამოდიოდა. 1907 წ. ნიკ. ჟანდარმერიის მიერ ძია კოლა გადასახლებული იყო ჩელიაბინში, სადაც დაჰყო ხუთი წელი, გადასახლებიდან დაბრუნებისას ძია კოლამ კიდევ მეტი თავდადებით განაგრძო სცენაზე მუშაობა ხალხის სასარგებლოთ. დღეს მას ოცდა ათი წელი უსრულდება, რაც პირველათ ფეხი შესდგა სცენაზე.

ჩვენ ღრმა პატივისცემა და ამხანაგური მადლობა მას!

ალ. ბედიაშვილი.

დუშეთის აბ-კარგი

ჩვენი ბიუჯეტი ისე გამოჯანსაღდა, რომ მაზრის თანამშრომლებს გაუსწორეს თიბათვის დავალიანებაც კი. წინად კი 4—5 თვეობით ველოდით ჯამაგირს. გამოგვისწორდენ ზოგიერთ განყოფილებათა გამგეებიც. ეხლა იშვიათად გვიხდება მათი ძებნა და ხვეწნა გასაგზავნი ქაღალდების მოსაწერად.

ბიუჯეტი დამუშავდა, მაზრაღმასკომის ყველა განყოფილებებმა გაითვალისწინეს მომავალი წლის მუშაობა და იმედი აქვთ ადგილი აღარ ექნება იმისთანა მოვლენებს, რომ საგანმანათლებლო დანიშნულების ფულებს მოახმარებენ დღიურებს და სამგზავრებს.

მაზრიდან მოგროვდნენ მასწავლებლები და ამ დღეებში გაიხსნება კურსები. თბილისის მაზრის მასწავლებელთა გადასამზადებელი კურსებიც დუშეთში იქნება. გადმოაქვთ თბილისიდან საბავშვო სახლი, რისთვისაც ყაზარმების მშვენიერ შენობას რემონტი უკეთდება.

ჩვენ პატარა დუშეთში ეხლა ხალხი მოემატა და კულტურული მუშაობაც გაჩაღდა. თეატრში ამ ზამთარ ყოველ კვირა წარმოდგენები იმართებოდა და ხანდახან სოფლებშიც მიდიოდა ჩვენი დასი და წარმოდგენებს სდგამდნენ.

სამკითხველოში წიგნები უქდოები არიან. არც ერთი ჟურნალი და ახალი წიგნი მას არ მოსდის. ადგილობრივ ინტელიგენცია შეიძლებდა ამ საქმის გამოკეთებას, თუ მოინდომებდა. ჩვენ კლუბში მოიკიდა ფეხი ლიტერატურულმა გასამართლებამ, ლექციებმა და კითხვა-პასუხის საღამოებმა. ლოტოც გვეწვია. უკეთესი იქნებოდა ამ „სემდესიატსემს" არ გამოსდგომოდნენ.

მაზრაში მკა არის გახურებული, მოსავალიც ხვავიანია, მხოლოდ მოყოლილი აქვს ბევრი გუდა-ფშუტა. ძალიან მომრავლდა მთის თემებში: მალაროსკარის, ქინვალის, ზემოთაიანეთის, თიანეთის და სხვაგან თაგვები, მათგან ყანები განადგურებულია, მეტადრე ტყიებში გაჰქრილ ახოებზე.

ბ. ზ—ლი.

ყაჩაღობიდან—მშვიდობიან შრომისაკენ

ბორჩალოს მაზრა ბანდიტიზმის კუთხეა. ყაჩაღობა ხშირათ იწყება კალის გატაცების, სისხლის აღების და ქურდ-ბაცაცობის ნიადაგზე.

ბანდები ზამთრის განმავლობაში თავისი ნადავლით დროს ატარებენ ოსმალეთში, ოსმალეთიდან გაზაფხულზე გადმოდიან, ბორჩალოს, ახალ-ქალაქის, ახალ-ციხის, თბილისის სამხრეთ-აზერბეიჯანის მაზრებში და აწარმოებენ ცარცვა-გლეჯას.

ბორჩალოს მაზრის პოლიტ-ბიურომ თავის დროზე აუღო ალღო ამ მდგომარეობას და მოხერხებული მიდგომით შესძლო 1925 წ. მაისის და ივნისის განმავლობაში 50 კაცისაგან შემდგარი რამდენიმე ბანდისათვის ლიკვიდაცია ეყო, რომლებიც უსისხლოთ გამოცხადდენ ხელისუფლებასთან.

ბანდების ხელმძღვანელთა შორის იყვნენ: 60 წლის, ადჟი-ხალილ-ბაირამოვი, „დიკაია დივიზიის ყოფილი ოფიცერი; ისკანდარ-აღა კასუმოვი, მუსავატების დროის პრისტავი; ძმები ვანიჩკა და ამბო სარატიკოვები, ბეგები მათი ბანდა შესდგებოდა 14 კაცისაგან, რომელიც გადმოვიდა სომხეთიდან;

ამათგან ადჟი-ხალილ-ბაირამოვი სარგებლობდა მეტი ავტორიტეტით და თითქმის ყველა ბანდები თავიანთი ხელმძღვანელებით მას ემორჩილებოდენ. ზოგჯერ ერთადაც მოქმედობდენ და უკანასკნელად ადჟი-ხალილ-ბაირამოვისვე ხელმძღვანელობით ჩაბარდენ მთავრობას.

საქართველოს და ამიერ-კავკასიის საგანგებო კომისიამ აპატივა მათ ძველი დანაშაული.

ყურადღების იპყრობს ის ფაქტი, რომ შერიგებულ ყაჩაღებიდან ყველამ ხვნა-თესვას მიჰყო ხელი. ყველანი შეუდგნენ თავიანთ მიტოვებული მეურნეობის აღდგენას.

მარტვილელი

წერილებიდან

ს. სირიაჩქონი (სამეგრ.) აქაური გლეხობა უგზოობის გამო ცუდ მდგომარეობაშია. ამას წინად თემ-აღმასკომის დახმარებით გაგვიჭრეს გზა. ჩვენს აღტაცებას საზღვარი აღარ ჰქონდა. მაგრამ, რაღაც საუბედუროდ, მალე აღმასკომის თავმჯდომარემ ისევ მიკეტა ეს გზა. საინტერესოა რას ფიქრობს აღმასკომი. თუ ერთი გზა დაკეტა, რატომ ის მაგიერს არ გაგვიჭრის?

ვ. ზემოჭალადიდელი.

ს. ჯუნჯუათი (გურია). ორი წლის წინად აქ დაარსდა წიგნთსაცავ-სამკითხველო. დღემდი ეს სამკითხველო დიდ სამსახურს უწევდა ხალხს, მაგრამ უკანასკნელ ხანებში მისი მუშაობა არა სასურველად მიმდინარეობს. ამის მიზეზი უსახსრობაა. სამკითხველოს დაკეტვა დიდი ნაკლი იქნება ჩვენი სოფლის კულტურულ განვითარების საქმისათვის.

ა. ბარამიძე.

ს. ყვარელი, (თელ. მ.). ამხ. ნუცა მათიკაშვილის ხელმძღვანელობით დაიდგა პიესა „ვარამი", რომელიც კარგათ იქნა ჩატარებული და მაყურებელნიც კმაყოფილი დარჩნენ. სასურველია ასეთი წარმოდგენები უფრო ხშირათ იმართებოდეს ჩვენს სოფელში.

კ. ბ—შვილი.

ს. კოკი, (სამეგრ.). მოგვივიდა თუ არა ცნობა კოოპერაციის დღის შესახებ, ადგილობრივმა კომკავშირელებმა შევკრიბეთ ხალხი და განეიზრახეთ მოხსენების გაკეთება. თემის აღმასკომის თავმჯდომარე კი ახლოს არ გაგვეკარა და, როცა კრება მიდიოდა, ის და სამკითხველოს გამგე და სხვა ტოლ-ამხანაგები დუქანში ისხდენ და „ჩარი-რამას" გაიძახოდენ. გლეხობა სამართლიანად შენიშნავდა, რომ ამისთანა თავმჯდომარე საქმეს თუ წაახდენს, თორემ გაკეთებას ნუღა ჰკივიო.

გლეხკორი ი. მეგრელი.

ს. კიწია, (სენ. მ.). ჩვენი სოფელი თითქმის მთლიანად მისდევს აბრეშუმის მოყვანას. წელს მოსავალი კარგი იყო, მაგრამ გლეხობა უკმაყოფილო დარჩა მყიდველით. პარკს ჩვენი სოფლიდან ყიდულობდა ს. ახუთის რაიკოპი, რომელიც, რაც უნდა კარგი ხარისხის პარკი მიგვეტანად, ნახევარს მაინც საშუალო ხარისხში ჩაგვიწერდა! კარგი კი იქნებოდა, რომ ასეთი გადაჭარბებულ გულმოდგინეობისათვის, რაიც სამართლიან აღელვებას იწვევს გლეხობაში, „აბრეშუმის" საზოგადოება აუწევდეს ყურს ახუთის რაიკოპის მყიდველებს.

პა—კო—ნი.

ს. გომი, (ქუთ. მ.). ივლისის პირველ რიცხვებში ჩვენი სოფლის საშუალო შეძლების გლეხმა ე. გოგიშვილმა გამართა მილოცვიანი ქორწილი. ხალხი ბლომად მოვიდა. გაიმართა სმა-ჭამა და თავდავიწყებული ქეიფი. დილამდე სულ ყანწები ტრიალებდა. გათენებისას, როგორც ეს მოსალოდნელი იყო, ყანწები ხანჯლებით, კეტებით და მუჯლუგუნებით შეიცვალა. ხელჩართულ ომში მონაწილეობას იღებდენ [illegible]კაბა გადაკარწახებული მანდილოსნებიც. შედეგი ასეთია ჯერ-ჯერობით: ერთი გაემგზავრა საიქიოს, 7 კაცი საშინლად დასახიჩრდა, დანარჩენებში ბევრს დაუზიანეს გვერდები. როდის ისწავლის ჩვენი სოფელი ჭკუას.

გამვლელი.

სურამი, ადგილობრივათ დიდს აღმშენებლობაა გაჩაღებული, მაგრამ ძალიან ცუდ შთაბეჭდილებას სტოვებს დაუსრულებელი სახალხო თეატრი. სურამის ხელისუფლებამ უნდა გამონახოს რაიმე სახსარი ამ საკითხის მოსაგვარებლათ.

ი. გაგოშიძე.

ს. ლესიჭინია (ზუგდ. მ.) წინათ გვქონდა საფეოშლო პუნქტი, რომელიც დღეს გაუქმებულია. არ არის აქ არც ფოსტა-ტელეგრაფის დაწესებულება, არც კოოპერატივი და არც სასოფლო-სამეურნეო ამხანაგობა. ყველა ამაზე კარგა ხანია აღვძარით კითხვა, მაგრამ რატომღამც დღემდისაც არ ისმის პასუხი. შუამდგომლობა საკრედიტო ამხ—ბის დაარსების შესახებ ექვს თვეზე მეტია უძრავათ დევს თბილისის ცენტრალურ სასოფლო-სამეურნეო ბანკში.

ტრ. ჯოხთაბერიძე.

ს. კურდღელაური. მეორე წელიწადია მილებით წყალი გამოიყვანეს ჩვენს სოფელში, მაგრამ ამისთანა გამოყვანას მადლი არაფერი აქვს. გაივლის თუ არა წვიმა, მაშინვე მოსწყდება მილებში წყალი. როცა მოდის არც მაშინ ვარგა რაიმეთ. ქვეყნის წუმპე და ცხენების ნაბანი სულ შიგ ჩადის ხოლმე. ეს სანიტარულ კომისიის უყურადღებობის მიზეზია.

პელო ჯიჯიშვილი.

ს. წინანდალი. სახალხო მამულში მომუშავე გლეხებს მეხუთე თვეა არაფერი მიგვიღია შრომის ფასად. მამულის გამგე ორი თვეა თბილისში წავიდა და იქედან არც პირობას გვითვლის, არც უარს. უკვე ვალებით ავივსეთ, ცოლშვილიც დიდ გაჭირვებას განიცდის. სანამდი უნდა ველოდოთ ჩვენს ხვედრ ჯამაგირს?

მნახველი.

ს. ხორში, (სენ. მ.), ადგილობრივ სამკითხველოში დიდ უწესრიგობას აქვს ადგილი, რომელსაც ხელს უწყობს თვით სამკითხველოს გამგე ქალი. არშიყობა, სიცილ-კისკისი და ხმაურობა ჩვეულებრივი მოვლენაა ჩვენ სამკითხველოში. გარდა ამისა გამგე, როგორც მოესურვება, ისე დასეირნობს და სამკითხველოს კარები ხშირათ გამოკეტილია.

წითელი მოზარდი.

სოფლის ქრონიკა

— **ველების გავრცელება.** სოფ. ფარცხანაყში (შორაპნის მაზრა) დიდი სიცხეების გამო გამრავლებულან გველები, რომლებიც გლეხების ბინებში შედიან წყალისათვის. იყო შემთხვევა მათ მიერ ბავშვების დაკბენის. გლეხები თხოულობენ დახმარებას წამლეულობით.

— **ახალციხის აღმასკომმა** იკისრა მაზრაში არსებულ ქოხ-სამკითხველოთა გადასაკეთებელი ხარჯები და ამ მიზნით გადასწყვიტა გადასდოს 768 მან.

— **დაბა ხარაგოულის** 7 წლედი გადაკეთებული იქნება 9 წლედათ.

— **აჭარის სახ. კომისართა საბჭომ** ქობულეთის აღმასკომს გადასცა 10.000 მან. მეწყერისაგან დაზარალებულ გლეხების დასახმარებლად.

პარტიული და საბჭოთა კალენდარი

პარტიული

საქ. კომპ. (ბ) თბ. კომიტეტი წინადადებას აძლევს ქვემოხსენებულ ამხანაგებს 3 დღის ვადაში გამოცხადდენ თბილ. სამაზრო სამხედრო კომ—ში (ბარიათინსკის ქ. № 8) ამხ. ფილიპოვიჩთან.

მეორე რაიონი: 1. ბახტაძე ვასილი, 2. ჰიპაშვილი მიხეილ, 3. სააქოვი, 4. კალმახელიძე ლუკა ივანეს ძე, 5. ბერიძე ბენიამინ გლახუნის ძე, 6. სიკინჭილაშვილი არტემი.

მესამე რაიონი: 1. კულუმბელაშვილი გრიგოლი, 2. სანაკოევი ვასილი, 3. ჯიქაველი.

მეოთხე რაიონი: 1. აბუთიძე დომენტი, 2. ნუცუბიძე ვალერიანი, 3. გუმბარიძე გრიგოლი, 4. ბარურაშვილი, 5. ბოკერია კლიმენტი, 6. გველესიანი ირაკლი კონსტანტ.; 7. თოხაძე სიმონ ევსტაფის ძე, 8. მანაღაძე ფილიპე ბართლომეს ძე, 9. მალარეიშვილი შალვა ვლად., 10. ხუციევი მარტინ, 11. კუტუშიძე ბენიამინე. 12. კურასპედიანი ირაკლი, 13. მაჩიტაძე მიხეილ, 14. გვალია კლიმენტი, 15. გიგაური ვლად. ნიკოლოზის ძე, 16. გრიგორიანი ჰაიკ კარაპეტის ძე, 17. ბაკურაშვილი ალექსანდრე ეფიმეს ძე, 18. ანდრიაშვილი გიორგი, 19. ლექავა ვალერიან სიმონის ძე, 20. სოხაძე ამბაკო, 21. ტაბატაძე ერასტი ანტონის ძე.

დღეს, ამა წლის 15 ივლისს, საღამოს 6 საათზე ს. კ. პ. ც. კ.-ს შენობაში შესდგება

ც. კ. საორგანიზაციო კოლეგიის მორიგი სხდომა,

რისთვისაც ქვემოხსენებულ ამხანაგების, ც. კ.-ის საორგ. კოლეგიის ქვემოდ ჩამოთვლილ წევრების დასწრება აუცილებელია: 1. მურავიოვი (რ. კ. პ. ა.-კ. საოლქო კომიტ.), 2. ათოევი (საქ. პროფ. კავშ. საბჭო), 3. სვანიძე ნ. (თბ. კომ.), 4. ბლუაშვილი (2 დივ. პოლიტ. განყ.), 5. კრუგლიკოვი (ა.-კ. წით. არმ. პოლიტ. სამმართვ.), 6. გეურქოვი (ა. ლ. კ. კ. (ც. კ.), 7. აფციაური (შინ. საქ. სახ. კომ.), 8. ცაგარელი (წარმოკავშირი), 9. ფინცხავა (მიწა-ტყის კავშირი) და საქ. კომპ. ც. კ. ყველა განყოფილებათა და ქვეგანყოფილებათა გამგენი თავიანთი ინსტრუქტორებით.

თხოვნა ამხანაგებისადმი—ნუ დაიგვიანებენ.

საქ. კომ. პარტ. ც. კ. საორგ. კოლეგ. მდივანი **ჟღენტი.**

საქ. ახ. ლენინ. კომ. კავშირის თბილ. კომიტეტი იუწყება, რომ დღეს, 15 ივლისს, დღის სრულ 1 საათზე შესდგება ს. ა. ლ. კ. კ. თბ. კ. საორგანიზაციო კოლეგიის სხდომა. საჭიროა ქვემოხსენებულ ამხანაგების დასწრება:

1. ძამითაშვილი ალექსანდრე, 2. ტოკარევი ანტონი, 3. ჩერქოვა ლინა, 4. ბებურიშვილი მიხეილი, 5. გელენიძე ლუკა, 6. ციკნაძე პავლე 7. თოთიბაძე ანდრო, 8. დიდიკო მიხეილ, 9. ზამენოვი სერგო, 10. კობიძე გერმანე, 11. ჭოსმოსიანცი გიორგი, 12. მალხასიანი მარგო, 13. პშენიჩნი ნიკოლოზი, 14. გარდიმიან გრანტა, 15. ახვერდიანი რაფაკი, 16. არტავირ მირმიანი, 17. მარკოსოვი მიხეილ, 18. ბურდიაშვილი ივანე, 19. გედოვა დინა.

საქ. კომ. პარტ. (ბ) აღმრიცხველ-გამანაწილებელი განყოფილება სთხოვს ამხ. **ისააკოვს** დღეს, 15 ივლისს 1925 წლ. გამოცხადდეს ამხ. სააკოვთან.

თბ. კომ. საგიტ.-საპროპ. განყოფ. თათბირზე, ხუთშაბათს, 16 ივლისს, დილის 9 საათზე მიწვეულნი არიან შემდეგი ამხანაგები:

ივანიანი (ა.-კ. საგარეო ვაჭრობა), ქუჩიკაშვილი (ს. მ. უ. ს.), ამირაღოვი (საქ. სახ. ვაჭრობა), ყაზარაული (ლითონის განყ.), ფრიდონოვი (2 რაიონი), ჭელიძე (ს. არ. საბჭო), ჩოჩბა (ა.-კ. ფინ. სახ. კომ.), მელა[illegible] (2 რაიკომი), მელიქოვი (ა | კ. მუშ. და გლ. ინსპ.), ერისტოვი (მუშკოოპი), ჭანტურია (უჯ. № 41), ავაქოვი (ა | კ. სახ. ვაჭრ.), ასრიევი (აღმასკომი).

სასურველია სამ. წარმოებათა და დაწესებულებათა კომუნისტ-უფროსების დასწრება.

ს. კ. პ. თბ. კომ. საგიტ.-საპროპ. განყოფილება.

ოთხშაბათს, 15 ივლისს, დილის 9 საათზე საქ. კომპარტიის თ. კ. საორგანიზაციო განყოფილებაში შესდგება **საორგანიზაციო კოლეგიის სხდომა.** დასწრება შემდეგი ამხანაგებისა სავალდებულოა: ლიოზნიანსკაია, სააკოვი, კიდაიში, კომახიძე, რაბინოვიჩი, მელაძე, ფირალოვი, სტურუა გ. ნუცუბიძე ლადო, გობეჩია (ახ. კ. ო. კ.) გეგეჭკორი (ახ. კ. ო. კ.) მარკმანი, წითლიძე შალვა (თ. აღმ.), კრუგლიკოვი.

დღის წესრიგი:

1. თ. კ. და რაიკომების შტატის შესახებ.
2. უჯრედთა კომისიების (საორგ. და ახკომკავში) თათბირის მოწვევის შესახებ.
3. საწარმოო უჯრედთა ბიუროების დღის წესრიგის შესახებ.
4. მილიციის უჯრედის მუშაობის შესახებ.
5. ამხ. ამხ. კომახიძის და რაბინოვიჩის ინფორმაციული ცნობა თემების მდგომარეობის შესახებ.
6. ფოსტელკომის უჯრედის სათანადო რაიონზე მიმაგრების შესახებ.

თ. კ. ორგკოლეგიის მდივანი **ყაყიჩაშვილი.**

— საქ. კომ. პარტ. თბ. ორგანიზ. ქალაქის მეორე რაიკომი განმეორებით აძლევს წინადადებას ორი დღის ვადაში აღმრიცხვ.-სტატისტ. ქვეგანყოფ. ამხ. ისააკოვთან გამოცხადდენ შემდეგი ამხანაგები: იბუთიძე დომენტი, გუმბარაძე გრიგოლი, ბოკერია კლიმენტი, გველესიანი ირაკლი, თოხაძე სიმონი, ცაგარეიშვილი შალვა, ხუციევი მარტინ კურისპედიანი ირაკლი, მაჩიტაძე მიხეილ, გვალია კლიმენტი, გიგაური ვლადიმერ [illegible] სახკომსაბჭოდან და ანდრიაშვილი გიორგი.

აუცილებელია ყველას გამოცხადება.

რაიკომის პასუხ. მდივანი **გ. სტურუა.**

— საქართველოს კომპარტიის ტფილისის ორგანიზაციის მე-3 რაიკომი წინადადებას აძლევს ქვემო ჩამოთვლილ ამხანაგებს გამოცხადდენ 15 ივლისს ოთხშაბათს, საღამოს 6 საათზე რაიკომის აღმრიცხველ-გამნაწილებელ განყოფილებაში პარტიულ ბილეთების მისაღებათ.

1. კ. ი. ღვალაძე, 2. თ. ფ. გძელიშვილი, 3. კ. მ. გოტიძე, 4. ნ. ა. გრიგოლია, 5. რ. ი. ო. გუსეინოვი, 6. ნ. მ. გრიგორიანი, 7. ს. ა. გორბოვი, 8. ა. გ. გალუსტოვი, 9. ვ. დ. ჯანეჩაშვილი, 10. ლ. ი. დარახჩიევი, 11. ვ. მ. დანდუროვი, 12. ი. მ ჯიოევი, 13. ლ. პ. ზიარკოვსკი, 14. მ. მ. ზნოპიშევი 15. ა. ა. კასაბიანი, 16. ს. გ. მათიაშვილი 17. კ. კ. მღებრიშვილი, 18. ვ. გ. მრიკატენკო, 19. ა. ო. მახარაძე, 20. პ. ო. მკრტიჩიანი, 21. მ. ს. მურადოვი, 22. მ. გ. მარტიროსოვი, 23. ა. ბ. მკრტიჩიანი, 24. ნ. ლ. მელიქიანი, 25. ა. მ. მნაცაკანოვი, 26. კ. მ. მკრტიჩიანი, 27. გ. მ. ნადირაშვილი, 28 ს. მ. ოვანესოვი, 29. ს. ს. ოგანოვი, 30. ს. ს. ოკსუზიანი, 31. ხ. ა. ოგანჯაოვი, 32. მ. პ. პეტროსოვი, 33. ბ. გ. პეტროსიანი. 34. გ. ა. პაპინოვი, 35. გ. გ. პეტროსოვი, 36. ა. ი. პრესნიაკოვა, 37. ხ. ო. საფაროვი, 38. ს. ი. სადაგაშვილი, 39. ა. კ. სააკიანი, 40. მ. ს. საფაროვი, 41. ა. მ. სარქისოვი, 42. ა. გ. სარქისიანი, 43. ლ. ს. სარქისიანი, 44. რ. ს. ტურქესტანოვა, 45. ა. ა. ტორიანი, 46. რ. ა. ხუციევი, 47. ი. გ ხრისტიაშვილი. 48. მ. ო. ხაჩატურიანი, 49. ო. ს. ხაჩატურიანი, 50. ა. ბ. შამოევი, 51. ა. ა. შიოიანი, 52. მ. ა. შახპარურანი, 53. გ. ს. ცოკოლაკიანი, 54. გ. გ. ცარციძე, 55. ა, ა. ელბაქიანი, 56. მ. ა. ელისბაროვი, 57. ი. ფ, ფურცილავა, 58. გ. ზ მურადაშვილი, 59. ი. გვილავა, 60. ი. ი. ლომთათიძე, 61. ს. ლუტცკი, 62. მ. გ. მურადოვი, 63. რ. ა. აირაპეტოვი, 64. ბ. ს. აბზახიშვილი, 65. ს. კამკამიძე, 66. გ. პ. მრევლიშვილი, 67. ს. ტ. მანუჩაროვი, 68. გ. ა. ო. დადაშევი, 69. მ. ნ. მაისურაძე, 70. მ. კ. მანუკოვი, 71. ს. ო. პარადჟიანი, 72. ნ. გ. გოზალოვი, 73. ა. მ. აბრამიანი, 74. ი. გ. პაპუკიანი, 75. გ. გ. ბაგაროვი, 76. გ. გ. მიცკევიჩი, 77. ა. ს არუტიუნიანი, 78. გ. ა. ხუციშვილი, 79. ა. ლ. პაროვიანი, 80. ა. დავიდოვი და 81. ს. პეტროსიანი.

მდივანის მაგიერ **ფირალოვი.**

ვინ არის წინააღმდეგი

ქვემოდ ჩამოთვლილ ამხანაგების მიერ ლენინის რაიკომში მოცემულია განცხადება პარტკანდიდატობაზე მისაღებათ და პარტწევრობაზე გადასარიცხათ ვთხოვთ, თუ ვისმეს რაიმე საწინააღმდეგო საბუთი მოეპოვება, გვაცნობოს რაიკომში (უსახელო წერილები გადასინჯულ არ იქნებიან):

მთავარი სახელოსნოები: ქორიძე ირაკლი, იმხანაშვილი მიხეილ, ბეზპროზვანნი პავლე, სიხარულიძე ვიქტორ, გურგენიძე ერმალოზ, დევდარიანი ვასო, სამხარაძე დავით, არეშიძე ივანე, სალარეიშვილი კოსტა, იაშკოვი ვასილ, გრუდცევ ივან, დალაქიშვილი ნიკოლოზ, ჩოჩელია ზაქრო, გამცემლიძე ლუარსაბ, ასრიევი სერგო, კოპალაშვილი გიორგი, დიაკონოვ ანატოლი, მამაცოვ ნიკოლოზ, მინდიაშვილი იოსებ, ბუდახოვი, კუსენკო, ზუკაკიშვილი ლადო, ქიიავა ანდრო, არაქელიანც გიორგი, დგებუაძე ივანე, პანოსოვი სოლომონ, ლაცაბიძე იოსებ, ედიშერაშვილი მიხა, ლაცაბიძე აბრამ, როსტიაშვილი ივანე, სიმონიშვილი ალ., შანშიაშვილი ალ., შანშიაშვილი გიორგი, გრიშკო კოსტ., ჯაფარიძე ოლღა, ბეუაშვილი ოლღა, პაპელაშვილი ზაქრო, ჯავახოვ ალ., თაქთაქიშვილი ნიკ., ბაინდურაშვილი გიორგი, ნემეცკი ალ., სტეპანენკო ი., ტურაზაშვილი გიორგი.

დეპო: დავიდოვი დავით, მეკვარიშვილი გიორგი, გაზაშვილი სოფიო, აირაპეტოვი სერგო, ბერინოვ გარეგინ, გუდუმბეგაშვილი ივანე, დანიელიანცი ერვანდ, ლექავა ლავრენტი, ჯაჯალაშვილი გიორგი, ნავრუზაშვილი ნიკა, ფხაკაძე ნიკიფორ, ქემოკლიძე მაქსიმ, ლომიაშვილი იოსებ, ქებაძე შალვა, ლომიტაშვილი რევაზ, სიხარულიძე ვალერიან, ბოიკოვ გერასიმ.

რკ. გზ. საავადმყოფო: პაპუკიანც ბალდასარ, ასლამაზოვა ალექსანდრა, ნაჩაიძე ნიკ., ობლიშვილი ნინა.

11 და 12 კომისარიატიდან: კუზმინ თეოდორ, ხუბულური კოსტა, პეპანოვი გრიგოლ, ჯაჯანაშვილი ელიზბარ, ბიბილაშვილი დათიკო.

„ზაკტპო": არუთინოვ სერგო, არუთინოვ გრიგოლ, დავიდოვ იაკობ.

რკ. გზ. მეექვსე უბანი: მიხანაშვილი გიორგი.

რკ. გზ. პროფგანათლება: ქამუშაძე კოსტა.

რკ. გზ. მუშაკი: როდიშევ სერგო, იმხანაშვილი ვასილ, ოდოშაშვილი გიორგი, ხელაია არსენ, ლაპაჩიძე ილია, დოვლათბეგოვთან.

გზის სამსახური: ძიძიშვილი პარმენ, ნიკონენკო ალ., ჯავახიშვილი ივან, თოფურია ანდრო, ფრუიძე ონიფანტ, ნეფეცერიძე შალვა.

შეთარაღ. რაზმის უჯრედი: ქირმელაშვილი გიორგი, შუკევიჩ სვიმონ.

ტელეგრაფის სახელოსნო: ლაზუტკინ მიხ., ქამერაშვილი ვლ., პოლოსიანც პოლოს, მანუკოვი მარტიროს, საპაშვილი ბაგრატ, ქრისტესაშვილი გრიგოლ.

განათ. მუშაკნი: დავითაშვილი დარია, ლექავა პარმენ, პოლეშჩუკ გიორგი.

სხვა ადგილებიდან: მაზმიშვილი ზაქრო, ქიტუაშვილი, ნერსესოვ ნერსეს, ჟიგალიოვ ნიკიფორ, პოპენდიკ ავგუსტ, მერაბიან, ოვანეს ივან.

მდივანი—**ფანცულაია.**

განცხადებები

ღრმად დამწუხრებულნი ალექსანდრა თეიმურაზის ასული, თამარა და მარუსია, ვლადიმერ და ტატა-კუნი ცაგარლები აუწყებენ ნათესავებს და ნაცნობ-მეგობრებს, რომ 13 ივლისს, დღის 4 საათზე ტრაღიკულად გარდაიცვალა პირველის მეუღლე, მეორე და მესამის მამა, მეოთხის სიმამრი და უკანასკნელის ბაბუა პროვიზორი

ვარლამ იორდანის ძე ცაგარელი

დაკრძალვის ადგილი და დრო ცალკე იქნება გამოცხადებული

1—1 ნ. 1487

ღრმად დამწუხრებული მეუღლე პელაგე, ცოლის და ლიზა, შვილი ილიკო და ნათლული ფაფია აუწყებენ ნათესავებს და მეგობრებს, რომ ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა მათვის ძვირფასი და დაუვიწყარი

ანთიმოზ ივანეს ძე ჯულელი

დაკრძალვა მოხდება ხუთშაბათს 16 ივლისს ქ. სოხუმში.

2—1 ნ. 1488

ამხანაგობა „საბანი—მაგიდის საფარი"
(„ОДЕЯЛО—СКАТЕРТЬ")

საწყობი: მოსკოვი, პეტოშნი 18, ბინა 4, ტელეფ. 2—86—48

საბნების და ქსოვილების საფარების მარლის და სხვ. დამზადება

დიდი ასორტიმენტი. გაიგზავნება ბეს შეტანით. სახელმწიფო და კოოპერატიულ დაწესებულებებს შეღავათიანი პირობები.

ფოსტის მისამართი: რომან ბროდსკის, მოსკოვი, პეტოშნი 18—4

ნ. 1444 2—2

მიხა ცოდრიშვილის სახელობის **შინამრეწვ. ხელოსანთა საზოგადოების**

კლუბი

(პლეხანოვის პროსპექტი № 66)

ყოველ დღე კინო, წარმოდგენები, ლოტო, ბილიარდი და სხვა გასართობები.

კლუბში მოწყობილია სამკითხველო და ლენინის კუთხე. საღამოობით უკრავს სასულე ორკესტრი.

ბაღი გამშვენიერებულია და განათებულია

კლუბთან გახსნილია

ბუფეტი-რესტორანი

აზიური და ევროპიული. საჭმელებით.

ფასები ხელმისაწვდომია

საუცხოვო კუთხე დასასვენებლად.

ნის. № 1323—25—22

შორაპნის მაზრის აღმასკომის ადგილობრივ მეურნეობის

განყოფილება

ამით აცხადებს მოქალაქეთა საყურადღებოთ, რომ ვინც მოისურვებს ქალ. ჭიათურა'შიააგოს

ორსართულიანი შენობა

არა ნაკლებ ოცი (20) ოთახისა ორივე სართულში, რომელშიც მეპატრონემ უნდა მოაწყოს სასტუმრო

მათ დაეთმობა უსასყიდლოთ შენობის დასადგომი ადგილი და საჭირო მოსატეხი ქვა და აგრეთვე განთავისუფლებული იქნებიან შენობის გადასახადისაგან პირველი 10 წლის განმავლობაში

მსურველს შეუძლიან დაწვრილებითი ცნობების მიღება და პირობების შესახებ მოლაპარაკება ქალ. ჭიათურაში კომუნალურ ქვეგანყოფილებაში

შორ. მაზრის ადგილობრივი მეურნეობის განყოფილების გამგე (ხელის მოწერა).

1947 3—3

ქ. თბილისის მე 5 უბნის სახალხო სასამართლოს აღმასრულებელი ი. გეგელაშვილი ამით აცხადებს, რომ 21 ივლისს 1925 წ. დილის 11 საათზე, მე-12 სამილიციო უბანში, გლდანის ქუჩ. №5 მის მიერ არის დანიშნული საჯარო ვაჭრობა, რომელზედაც გაიყიდება ორსართულიანი სახლის ნახევარი უფლება, რომელიც ეკუთვნის ანნა ლუარსაბის ასული კერესელიძისას შეფასებული 886 მანეთად, ნადეჟდა მიხეილის ასული მორჩილაძის ვალის დასაკმაყოფილებლად თანახმად აღმოსავლეთ საქართველოს საოლქო სასამართლოს 1925 წ. 27 დეკემბრის № 28705 აღმასრულებელ ფურცლისა. მყიდველნი ვალდებულნი არიან: 1 წარმოადგინონ კომუნალურ განყოფილებიდან მოწმობა იმის შესახებ, რომ არც მათ და არც მათი მეუღლენი და მცირეწლოვანი შვილები არ ფლობელობენ ქ თბილისში რაიმე შენობებით და აგრეთვე მისცენ აღმასრულებელს ხელწერილი, რომ მოხსენებული პირნი არ ფლობელობენ შენობებით სხვა ადგილებში და 2) ვაჭრობის დაწყებამდე შემოიტანონ 10 პროც. სახლის შეფასების, დანარჩენი ყიდვის ჯამი კი შვიდი დღის განმავლობაში.

სასამართლოს აღმსრულებელი **ი. გეგელაშვილი.**

1—1 1968

ქ. თბ. მე-2 რაიონის სასამართლოს აღმასრულებელი ა. ა. გეგეჭკორი ამით აცხადებს, რომ ის 22 ივლისს 1925 წ., დღის 12 საათზე, ვანქის შესახვ. სახლი № 8, საჯარო ვაჭრობით გაყიდის მოშა კალოიბაშვილის მოძრავ ქონებას; ხის ავეჯს შეფასებულს 160 მანეთად აიკაზ და სურენ სამარჩიანცების ვალის დასაკმაყოფილებლად თანახმად ქ. ტფილისის მე-2 უბნის სახალხო სასამართლოსაგან 25 ივნისს 1925 წ. თარიღით, № 2239 გაცემულ აღმსრულებელ ფურცლისა.

სასამართლო აღმსრულებელი **ა. გეგეჭკორი.**

1—1 1967

ელექტრონით და სინათლით

სამკურნალო

საწოლებით რენტგენი დ'არსონვალი

მიხეილ გედევანიშვილის სახელობის

ნერვიულ და აგრეთვე ინავადმყოფთათვის, რომელნიც ფიზიკურ მეთოდებით ექიმობას საჭიროებენ

მიღება 2—3 და 6—8 სათ. თბილისი, ყორღანოვის ქ. № 20.

9205 25—3

პროფესორი გ. მ. მუხაძე

საზაფხულოთ გაემგზავრა ბორჯომში.

1960 25—2

მანგლისი

ექიმი ნ. ა. ჯანდიერი

შინაგან და ქალთა ავადმყოფობაში იღებს დილის 9—12 საათამდე და საღამოს 6—7 საათამდე. 25—20

ბალცევის აგარაკი, ბაღის მახლობლად

ექიმი გ. ი. შაპელნიკოვი

ელისაბედის ქ. № 7

სპეციალურად: ვენერიული სნეულებანი, სიფილისი და კანის ავადმყოფობანი.

მიღება ყოველ დღე დილ. 8—9 საათამდე, საღამოს 5—8 საათამდე, კვირაობით მხოლოდ დილით 10 საათამდე, ქალებისათვის დღის 3—4 საათამდე.

25—9

ექიმი ი. დ. თოფურიძე

ალინინის ქუჩა (ყოფილი ნიკოლოზ.) № 33,

იღებს ავადმყოფებს

კანის, სიფილისი და ვენერიული (მწვავე და ქრონიკული ტრიპერი და აგრეთვე სასქესო ორგანოს ყველა გართულებები) დილის 8—9 საათამდის, საღამოს 4—8 საათამდის.

25—4

ექიმი მ. ო. ზანდუკელი

დაბრუნდა და განაახლა მიღება შინაგან და ვენერიულ ავადმყ. ლენინის (ოლღას ქ. 49).

ტელ. 4—82 საღამოს 7—8 საათ. ელექტრონის სამკურნალო კაბინეტი.

25—9

ექიმი დ. ა. გალუსტიანი

შინაგანი, კანის, ვენერიული

(მწვავე და ქრონიკული ტრიპერი), სიფილისი.

მიღება დილის 8-დან 11-დე და საღამოს 5-დან 8 საათამდე.

ქალების მიღება დღის 12-დან 1 საათამდე ელისაბედის ქ. № 77, მეორე სახლი კიროჩკის ქუჩის კუთხიდან.

25—4

ექიმი ა. დ. კეკელია

სიფილისი, ვენერიული და კანის ავადმყოფობა

მიღება: დილის 9—11 საათამდე საღამოს 5—8. პლეხანოვის პროსპექტი № 116, სასტუმრო „ნოე"-ს პირდაპირ.

25—5

ექიმი გ. ნ. მაგაკიანი

შინაგანი და ბავშვთა სნეულებანი

კუჭის და ნაწლავების ავადმყოფობის სპეციალური ექიმობა.

მიღება საღამოს 5—7 საათამდი. ბებუთოვის ქ № 38.

25—10

ექიმი მ. ა. ლუკოვსკი

სიფილისი, კანის და ვენერიული ავადმყოფობანი

ავადმყოფების მიღება დილის 9 საათიდან—11 საათამდე და საღამოს 4 საათიდან—6 საათამდე ქალების მიღება 1 საათიდან—2 საათამდე.

საპირის ქუჩა № 35. ყოფილი კადეტ. კორპ. უკან.

25—20

ექიმი გ. მ. ფხალაძე

კანისა და ვენერიული სნეულ. სიფილისი (606 914)

მიღება კვ. 7—8 ს. დილ. 7—8 ს. საღ. ქალების 6—7 ს. საღ. მოსკოვის ქ. № 4.

25—9

კბილის ექიმი

ფ. ლ. რატიან თუხარელისა

კბილის და ღრძილის ავადმყოფობა ხელოვნური კბილები. მიღება 12—4 საათამდე და 5—7 საათ. ბარიატინის ქუჩა № 18 (ალექსანდროვის ბაღის პირდაპირ).

25—4

ექიმი ე. მ. მძინარიშვილი

სიფილისი, ვენერიული და კანის სნეულებანი

ავადმყოფების მიღება: 1—2 ს. და 6—8 ს. საღ. მოთი: ქალების და ბავშვების 5—6 ს. მისამართი: რუსთაველის პროსპ. № 18 შესავალი გრუნზენშტერნის ქუჩიდან.

25—

ექიმი ა. ს. ფონ-ირტელი

მოსკოვის პროსპექტი, № 10, (ვორონცოვის ხიდის მახლობლად ყოფ. ბო-მონდი).

გარდა საექიმო, სიფილისის და ქირურგიულ ავადმყოფობათა (სიმსივნეების, ბუასილისსქესობრივი სისუსტე, ტრიპერი) სპეციალისტი. ავადმყოფების მიღება დილის 8 საათიდან 12 საათამდე და 4—7 საათამდე

25—5

საზაფხულო საჭირო ოთხი კვირის განმავლობაში

ბოთლი

[illegible] № 11 [illegible] № 8.

2—1 1972.

ექიმი გ. გოლდშტეინ

იღებს თვალით ავადმყოფებს საღამოს 6—8 საათამდე. ნიკოლოზის ქ. 32. თვალების არჩევა და თვალებზე მორგება უფასოთ საქ. სახელმწიფო მედვაჭრობის განყოფილებაში, თავისუფლების მოედანი № [illegible] დღის 2—4 საათამდე. 25—[illegible]

ექიმი ი. ი. ბერიშვილი

ვენერიული, საშარდე—სასქესო ორგანოების, სიფილისი და კანის ავადმყოფობა. დილით 9—12 საათ. საღამოთი 5—8 საათ.

ქალებისთვის 12—1 საათ

სასტუმრო „ნოე"-ს პირდაპირ მიხეილის შესახვევი №8.

25—[illegible]

წაღვერი

მედიცინის დოქტორი ა. ა. მონ[illegible]

მოზრდილთა და ბავშვთა შინაგან ორგანოების და ნერვიულ სისტემის ავადმყოფობაში იღებს დილის 10—1 საათამდე ორშაბათობით, ოთხშაბათობით, პარასკევობით და შაბათობით. საპუნოვის აგარაკი № 5 (კოოპერატივის მახლობლად).

25—10 1793

დაკარგე პარტ-ბილეთი № 4932[illegible] აკაკი ტარიელის ძე ფუ[illegible]ცულაიას სახელზე. ჩ. გ. 1977 1—1

დაკარგე პირადობის მოწმობა, [illegible]ტრიკული ამონაწერი, რეგისტრაციის მოწმობა და ბირჟის წიგნაკი ალექსანდრე საყვარელის ძე ერაძეს სახელზე. ჩ. გ. 1958 1—1

დაკარგე ქალ. თბილისის მშრომელ მზიდველთა სახ[illegible] გადოების საწევრო წიგნაკი № 205, [illegible] პორტი. წარმოების ნებართვა, გადასახადის ქაღალდები დავით [დავიდოვის სახელზე]. ჩ. გ. 1966 1—1

დაკარგე თბილისის ქალაქის ლომბარდის ქვითარი № 13059, პასპორტი და ბანკის მოწმობები დავით ილიას ძე კოშორიძეს სახელზე. ჩ. გ. 1970 1—1

დაკარგე ღვინის გადასატანი მოწმობა № 8315 1925 წ. 2 თებერვალს მოცემული ს. ეჭკირიძეს სიღნ. მაზრა, 300 ვედრო ღვინის და გადატანის მოწმობა № 8320 1925 წ. 4 თებერვალს ს. კარდენახიდან იმავე მაზრ., 294 ვედრო, გიორგი კორაშვილის სახელზე. ჩ. გ. 1971 1—1

დაკარგე აღრიცხვის წიგნაკი № 2740 და რემედასის საწევრო წიგნაკი № 28243 იოსებ ქუთათელაძის სახელზე. ჩ. გ. 1983 1—1

დაკარგე მანდატი № 496984, [illegible]ვშირის დროებითი მოწმობა № 1069, ვლადიმერ სერგოს ძე კაპანაძის სახელზე. ჩ. გ. 1981 1—1

დაკარგე საწევრო წიგნაკი განათლების მუშაკთა კავშირისა № 543 ალექსანდრა ბახტაძის სახელზე. ჩ. გ. 1982 1—1

დაკარგე პარტიული მანდატი № 493584 და სამთო მაღაროს პროფკავშირის წიგნაკი № 1457, მალაქია ბერის ძე კვამლაძეს სახელზე ჩ. გ. 1990 1—1

დაკარგე პირადობის მოწმობა და სამხედრო აღრიცხვის მოწმობა დათიკო ივანეს ძე ცაცაბაშვილის სახელზე. ჩ. გ. 1969 1—1

დაკარგე კომკავშირის მოწმობა ვასილ თედიაშვილის სახელზე. ჩ. გ. 1978 1—1

დაკარგე დამზღვევ სალაროს წიგნაკი № 1798 ილია გიორგის ძე თენიეიშვილის სახელზე. ჩ. გ. 1976 1—1

დაკარგე სტეფანე მიხეილის ძე სტრუჩალინმა პარტ-ბილეთი № 498274. ჩ. გ. 1973 1—1

დაკარგე ტიმოთე ივანეს ძე ფუნტიევმა დრ. საკანდიდატო მოწმობა № 132. ჩ. გ. 1974 1—1

დაკარგე ივანე მიხეილის ძე სტრუჩალინმა პ/ბ. № 90317. ჩ. გ. 1975 1—1

დაკარგე სამხედრო საღრიცხვო ბარათი პოლიკარპე ლეჟავა [illegible]ბელიძის სახელზე. ჩ. გ. 1979 1—1

საქართველოს სასოფლო სამეურნეო ბანკი

ბალანსი

1925 წლის 1-ლ ივლისისათვის

აქტივი

1. კასა და სახელდახელო ანგარიშები	924,371—93
2. ფასიანი ქაღალდები, უცხოეთის ვალიუტა და საქონელი საკუთარი	241,606—45
3. სათამასუქო ოპერაციები	306,105—66
4. სესხები საქონლის დაგირავებით	526,311—06
5. მოკლევადიანი სესხები	1,576,170—91
6. გრძელვადიანი სესხები	1,052,562—78
7. კორესპონდენტები	[illegible]
8. კომისიონური ოპერაციები	6,249—20
9. სხვადასხვა პირნი და დაწესებულებანი	31,503—75
10. ანგარიშები [illegible]	156,507—52
11. ქონება	1,383,812—61
12. მიმდინარე ხარჯები	7,531—35
13. % გადახდილი [illegible]	102,402—92
14. პროტესტებული თამასუქები	86,113—60
15. [illegible]	38,993—97
16. სხვადასხვა ანგარიშები	15,852—96
	278,150—15
ბალანსი	**6,734,601—57**

პასივი

1. კაპიტალები	1,530,7.4—85
2. სპეც. თანხები განსაკუთრებული დანიშნულებ.	794,941—94
3. ანაბარები და სახელდახელო ანგარიშები	410,649—03
4. სესხები	1,559,588—28
5. განაღდებული თამასუქები:	
ა) [illegible]	80,000—00
6. [illegible]	255,000—00
7. [illegible]	43,070—57
8. [illegible]	50,778—89
9. [illegible]	88,983—01
10. [illegible]	237,418—44
11. [illegible]	1,356,280—82
12. [illegible]	246,966—30
13. [illegible]	5,218—36
14. [illegible]	121,707—47
15. [illegible]	6,606—17
ბალანსი	**6,734,601—57**

ნ. № 1490 1—1

ს. ს. ს. რ. სასოფლო-სამეურნეო ბანკის გამგეობის თავმჯდომარე

მთავარი ბუღალტერი

ტირაჟი.—20.293